

ȘCOALA DASCĂLILOR MARAMUREȘENI

Revista online

Nr. 2/August 2023

ISSN: 2821-7500 ISSN – L 2821-7500

Tematica:

***ABORDĂRI INOVATIVE FORMALE ȘI
NONFORMALE ÎN CONTEXTUL
DEZVOLTĂRII DURABILE***

Editura „Maria Montessori”
a Casei Corpului Didactic a Județului Maramureș
2023

**„ȘCOALA DASCĂLILOR MARAMUREȘENI”
NR. 2/AUGUST 2023
EDITURA „MARIA MONTESSORI”
A CASEI CORPULUI DIDACTIC A JUDEȚULUI MARAMUREȘ**

Revista online

Prezenta publicație se adresează cadrelor didactice, urmărind să valorifice potențialul creativ și inovator al acestora prin exemple de bună practică de calitate pentru procesul instructiv-educativ.

Tematica acestui număr: Abordări inovative formale și nonformale în contextul dezvoltării durabile

**REVISTA „ȘCOALA DASCĂLILOR MARAMUREȘENI”
NR. 2/AUGUST 2023**

ISSN: 2821-7500 ISSN-L 2821-7500

COORDONATORI:

- **Prof. Simion Florin Mihai – director CCD MM**
- **Prof. Konta Terezia Doina – profesor metodist CCD MM**

REDACTORI:

- **Prof. Ardelean Amalia**
- **Prof. Bodea Bianca**
- **Prof. Konta Terezia Doina**
- **Prof. Burzo Mihaela Dina**

TEHNOREDACTARE

- **Ing. Șerban Robert**

Responsabilitatea pentru conținutul articolelor revine exclusiv autorilor!

CUPRINS

Nr. crt.	Nume și prenume autor	Titlu articol	pag.
1	Todoran Valentina Gabriela	<i>Structură inovativă de instruire - Demers metacognitiv în contextul învățării durabile</i>	5
2	Barbos Elisabeta	<i>Abordări inovative formale și nonformale în contextul dezvoltării durabile</i>	7
3	Barbos Elisabeta	<i>Accesul la cunoaștere a personalului didactic auxiliar în contextul societății durabile</i>	14
4	Bîrle Delia Manuela	<i>Conectarea cu natura prin experiență</i>	18
5	Bizo Rafila Reghina	<i>Elevii - viitorii apărători ai naturii</i>	20
6	Astalăș Ramona	<i>Inovation dans l'enseignement du lexique en classe de fle</i>	22
7	Centeri Florentina Garofița	<i>Excursia școlară - activitate extrașcolară</i>	24
8	Cuciureanu Mihaela-Leontina	<i>Repere inovative interdisciplinare în predarea-învățarea limbii franceze în contextul educației pentru sănătate și pentru calitatea vieții</i>	26
9	Deac Ioana	<i>Rolul activităților extracurriculare în educația elevilor</i>	30
10	Drăgan Diana	<i>Proiect educațional de educație ecologică „Prietenii naturii”</i>	33
11	Enculescu Delia Maria	<i>Abordări inovative formale și nonformale în contextul educației durabile</i>	38
12	Gross Olimpia	<i>Educația pentru timpul liber</i>	40
13	Iacobuș Ioana Vîrsta Liliana Maria	<i>Educație pentru sănătate în învățământul special</i>	42
14	Konta Terezia Doina	<i>Activități și resurse care facilitează educația pentru dezvoltare durabilă a elevilor</i>	44
15	Bodea Bianca	<i>Funcțiile și caracteristicile activităților extracurriculare</i>	48
16	Nedelea Daniela	<i>Idei și modalități de cooperare în cadrul parteneriatelor educaționale pentru dezvoltarea durabilă a comunității</i>	52
17	Timiș Maria	<i>Proiect educațional „Rețeaua prieteniei”- tehnică de învățare prin corespondență școlară</i>	54
18	Lazăr Daniela Elena	<i>Proiect educațional - Asumarea responsabilității</i>	57
19	Ardelean Amalia	<i>Dezvoltarea profesională și personală prin activități de mentorat</i>	60

Nr. crt.	Nume și prenume autor	Titlu articol	pag.
20	Simion Florin Mihai	<i>Profesionalizarea carierei didactice</i>	64
21	Borca Olimpia	<i>A citi, a scrie - o artă</i>	68
22	Coza Ioana Maria	<i>Padlet - moduri de utilizare în clasă</i>	72
23	Burzo Mihaela Dina	<i>Valorificarea jocurilor tradiționale în activitățile din grădiniță</i>	75
24	Băncilă Angela	<i>Gestionarea unui conflict de nevoi și resurse în cadrul unei instituții de învățământ</i>	79
25	Cîmpian Gabriela Zorica	<i>Egalitate de șanse - concepte și provocări</i>	82
26	Duță Camelia Silvia	<i>Medierea și negocierea conflictelor</i>	84
27	Godja Adina Veronica Moisuc Raluca Daciana	<i>Summer educator retreat - Mental and emotional well-being</i>	92
28	Andrașciuc, Daniela Andrașciuc, Daniela	<i>Valorile umane modelate de literatură</i>	96
29	Mone Rodica	<i>Principii ale deontologiei evaluării didactice</i>	98
30	Godja Adina Veronica	<i>Escaperoomland - a magic realm of learning - Proiect eTwinning, an școlar 2021-2022</i>	101
31	Halas Codruța	<i>Basmul și valoarea lui formativă</i>	104
32	Șerban Robert	<i>Dezvoltare durabilă</i>	107
33	Breban Mircea	<i>Dezvoltarea durabilă și Leadership</i>	108

Structură inovativă de instruire - Demers metacognitiv în contextul învățării durabile

Prof. dr. **Todoran Valentina Gabriela**,
Colegiul de Arte, Baia Mare

Strategiile metacognitive au în vedere modul de organizare a activității didactice, în scopul formării la elevi a competențelor formulate în programa școlară.

Elevii vor fi orientați în realizarea actului de învățare, prin apelul la concepte și practici adecvate specificului didactic.

Cadrele didactice își vor orienta propria activitate înspre formarea la elevi a competențelor intelectuale cu specific didactic, manifestând creativitate în adecvarea demersului didactic la particularitățile elevilor cu care lucrează.

Competențe-cheie vor fi valorizate și se va asigura transferabilitatea acestora la nivelul diferitelor activități cu specific didactic, elevul fiind considerat subiect al activității instructiv-educative.

Accentuarea caracterului practic-aplicativ al disciplinei Limba și literatura română presupune respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care:

- utilizarea unor strategii didactice care să pună accent pe:
 - construcția progresivă a cunoștințelor și consolidarea continuă a capacităților;
 - flexibilitatea abordărilor și parcursul diferențiat;
 - cultivarea capacității elevului de a se autoevalua, a spiritului reflexiv și autoexigenței.
- utilizarea în procesul instructiv-educativ a unor metode activ-participative (cum ar fi învățarea prin descoperire, problematizarea, învățarea în cooperare, studiul de caz, simularea, jocul de roluri, dezbateră), care contribuie la dezvoltarea capacității de comunicare, de manifestare a spiritului critic, deschis și creativ;
- crearea unui cadru educațional menit să încurajeze motivația intrinsecă, angajarea elevului în procesul de învățare și dobândirea competențelor de participare activă la desfășurarea activităților școlare și extrașcolare;
- rezolvarea de situații care să permită, pe de o parte, exersarea noțiunilor specifice *psihologiei cognitive* și construirea unor exemplificări pentru noțiunile însușite, iar, pe de altă parte, rezolvarea unor situații-problemă;
- utilizarea unor strategii didactice care să permită alternarea formelor de organizare a activității (frontală, pe grupe și individuală);

Pentru formarea competențelor specifice, se recomandă folosirea unor activități de învățare care să conducă la:

- dobândirea competențelor funcționale esențiale pentru realizarea unei comunicări didactice adecvate, precum: gândire critică, capacitate de utilizare facilă a informațiilor deținute și de reconstrucție a acestora în sisteme informaționale noi, capacitate de adaptare a discursului la un context situațional dat;
- exersarea unor deprinderi de ordin cognitiv, cum sunt: analiza, sinteza, compararea, clasificarea, rezumarea;
- dezvoltarea și exersarea în diferite situații de comunicare a capacității de argumentare, aplicarea unor algoritmi, reguli și principii în scopul folosirii informației în cadrul disciplinei, precum și valorificarea acestora în rezolvarea unor probleme teoretice și practice cu specific didactic.

Strategiile de lucru propuse trebuie să țină seama de experiența elevilor și să permită valorizarea pozitivă a acestei experiențe.

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățare. Din perspectiva demersului educațional centrat pe competențe, se recomandă utilizarea cu preponderență a evaluării continue, formative.

Alături de formele și instrumentele clasice de evaluare, se recomandă utilizarea unor forme și instrumente complementare, cum sunt: proiectul, portofoliul, autoevaluarea, observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor, analiza produselor activității.

Procesul de evaluare va pune accent pe:

- corelarea directă a rezultatelor evaluate cu competențele specifice vizate de programa școlară;
- valorizarea rezultatelor învățării prin raportarea la progresul școlar al fiecărui elev;
- recunoașterea, la nivelul evaluării, a experiențelor de învățare și a competențelor dobândite în contexte non-formale sau informale;
- utilizarea unor metode variate de comunicare a rezultatelor școlare.

Demersul metacognitiv al unei activități de învățare - exemplificare

I. Realizarea unei lucrări la nivel metacognitiv

Scrie o compunere de aproximativ 15 rânduri în care să demonstrezi că romanul „Ion” de Liviu Rebreanu are o structură circulară.

1. Ce înseamnă structură circulară? Incipitul romanului este în strânsă legătură cu finalul.

2. Unde am mai întâlnit acest concept? Nuvela „Moara cu noroc are tot structură simetrică.

3. Are structura circulară a acestor texte vreo legătură cu Realismul? Autorii realiști își înțeleg operele asemenea unor corpuri suspendate, independente de realitate. Care este incipitul? Ce rol are? Dar finalul? Care sunt părțile unei compuneri?...

II. Formarea unui stil metacognitiv de învățare: abordare metacognitivă în 4 pași: comprehensiune (înțelegerea cerinței/a informației), **conexiune** (susținerea continuității informațiilor), **strategie** (identificarea celei mai bune abordări/ metode pentru rezolvarea sarcinii), **reflecție** (evaluarea lucrării/a demersului și a propriului comportament).

ex. Comentează ultima strofă din poezia „Floare albastră” de Mihai Eminescu.

COMPREHENSIUNE: Ce presupune sarcina de lucru? Să comentez, adică să analizez și să interpretez critic ultima strofă.

CONEXIUNE: Unde/ Când am mai întâlnit această sarcină? Ce e asemănător sau diferit? La testul de săptămâna trecută, din Luceafărul.

STRATEGIE: Față de experiența trecută, cum aș putea să îmi îmbunătățesc răspunsul? Se vor identifica figurile de stil și semnificația semnelor de punctuație. Acum voi avea în vedere antiteza și voi evidenția rolul punctelor de suspensie.

REFLECȚIE: Cum a fost? Ce am schimbat de la ultima abordare? Observ progresul? Ce am învățat din această experiență? Nota mea a crescut cu două puncte. Data viitoare voi acorda o atenție specială structurării în paragrafe logice.

III. Modelarea stilului metacognitiv de învățare: PARCURSUL EU (expertul) - NOI - TU (novicele)

ex. Explică prezența diminutivelor în poezia „Cuvânt” de Tudor Arghezi.

GÂNDIREA MEA: *Caut mai întâi diminutivele, acele cuvinte derivate cu sufix ce arată că obiectele/ ființele sunt mai mici/ alintate și apoi explic rolul lor în poezie. Îmi amintesc că odată trebuia să explic rolul unei comparații, iar eu m-am referit la ea fără a o nota, și am fost depunctat. De aceea, nu voi uita să transcriu diminutivele și abia apoi le voi interpreta. Observ niște cuvinte necunoscute pe care le voi căuta în dicționar. Remarc și alte cuvinte care exprimă ideea de mic, de mărunț. Îmi reproșez că mă îndepărtez de cerință. Să nu deviez prea mult cum am făcut la ultimul test!*

GÂNDIREA NOASTRĂ (expertul și începătorul): *Pe ce cuvinte-cheie ne bazăm răspunsul? Care ar putea fi enunțul introductiv? Are cineva o variantă mai bună? De ce nu ești de acord cu acesta?*

GÂNDIREA TA: *Elevii redactează răspunsul în mod individual. După aceea, având o înțelegere clară a demersului redactării unui răspuns complex și nuanțat, vor scrie 3 cuvinte-cheie pe care și le vor aminti în rezolvarea unui exercițiu asemănător, iar profesorul poate formula observații, nota bene, mementouri, bilete de ieșire.*

IV. Discursul metacognitiv sau verbalizarea gândirii de la exersarea ghidată la practica independentă

ex. Află tipul propoziției secundare din fraza ...: **Mai întâi**, profesorul explică algoritmul gândirii, în pași succesivi: sublinierea predicatelor, identificarea elementelor de relație, împărțirea frazei în propoziții; identificarea elementului regent, adresarea întrebării corespunzătoare, aflarea tipului corect de propoziție subordonată. **Apoi**, prescrie pașii algoritmului de lucru, iar elevul îi urmează și îi exprimă cu voce tare. Ca temă de casă, elevul se înregistrează exersând o analiză asemănătoare și una diferită. **În final**, fiind capabil să aplice principiile învățării metacognitive, elevul va exemplifica succesiunea de operații necesare unor situații-problemă la diferite discipline.

V. Provocarea autocunoașterii

Având în vedere cele trei zone de localizare a sinelui în raport cu o temă/cerință (zona de confort, zona provocărilor și zona panicii), elevul trebuie să așeze itemii comuni dintr-o listă dată, în spațiul pe care îl consideră potrivit și să facă adnotări cu explicații legate alegerile lor. Ultimul pas al acestui exercițiu constă în propunerea unor soluții în vederea mutării sarcinilor din zona panicii, în zona provocărilor.

Bibliografie:

1. Ken Robinson și Lou Aronica, *Școli creative. Revoluția de la bază a învățământului*, Editura Publica, 2015
2. Georgiana Gereș, *Tehnici de învățare. Un ghid complet în domeniul învățării eficiente*, Editura Curtea Veche, 2021
3. Ioan Neacșu, *Metode și tehnici de învățare eficientă. Fundamente și practici de succes*, Editura Polirom, 2015
4. Ioan Neacșu, *Neurodidactica învățării și psihologia cognitivă. Ipoteze, conexiuni, mecanisme*, Editura Polirom, 2019
5. Ioan Neacșu, *Psihologia educației, Fundamente, procese, mecanisme, aplicații*, Editura Polirom, 2018
6. Anca Popovici Borzea, *Integrarea curriculară și dezvoltarea capacităților cognitive*, Editura Polirom, 2017

Abordări inovative formale și nonformale în contextul dezvoltării durabile

Barbos Elisabeta

Casa Corpului Didactic a Județului Maramureș

1. Introducere

Dezvoltarea durabilă reprezintă un concept fundamental în societatea contemporană, având ca scop echilibrul între progresul economic, protecția mediului și justiția socială. Pentru a promova acest concept și pentru a dezvolta o înțelegere profundă și aplicată a acestuia, este necesară utilizarea unor abordări inovative în educație. Acest articol explorează abordările inovative formale și nonformale în contextul dezvoltării durabile și modul în care acestea pot contribui la educația sustenabilă.

Parteneriatul personalului didactic auxiliar în cadrul proiectelor educaționale inițiate de școală în colaborare cu comunitatea este o practică valoroasă care aduce beneficii atât elevilor, cât și comunității în ansamblu.

2. Implicarea personalului didactic auxiliar în proiectele educaționale

Implicarea personalului didactic auxiliar în proiectele educaționale în colaborare cu comunitatea consolidează legătura dintre școală și comunitate, creând oportunități de învățare relevante și valoroase pentru elevi și contribuind la dezvoltarea durabilă a comunității în ansamblu.

Personalul didactic auxiliar se poate implica în aceste activități prin:

- participare la activități formale,
- participare la activități nonformale,
- contribuții la dezvoltarea durabilă a comunității,
- colaborare și schimb de experiență,
- consolidarea legăturii dintre școală și comunitate,
- oportunități de învățare relevante.

2.1. Participarea la activități formale

Personalul didactic auxiliar poate fi implicat în activități formale desfășurate în cadrul proiectelor educaționale. Implicarea personalului didactic auxiliar în activități formale desfășurate în cadrul proiectelor educaționale aduce un plus de expertiză și contribuie la dezvoltarea unei experiențe educaționale bogate pentru elevi.

Iată câteva detalii despre rolurile și responsabilitățile personalului didactic auxiliar în aceste activități formale:

- *Planificarea și implementarea programelor educaționale:* Personalul didactic auxiliar poate fi implicat în planificarea și dezvoltarea programelor educaționale în cadrul proiectelor educaționale. Aceste programe pot fi adaptate la nevoile și interesele specifice ale elevilor, integrând aspecte relevante ale dezvoltării durabile. Personalul didactic auxiliar poate aduce cunoștințele lor specifice și experiența în domeniul dezvoltării durabile pentru a asigura că programele educaționale sunt bine structurate și abordează aspectele cheie ale sustenabilității.

- *Organizarea și coordonarea workshop-urilor, conferințelor sau evenimentelor speciale:* Personalul didactic auxiliar poate fi implicat în organizarea și coordonarea diverselor evenimente formale, cum ar fi workshop-uri, conferințe sau evenimente speciale legate de dezvoltarea durabilă. Aceste activități oferă elevilor oportunitatea de a interacționa cu experți în domeniul dezvoltării durabile și de a învăța direct de la aceștia. Personalul didactic auxiliar poate fi responsabil de planificarea logistică a evenimentelor, gestionarea participanților și asigurarea că acestea se desfășoară într-un mod eficient și coerent cu obiectivele proiectului educațional.

- *Sprrijinirea procesului de învățare și dezvoltare a elevilor*: Personalul didactic auxiliar poate juca un rol important în sprijinirea procesului de învățare și dezvoltare a elevilor în cadrul proiectelor educaționale. Acesta poate oferi asistență individuală sau în grup, poate răspunde la întrebări și poate oferi îndrumare în rezolvarea sarcinilor și activităților propuse în proiect. Personalul didactic auxiliar poate utiliza expertiza și cunoștințele lor specifice pentru a consolida înțelegerea elevilor cu privire la conceptele și provocările dezvoltării durabile.

Prin implicarea personalului didactic auxiliar în activitățile formale din cadrul proiectelor educaționale, se asigură că elevii beneficiază de resurse suplimentare, de expertiză și de o perspectivă mai largă asupra problemelor de dezvoltare durabilă. Aceasta contribuie la o învățare mai profundă, la dezvoltarea de competențe relevante și la o experiență educațională mai bogată și mai valoroasă pentru elevi.

2.2. Participarea la activități nonformale

Personalul didactic auxiliar poate juca un rol important în activitățile nonformale, cum ar fi excursiile, vizitele la muzee, proiectele de voluntariat etc., care sunt parte integrantă a proiectelor educaționale.

Participarea personalului didactic auxiliar la activități nonformale în cadrul proiectelor educaționale aduce un plus de suport și îndrumare pentru elevi, facilitându-le o experiență educațională de calitate.

Iată câteva detalii despre modul în care personalul didactic auxiliar poate fi implicat în aceste activități nonformale:

- *Excursii și vizite la muzee*: Personalul didactic auxiliar poate însoți elevii în excursii și vizite la muzee sau alte locuri relevante pentru dezvoltarea durabilă. Aceștia pot oferi informații suplimentare, ghidaj și interpretare a ceea ce este prezentat, contribuind astfel la înțelegerea mai profundă și la legătura între cunoștințele teoretice și practica din teren. Personalul didactic auxiliar poate răspunde la întrebări, poate iniția discuții și poate consolida legătura dintre experiența de teren și conținutul academic.

- *Proiecte de voluntariat*: Personalul didactic auxiliar poate implica elevii în proiecte de voluntariat legate de dezvoltarea durabilă, cum ar fi acțiuni de împădurire, curățarea mediului, sprijinirea comunității etc. Acesta poate juca un rol activ în organizarea și coordonarea acestor proiecte, asigurând că elevii înțeleg importanța implicării lor și că au ocazia să-și dezvolte competențe sociale, de comunicare și de colaborare. Personalul didactic auxiliar poate ghida elevii în timpul activităților de voluntariat și poate facilita reflecția și învățarea din această experiență.

- *Activități de grup și ateliere practice*: Personalul didactic auxiliar poate organiza și facilita activități de grup și ateliere practice în cadrul proiectelor educaționale. Aceste activități pot implica jocuri de rol, dezbateri, simulări, lucrul în echipe etc. Personalul didactic auxiliar poate asista elevii în desfășurarea acestor activități, oferind îndrumare și sprijin pentru a se atinge obiectivele propuse. Prin intermediul acestor activități nonformale, elevii au oportunitatea de a aplica cunoștințele și abilitățile dobândite într-un context practic și interactiv, dezvoltându-și competențe esențiale precum comunicarea, rezolvarea de probleme și colaborarea.

Implicarea personalului didactic auxiliar în activități nonformale oferă elevilor oportunități de învățare interactivă și aplicată, într-un context real. Aceasta le permite să-și dezvolte abilitățile practice și să-și aprofundeze înțelegerea aspectelor legate de dezvoltarea durabilă. De asemenea, personalul didactic auxiliar poate aduce cunoștințe și experiențe suplimentare, contribuind la îmbogățirea și diversificarea procesului de învățare al elevilor în cadrul proiectelor educaționale.

2.3. Contribuția la dezvoltarea durabilă a comunității

Implicarea personalului didactic auxiliar în proiectele educaționale în colaborare cu comunitatea poate contribui la dezvoltarea acesteia. Personalul didactic auxiliar poate oferi expertiză și sprijin pentru organizarea și implementarea acestor activități, contribuind la creșterea gradului de conștientizare și implicare a comunității în problemele sociale și de mediu.

Proiectele pot viza de exemplu, probleme precum protecția mediului, gestionarea resurselor naturale, promovarea energiilor regenerabile, reducerea poluării etc. Prin intermediul acestor proiecte, personalul didactic auxiliar poate mobiliza elevii și comunitatea în general să ia măsuri concrete pentru a face față acestor provocări și a contribui la dezvoltarea durabilă a comunității în ansamblu.

Sunt câteva modalități în care personalul didactic auxiliar poate contribui la dezvoltarea durabilă a comunității:

- *Creșterea gradului de conștientizare:* Personalul didactic auxiliar poate organiza și desfășura activități de conștientizare în comunitate cu privire la problemele legate de dezvoltarea durabilă. Prin intermediul prezentărilor, workshop-urilor sau campaniilor de sensibilizare, personalul didactic auxiliar poate informa membrii comunității cu privire la importanța protejării mediului, conservării resurselor și adoptării unui stil de viață durabil. Aceasta poate contribui la schimbarea de comportament și implicarea activă a comunității în acțiuni concrete pentru dezvoltarea durabilă.

- *Promovarea colaborării și implicării comunității:* Prin implicarea personalului didactic auxiliar în proiectele educaționale în colaborare cu comunitatea, se promovează colaborarea și implicarea activă a membrilor comunității în soluționarea problemelor de dezvoltare durabilă. Personalul didactic auxiliar poate facilita dialogul și participarea comunității în procesul de luare a deciziilor, identificarea nevoilor și elaborarea de soluții sustenabile. Aceasta poate contribui la crearea unui sentiment de responsabilitate colectivă și la dezvoltarea capacității comunității de a acționa în mod sustenabil.

- *Dezvoltarea competențelor și capacităților comunității:* Prin intermediul proiectelor educaționale, personalul didactic auxiliar poate contribui la dezvoltarea competențelor și capacităților membrilor comunității în domeniul dezvoltării durabile. Prin organizarea atelierelor practice, cursurilor de formare sau proiectelor de dezvoltare comunitară, personalul didactic auxiliar poate împărtăși cunoștințe, abilități și tehnici practice care pot fi aplicate în contextul dezvoltării durabile. Aceasta poate stimula inovația, antreprenoriatul și autonomia comunității în găsirea de soluții durabile pentru provocările locale.

- *Crearea unui mediu de învățare continuă:* Prin implicarea personalului didactic auxiliar în proiectele educaționale, se creează un mediu de învățare continuă în comunitate. Participanții, inclusiv membrii comunității, beneficiază de oportunități de învățare pe termen lung și de acces la resurse educaționale relevante. Acest lucru poate încuraja schimbul de cunoștințe și experiențe între diversele părți implicate și poate contribui la dezvoltarea unei culturi a învățării în comunitate.

- *Inspirarea și mobilizarea generațiilor viitoare:* Implicarea personalului didactic auxiliar în proiecte educaționale în colaborare cu comunitatea poate servi drept sursă de inspirație și mobilizare pentru elevi și tineri. Prin intermediul experiențelor practice și a modelelor de rol, personalul didactic auxiliar poate stimula interesul elevilor pentru problemele de dezvoltare durabilă și poate încuraja implicarea lor activă în acțiuni și inițiative pentru dezvoltare durabilă în comunitate. Acest lucru poate contribui la formarea unei noi generații de cetățeni responsabili și angajați în promovarea sustenabilității.

2.4. Colaborare și schimb de experiență

Prin participarea la proiecte educaționale în parteneriat cu comunitatea, personalul didactic auxiliar are ocazia de a colabora cu diverse entități și de a beneficia de un schimb de experiență și expertiză. Acest lucru poate aduce noi idei și perspective în procesul de învățare și dezvoltare, contribuind la îmbunătățirea practicilor educaționale. Participarea personalului didactic auxiliar la proiectele educaționale în parteneriat cu comunitatea aduce oportunități valoroase de colaborare și schimb de experiență. Iată câteva aspecte cheie în acest sens:

- *Colaborare interinstituțională*: Prin intermediul proiectelor educaționale în colaborare cu comunitatea, personalul didactic auxiliar poate colabora cu diverse entități, cum ar fi alte școli, universități, organizații non-guvernamentale, autorități locale sau companii. Această colaborare interinstituțională oferă oportunitatea de a lucra împreună cu specialiști din diferite domenii și de a combina expertiza și resursele pentru a aborda problemele de dezvoltare durabilă într-un mod integrat și eficient.

- *Schimb de experiență și bune practici*: Implicarea personalului didactic auxiliar în proiectele educaționale în parteneriat cu comunitatea facilitează schimbul de experiență și bune practici. Prin interacțiunea cu profesioniști din domenii relevante, se pot împărtăși cunoștințe, abilități și strategii eficiente în domeniul educației și dezvoltării durabile. Acest schimb de experiență contribuie la îmbunătățirea practicilor educaționale și la dezvoltarea profesională a personalului didactic auxiliar.

- *Învățare colaborativă și inovație*: Colaborarea în cadrul proiectelor educaționale oferă oportunitatea de a lucra în echipe multidisciplinare și de a explora soluții inovatoare și creative pentru problemele de dezvoltare durabilă. Personalul didactic auxiliar poate contribui cu expertiza și abilitățile lor specifice, iar prin lucrul în echipă pot fi generate idei și soluții noi. Această învățare colaborativă stimulează inovația și dezvoltarea unor abordări educaționale și comunitare eficiente și sustenabile.

- *Extinderea rețelei profesionale*: Prin participarea la proiecte educaționale în parteneriat cu comunitatea, personalul didactic auxiliar are oportunitatea de a-și extinde rețeaua profesională. Interacțiunea cu diverse entități și specialiști din domenii diferite poate duce la stabilirea de conexiuni valoroase și la identificarea unor noi oportunități de dezvoltare și colaborare în viitor.

- *Creșterea motivației și satisfacției profesionale*: Implicarea în proiecte educaționale în colaborare cu comunitatea poate constitui o sursă de motivație și satisfacție profesională pentru personalul didactic auxiliar. Posibilitatea de a lucra în afara mediului școlar tradițional și de a contribui la dezvoltarea durabilă a comunității poate aduce o perspectivă proaspătă și împlinire profesională.

2.5. Consolidarea legăturii dintre școală și comunitate

Prin implicarea personalului didactic auxiliar în proiectele educaționale în colaborare cu comunitatea, se creează o punte de legătură între școală și mediul înconjurător. Această colaborare activă și continuă consolidează relațiile între părțile implicate și contribuie la o mai bună înțelegere reciprocă. Personalul didactic auxiliar poate facilita dialogul și schimbul de cunoștințe și resurse între școală și comunitate, construind astfel relații durabile și benefice pentru ambele părți, prin:

- *Comunicare și colaborare*: Personalul didactic auxiliar poate juca un rol activ în facilitarea comunicării și colaborării între școală și comunitate. Se inițiază și se menține contactul cu diverse organizații, instituții și membri ai comunității, promovând schimbul de idei, informații și resurse. De asemenea, se facilitează înțelegerea reciprocă și crește gradul de implicare și susținere din partea comunității.

- *Identificarea nevoilor comunității*: Prin interacțiunea directă cu comunitatea, personalul didactic auxiliar poate obține o mai bună înțelegere a nevoilor și provocărilor cu care se confruntă

comunitatea. Aceste informații pot fi utilizate pentru a dezvolta proiecte educaționale relevante și adaptate specificului și necesităților locale. Astfel, școala devine un partener activ în rezolvarea problemelor comunității și contribuie la dezvoltarea durabilă într-un mod concret și eficient.

- *Valorizarea resurselor locale*: Implicarea personalului didactic auxiliar în proiecte educaționale în colaborare cu comunitatea poate pune în valoare resursele locale. Fie că este vorba despre resurse naturale, culturale sau umane, personalul didactic auxiliar poate identifica și utiliza aceste resurse în procesul de învățare și dezvoltare a elevilor. Astfel, se promovează aprecierea și conservarea patrimoniului local, iar comunitatea se simte valorizată și implicată în educația și dezvoltarea tinerilor.

- *Responsabilitate socială și implicare activă*: Prin colaborarea în proiecte educaționale în parteneriat cu comunitatea, personalul didactic auxiliar promovează responsabilitatea socială și implicarea activă a elevilor. Ei oferă modele de angajament și participare civică, arătând elevilor importanța implicării în problemele comunității și responsabilitatea fiecăruia față de dezvoltarea durabilă. Aceasta stimulează formarea de cetățeni responsabili și conștienți de rolul lor în societate.

- *Legături durabile și sustenabile*: Prin intermediul implicării personalului didactic auxiliar în proiectele educaționale în colaborare cu comunitatea, se pot crea legături durabile și sustenabile între școală și comunitate. Aceste legături pot continua și după încheierea proiectelor, contribuind la dezvoltarea unui parteneriat solid și la cooperarea în diferite activități educaționale și comunitare. Astfel, se consolidează relațiile de încredere și se creează un cadru favorabil pentru colaborarea pe termen lung în vederea dezvoltării durabile.

2.6. Oportunități de învățare relevante

Proiectele educaționale în colaborare cu comunitatea oferă elevilor oportunități de învățare relevante și valoroase. Personalul didactic auxiliar poate implica elevii în activități practice, concrete și aplicate, care le permit să își dezvolte competențe și abilități într-un context real. Prin intermediul acestor proiecte, elevii învață despre problemele reale cu care se confruntă comunitatea lor și își dezvoltă înțelegerea despre dezvoltarea durabilă și soluțiile potențiale.

Implicarea în proiecte educaționale în colaborare cu comunitatea oferă elevilor oportunitatea de a trăi și experimenta învățarea autentică. Ei pot observa și înțelege impactul acțiunilor lor asupra comunității, pot vedea rezultatele și consecințele propriilor eforturi și pot învăța din experiențele și feedback-ul primit. Aceste experiențe autentice îi motivează pe elevi să se implice activ și să își asume responsabilitatea pentru dezvoltarea durabilă a comunității. Iată câteva detalii despre aceste oportunități:

- *Experiență practică*: Prin implicarea în proiecte educaționale în colaborare cu comunitatea, elevii au ocazia de a obține experiență practică în rezolvarea problemelor reale. Ei pot participa la activități concrete și aplicate, cum ar fi proiectarea și implementarea soluțiilor pentru problemele de dezvoltare durabilă. Această experiență practică îi ajută să își consolideze abilitățile și să-și aplice cunoștințele într-un context real, ceea ce le facilitează înțelegerea mai profundă a subiectelor și conceptelor studiate.

- *Dezvoltarea competențelor transversale*: Proiectele educaționale în colaborare cu comunitatea oferă elevilor oportunitatea de a dezvolta competențe transversale esențiale, precum gândirea critică, rezolvarea problemelor, comunicarea eficientă, colaborarea în echipă și luarea de decizii informate. Participând la activități practice și interacționând cu membrii comunității, elevii își dezvoltă abilitățile sociale și emoționale, precum și abilitățile de lucru în echipă și leadership, care sunt valoroase în toate aspectele vieții lor.

- *Înțelegerea problemelor reale*: Prin intermediul proiectelor educaționale în colaborare cu comunitatea, elevii au oportunitatea de a înțelege problemele reale cu care se confruntă comunitatea

lor. Ei pot explora și cerceta aspecte precum protecția mediului, gestionarea resurselor, sărăcia, sănătatea sau alte probleme sociale, economice și ecologice. Această înțelegere a problemelor reale îi sensibilizează și îi motivează să găsească soluții sustenabile și să contribuie activ la dezvoltarea comunității.

- *Stimularea creativității și inovației*: Prin implicarea în proiecte educaționale în colaborare cu comunitatea, elevii sunt încurajați să gândească în mod creativ și inovativ. Ei pot fi provocați să găsească soluții inovatoare și durabile pentru problemele identificate în comunitatea lor. Această stimulare a creativității îi încurajează să genereze idei și soluții neconvenționale, dezvoltându-le astfel abilitățile de gândire critică și inovație.

3. Concluzii

Abordările inovative, atât formale, cât și nonformale, în contextul dezvoltării durabile au un impact semnificativ în promovarea cunoașterii și înțelegerii despre problemele de sustenabilitate și în implicarea activă a indivizilor și comunităților în acțiuni concrete pentru un viitor durabil.

Prin abordările formale, precum metodele participative de învățare, învățarea prin proiecte și jocurile de simulare, se creează oportunități de dezvoltare a competențelor critice, a gândirii strategice și a luării de decizii informate. Aceste metode permit participanților să se angajeze activ în procesul de învățare și să exploreze consecințele acțiunilor lor în contexte reale, dezvoltând astfel abilități practice și contribuind la rezolvarea problemelor complexe legate de dezvoltarea durabilă.

Pe de altă parte, abordările nonformale, cum ar fi campaniile de conștientizare și mobilizare sau implicarea în activități comunitare, consolidează legătura dintre școală și comunitate și promovează schimbarea de comportament și implicarea activă a indivizilor în acțiuni pentru dezvoltarea durabilă. Aceste abordări oferă oportunități de sensibilizare, de implicare în acțiuni concrete și de schimb de experiență și expertiză, contribuind astfel la educația și transformarea sustenabilă a comunității.

Concluzionând, abordările inovative formale și nonformale în contextul dezvoltării durabile reprezintă modalități eficiente de a promova învățarea relevantă și valoroasă, de a dezvolta competențe și abilități esențiale, precum și de a consolida legăturile între educație, comunitate și sustenabilitate. Prin intermediul acestor abordări, indivizii și comunitățile sunt încurajați să devină actori activi și responsabili în procesul de construire a unui viitor durabil.

Webografie:

1. <https://educational.studiamsu.md/wp-content/uploads/2022/01/19.-p.113-121.pdf>.
2. https://www.isjialomita.ro/red/download/Educatia_nonformala_ghid_pentru_cadrele_didactice.pdf.
3. <https://www.didactic.ro/materiale-didactice/metode-inovative-de-predare-invatare-evaluare-centrate-pe-elev-si-nevoile-sale-e>.

Accesul la cunoaștere a personalului didactic auxiliar în contextul societății durabile

Barbos Elisabeta,
Casa Corpului Didactic a Județului Maramureș

1. Introducere

Noile realități sociale și profesionale în contextul formării continue a cadrelor didactice auxiliare se referă la schimbările și evoluțiile în societate și în lumea profesională care influențează direct practica și competențele cadrelor didactice auxiliare. Acestea includ aspecte precum tehnologia avansată, diversitatea culturală și socială, cunoașterea nevoilor și cerințelor diferite ale elevilor, accesul la cunoaștere, metodele de predare și evaluare inovatoare, și adaptarea la schimbările sociale, economice și tehnologice. De asemenea, nu putem ignora diversele politici de ocupare a forței de muncă ce influențează educația și formarea profesională.

2. Accesul la cunoaștere

O societate a cunoașterii este caracterizată de importanța acordată educației, învățării pe tot parcursul vieții și dezvoltării constante a competențelor și abilităților individuale și colective. Accesul la cunoaștere este cu siguranță un aspect esențial al unei societăți a cunoașterii și putem menționa mai multe dimensiuni, inclusiv:

- accesul la informație și resurse educaționale,
- accesul la învățământ formal și informal,
- accesul echitabil la cunoaștere,
- accesul la tehnologie și infrastructură.

2.1. Accesul la informație și resurse educaționale

Accesul este un pilon important al societății cunoașterii. Accesul la informație și resurse educaționale, trebuie să fie disponibil pentru toți membrii societății, indiferent de locație geografică, statut socio-economic sau alte caracteristici personale. Promovarea accesului la cunoaștere implică înlăturarea barierelor financiare, tehnologice și lingvistice, crearea de parteneriate între instituții și comunități, precum și susținerea inițiativelor de acces deschis și colaborativ. Acesta poate fi realizat prin intermediul următoarelor aspecte:

- Biblioteci și centre de resurse, care rămân o sursă valoroasă de informații și resurse educaționale. Ele oferă acces la o gamă largă de cărți, reviste științifice, lucrări de referință și alte material relevante. În plus, multe biblioteci au început să ofere servicii online, permițând astfel accesul la resurse digitale, cum ar fi cărți electronice, articole și baze de date online.
- Accesul la publicațiile științifice și academice este esențial pentru cercetători, studenți și profesioniști din diverse domenii. În ultimii ani, s-a observat un efort de a face aceste publicații mai accesibile prin intermediul platformelor online și a inițiativelor de acces (open access), care permit gratuitate sau costuri reduse pentru a accesa și a distribui rezultatele cercetărilor științifice.
- Există o varietate de baze de date și platforme online care oferă acces la informații și resurse educaționale. Acestea pot include baze de date academice, platforme de cursuri online, resurse de învățare online (cum ar fi tutoriale, video-uri educaționale), platforme de colaborare și schimb de cunoștințe.
- O tendință din ce în ce mai vizibilă în educație este utilizarea materialelor didactice și resurselor educaționale deschise. Acestea sunt materiale care sunt disponibile gratuit sau cu costuri reduse

și pot fi folosite, adaptate și distribuite liber. Exemplele includ manualele școlare open source, software educațional gratuit și resurse digitale deschise.

- Există numeroase inițiative și proiecte colaborative care își propun să faciliteze accesul la cunoaștere. Acestea pot include comunități online de învățare și colaborare, platforme de partajare a cunoștințelor și inițiative de cercetare deschisă și colaborativă.

2.2. Accesul la învățământ formal și informal

Accesul la învățământul formal și informal este esențial într-o societate a cunoașterii pentru a permite oamenilor să-și dezvolte abilitățile, cunoștințele și competențele pe tot parcursul vieții. Accesul la învățământul formal și informal permite indivizilor să-și dezvolte potențialul și să-și construiască cariere și vieți satisfăcătoare. Aceste oportunități de învățare continuă contribuie la creșterea personală și profesională, încurajează inovația și aduce beneficii atât indivizilor, cât și societății în ansamblu.

Iată câteva detalii despre aceste aspecte:

- Învățământul formal include școli, colegii și universități și reprezintă sistemul tradițional de educație recunoscut oficial. Accesul la învățământul formal trebuie să fie garantat pentru toți indivizii, indiferent de sex, origine etnică sau statut socio-economic. Acesta oferă o structură și un curriculum bine definit, iar absolvirea acestor instituții poate duce la obținerea de diplome, grade și calificări recunoscute oficial.
- Învățământul informal se referă la procesul de învățare care are loc în afara sistemului formal de educație. Acesta poate include cursuri, ateliere, seminarii, programe de formare profesională sau alte activități de învățare care sunt organizate în mod voluntar. Accesul la aceste oportunități de învățare este important pentru dezvoltarea personală și profesională continuă a indivizilor, permițându-le să-și îmbunătățească și să-și lărgescă abilitățile și orizonturile.
- O societate a cunoașterii recunoaște importanța învățării pe tot parcursul vieții. Accesul la oportunitățile de învățare permanentă este crucial pentru a răspunde cerințelor și schimbărilor rapide din piața muncii și pentru a rămâne actualizat în ceea ce privește noile descoperiri și evoluții în diferite domenii. Astfel, învățarea nu se limitează doar la perioada educației formale, ci se extinde pe tot parcursul vieții, oferind oamenilor posibilitatea de a-și îmbunătăți și de a-și actualiza constant cunoștințele și abilitățile.

2.3. Accesul echitabil la cunoaștere

Accesul echitabil la cunoaștere este un aspect important pentru o societate a cunoașterii inclusivă și sustenabilă. Promovarea accesului echitabil la cunoaștere este esențială pentru a combate inegalitățile și pentru a crea o societate în care toți indivizii să aibă șanse egale de a-și dezvolta potențialul și de a contribui la progresul social și economic. Acesta implică eliminarea inegalităților și a barierelor care pot limita sau exclude anumite grupuri de persoane în accesul la cunoaștere.

Iată câteva detalii despre acest aspect:

- Costurile ridicate asociate cu accesul la educație și resurse educaționale pot reprezenta o barieră pentru anumite persoane cu resurse financiare limitate. Promovarea accesului echitabil la cunoaștere implică asigurarea disponibilității resurselor educaționale la costuri accesibile sau gratuite și furnizarea de burse și ajutoare financiare pentru cei care au nevoie.
- Accesul la tehnologie și conectivitate este esențial într-o societate a cunoașterii. Este important să se reducă și să se elimine inegalitățile în ceea ce privește accesul la dispozitive și la internet. Acest lucru poate include eforturi pentru furnizarea de infrastructură digitală în comunități defavorizate, precum și programe de subvenționare a dispozitivelor și a accesului la internet pentru cei care nu își permit.

- Accesul echitabil la cunoaștere trebuie să țină cont de diversitatea și de nevoile diferitelor grupuri de persoane. Este important să se promoveze diversitatea în conținutul și resursele educaționale, să se reflecte experiențele și perspectivele diferite ale indivizilor și să se evite stereotipurile și discriminarea în educație. În plus, este necesară adoptarea de politici și practici care să asigure incluziunea tuturor membrilor societății, inclusiv a persoanelor cu dizabilități, a grupurilor marginalizate și a minorităților.
- Accesul la cunoaștere nu trebuie să fie limitat la zonele urbane. Este important să se asigure că și comunitățile rurale și izolate au acces la resurse educaționale și oportunități de învățare. Acest lucru poate implica furnizarea de biblioteci mobile, programe de învățare online, centre comunitare de învățare și alte inițiative care să aducă cunoașterea în zonele mai puțin accesibile.

2.4. Accesul la tehnologie și infrastructură

Tehnologia joacă un rol important în facilitarea accesului la cunoaștere. Asigurarea unui acces adecvat la tehnologie și infrastructură este esențială pentru a reduce decalajul digital și pentru a permite beneficiarilor să acceseze o gamă largă de resurse educaționale și de informații disponibile online.

Este necesar de menționat următoarele aspecte:

- Internetul este o resursă cheie pentru accesul la cunoaștere în era digitală. Este important ca oamenii să aibă acces la o conexiune stabilă și de înaltă viteză la internet. Acest lucru se aplică nu doar în zonele urbane, ci și în comunitățile rurale sau izolate, unde accesul la internet poate fi limitat. Eforturile trebuie să fie depuse pentru extinderea infrastructurii de internet în aceste zone și pentru reducerea decalajului digital între diferite regiuni.
- Accesul la dispozitive tehnologice, cum ar fi computerele, laptopurile sau smartphone-urile, este esențial pentru a putea utiliza resursele educaționale disponibile online. Pentru a asigura un acces echitabil la cunoaștere, este important să se reducă costurile acestor dispozitive și să se furnizeze opțiuni facile pentru toți membrii societății, inclusiv pentru cei cu resurse financiare limitate.
- Pentru a permite accesul la cunoaștere, este necesară o infrastructură digitală adecvată. Aceasta include crearea de centre de învățare și biblioteci dotate cu computere și conexiuni la internet, precum și asigurarea de echipamente și conexiuni la internet în școli și alte instituții educaționale. Infrastructura digitală trebuie să fie accesibilă în toate regiunile, asigurând astfel că niciun individ și/sau comunitate nu sunt excluse din accesul la cunoaștere.
- Accesul la tehnologie și infrastructură nu este suficient, este, de asemenea, important să existe programe și inițiative de alfabetizare digitală pentru a-i învăța pe oameni să utilizeze eficient tehnologia și să navigheze în mediul digital smartphone. Aceste programe ar trebui să ofere instruire și sprijin pentru oameni de toate vârstele și nivelurile de competență în utilizarea tehnologiei.

3. Politici de ocupare a forței de muncă ce influențează educația și formarea profesională

Există o serie de politici cu privire la ocuparea forței de muncă care pot influența educația și formarea profesională. Aceste politici de ocupare a forței de muncă au rolul de a facilita accesul la educație și formare profesională adecvate, de a îmbunătăți adaptabilitatea lucrătorilor și de a sprijini tranzițiile pe piața muncii. Ele contribuie la dezvoltarea unei forțe de muncă calificate și la creșterea sustenabilă a economiei.

Aceste politici vizează să se asigure o legătură mai strânsă între cererea și oferta de muncă, să promoveze adaptabilitatea într-un mediu de lucru în continuă schimbare și să faciliteze tranziția și recalificarea lucrătorilor.

Iată câteva exemple de politici în acest domeniu:

- Aceste politici au scopul de a sprijini indivizii în luarea deciziilor referitoare la carieră și educație, prin furnizarea de informații și consiliere. Ele pot include programe de consiliere profesională, servicii de orientare vocațională și asistență în planificarea carierei. Prin intermediul acestor politici, se urmărește să se asigure o adecvare între competențele și interesele individuale și cerințele pieței forței de muncă.
- Politicile de formare profesională și dezvoltare a competențelor încurajează dezvoltarea continuă a competențelor lucrătorilor pentru a răspunde nevoilor pieței forței de muncă în schimbare. Ele pot include subvenționarea programelor de formare profesională, facilitarea accesului la programe de învățare pe tot parcursul vieții și promovarea parteneriatelor între instituții de învățământ și întreprinderi pentru a dezvolta programe de formare relevante și actualizate.
- Învățământul dual implică combinarea studiilor teoretice cu experiența practică într-o companie. Aceste politici facilitează colaborarea între instituțiile de învățământ și întreprinderi, oferind studenților și elevilor oportunitatea de a-și dezvolta competențele practice în timp ce urmează programele de învățământ. Astfel, se urmărește creșterea relevanței educației și îmbunătățirea integrării absolvenților pe piața muncii.
- Politicile de stimulare a mobilității forței de muncă încurajează mobilitatea geografică și ocupațională a lucrătorilor, permițându-le să-și găsească locuri de muncă și să se recalifice în sectoarele și regiunile cu o cerere mai mare. Ele pot include programe de sprijin pentru mobilitate, recunoașterea reciprocă a calificărilor și abilităților și facilitarea tranziției între sectoare și ocupări.
- Colaborarea între sectorul public și privat poate fi esențială pentru a asigura relevanța și actualizarea programelor educaționale și de formare profesională. Prin intermediul acestor parteneriate, se poate obține o mai bună înțelegere a nevoilor pieței forței de muncă și se pot dezvolta programe adaptate în funcție de cerințele angajatorilor.

Accesul la cunoaștere în contextual formării continue a cadrelor didactice auxiliare este important pentru a le permite să-și dezvolte și să-și îmbunătățească competențele profesionale, să integreze tehnologia în procesul de învățare, să se adapteze la nevoile diverse ale instituției de învățământ și să rămână actualizați cu privire la cercetările și practicile profesionale.

Webografie:

1. <https://www.scrigroup.com/didactica-pedagogie/EDUCATIA-IN-SOCIETATEA-BAZATA-83732.php>
2. <https://rria.ici.ro/wp-content/uploads/2014/12/03-art1.-CarmenCirnu-cor.pdf>
3. <https://red.prodidactica.md/despre-red/>
4. <https://www.edu.ro/educatie-non-formala-informala>
5. <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/ro/national-education-systems/romania/validarea-invatarii-non-formale-si-informale>

Conectarea cu natura prin experiență

Prof. înv. primar **Bîrle Delia Manuela**
Școala Gimnazială „Dimitrie Cantemir”, Baia Mare

Motto: „Dacă te gândești la ziua care va urma, ia-ți mâncare. Dacă te gândești la anul care va urma, plantează un copac. Dacă te gândești la secolul care va urma, educă copiii.”

proverb chinezesc

Elevii clasei a II- a A în vizită la Ocolul Silvic din Baia Sprie

Copiii sunt permanent martorii transformărilor din viața socială și din mediul înconjurător. Toate aspectele noi le trezesc curiozitatea pe care și-o manifestă prin întrebările puse celor din jur, părinților sau dascălilor.

Formarea conștiinței și a unui comportament ecologic responsabil constituie scopul educației pentru respectarea mediului care începe în familie și în școală. Copilul trebuie învățat să fie receptiv la nou și să vibreze în fața frumuseților naturii. Prin educația ecologică cultivăm dragostea și interesul copiilor pentru lumea înconjurătoare, pentru protejarea mediului și a societății.

Educația ecologică are semnificația deprinderii unui anumit mod de a înțelege relația dintre om și mediul de viață care nu este numai al său, ci și al plantelor și al animalelor, a tot ce există pe Pământ, iar copiii trebuie să conștientizeze și să exprime respectul pentru mediul natural de care beneficiem cu toții și pe care îl vor moșteni generațiile viitoare.

Copilul de azi - adultul de mâine trebuie să fie convins că nu are dreptul moral de a provoca distrugerea unor specii de plante și animale, exploatarea nerațională a resurselor naturale, poluarea mediului cu efecte considerabile asupra calității acestuia. Pentru aceste motive, el trebuie să fie conștient că viitorul omenirii depinde numai de atitudinea pe care o are fiecare locuitor al planetei față de protecția naturii și în special a pădurii, sursa esențială de oxigen.

Excursia organizată la Ocolul Silvic din Baia Sprie în „Săptămâna Verde”, le-a dezvoltat elevilor clasei a II-a A spiritul de echipă, i-a făcut să înțeleagă sistemul ecologic, relațiile oamenilor cu natura, precum și responsabilitatea pe care o au pentru protejarea acesteia.

Un ghid bine pregătit ne-a ajutat să înțelegem mai bine importanța conservării și protejării resurselor naturale, fiind încurajați să le valorificăm într-un mod responsabil și sustenabil. Am participat activ la diverse activități: identificarea speciilor de plante și animale din zonă, interdependența dintre acestea, studierea faunei și florei locale, vizitarea unor zone de regenerare. De

asemenea, am aflat despre diferitele utilizări ale lemnului, metode de conservare a solului, tehnici de împădurire și importanța gestionării responsabile a resurselor forestiere.

În concluzie, excursia noastră la Ocolul Silvic a fost o experiență educativă de neuitat. Lumea din ce în ce mai modernă, tinde să distrugă armonia cadrului natural în care trăiește. Capacitatea tehnicii moderne de transformare a habitatului natural este astăzi considerabilă și va fi și în viitor. Avântul tehnic, paradoxal, împinge civilizația spre distrugere.

Din acest motiv noi trebuie să ocrotim în permanență natura, iar rezervele planetei trebuie gospodărite cu înțelepciune. Interesul și dragostea pentru natură sunt, la majoritatea copiilor, instinctive. În plus, comportamentele și convingerile formate la o vârstă cât mai fragedă sunt cele care se păstrează cel mai bine toată viața. La vârsta copilăriei totul este frumos și, aparent, ușor.

Dacă noi, cadrele didactice, le oferim un model de urmat și ne implicăm cu pasiune și dăruire în educarea copiilor noștri, luminându-le calea spre o viață de calitate, atunci un pas de seamă spre acest ideal va fi făcut.

Activitate în sala de clasă - elevii clasei a II-a A

Bibliografie:

1. Cucinic Constanța, *Natura prietena mea. Disciplina opțională pentru clasa a IV-a*, Editura Aramis, București, 2015.
2. Pițilă Tudora, Mihăilescu Cleopatra, *Matematică și explorarea mediului - Manual pentru clasa a 2-a*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2021.

Elevii - viitorii apărători ai naturii

Secretar **Bizo Rafila Reghina**
Școala Gimnazială „Lucian Blaga”, Baia Mare

Într-o lume în care resursele naturale se diminuează, avem nevoie generații capabile să rezolve problemele de mediu. Credem că educația de succes pentru viitor va fi una ecologică, de cooperare și civică. Calitatea mediului reprezintă un parteneriat între școală și comunitatea locală, pentru atingerea obiectivelor comune de mediu și dezvoltarea conștiinței sociale și ecologice a cetățenilor, în scopul creării unei societăți mai durabile.

Educația le deschide oamenilor uși spre reconstruirea relației lor cu lumea în care trăiesc, față de care trebuie să manifeste respect prin însușirea unor comportamente menite să producă schimbări pozitive. Societatea contemporană ignoră de multe ori efectul negativ pe care-l pot avea, pe termen lung, formele de poluare a mediului, de aceea este necesară derularea unor activități extrașcolare care să-i îndrume pe elevi să iubească lumea și s-o protejeze de elementele nocive care o pun tot mai mult în pericol.

Școala are menirea de a organiza și desfășura o vie și susținută mișcare de educație ecologică și protecție a mediului, iar elevii sub îndrumarea cadrelor didactice pot și trebuie să formeze **marele detașament de apărători ai naturii**. Adevărata educație ecologică își va atinge scopul numai când se va reuși ca **elevii – cetățenii de mâine** – să fie convinși de necesitatea ocrotirii naturii și să devină factori activi în acțiunea de conciliere a omului cu natura. Fiecare elev trebuie să se transforme într-un ocrotitor conștient al naturii.

O oportunitate de a cultiva civismul și responsabilizarea fiecărui elev sau tânăr pentru mediu este inițierea și participarea la proiecte educaționale având ca temă protecția mediului la nivel local, național, internațional și global.

Proiectele trebuie să stimuleze formarea comportamentului ecologic prin descoperirea motivației pentru protecția naturii și derularea de acțiuni concrete de protecție a mediului înconjurător, activități de reciclare, antrenarea elevilor pentru a desfășura activități cu caracter experimental și demonstrativ, prin care contribuie la păstrarea sănătății mediului în care trăiesc; însușirea unor norme de comportament ecologic specifice asigurării echilibrului dintre sănătatea individului, a societății și mediului și formarea unei atitudini dezaprobatore față de cei care încalcă aceste norme; dezvoltarea învățării prin cooperare, respectarea unor sarcini specifice pentru realizarea unui proiect comun; identificarea acțiunilor negative ale omului asupra naturii (pericolul poluării aerului, apei, solului și efectele ei); valorificarea potențialului creativ și practic al elevilor.

Educația pentru mediul înconjurător: „În aceste vremuri în care încălzirea globală determină o pierdere a biodiversității, educația pentru o dezvoltare sustenabilă nu a fost niciodată mai importantă”.

Poluarea aerului, apei și solului reprezintă un pericol major pentru mediul înconjurător și întreaga planetă astfel elevii și tinerii trebuie conștientizați asupra pericolului existent.

Poluarea poate fi prevenită prin promovarea tehnologiilor curate și a energiei regenerabile. În primul rând, ar trebui încurajată utilizarea de tehnologii curate pentru reducerea emisiilor de poluanți în atmosfera. Acestea includ utilizarea energiei solare, eoliene și a altor surse de energie regenerabilă. Utilizarea combustibililor fosili ar trebui eliminată și înlocuită cu surse alternative de energie, cum ar fi energia solară, hidroelectrică sau cea nucleară.

Prin promovarea tehnologiilor curate și adoptarea unor măsuri eficiente de prevenire a poluării, societatea modernă poate limita impactul asupra mediului și sănătății umane. Informând populația

despre riscurile poluării și stimulând schimbări în comportamentul consumatorilor putem contribui la conservarea mediului.

Faptele noastre ne definesc și de cele mai multe ori bunele exemple determină în noi comportamente similare. Din experiența noastră sau a altora învățăm și asimilăm apoi transformăm în comportamente pe care sperăm să și le însușească și cei mici. Un transfer de experiență , de informație și de comportamente pentru formarea **cetățenilor de mâine**.

Bibliografie:

1. https://www.academia.edu/13744533/Revista_%C8%98colar%C4%83_Interferen%C8%9Be_E_co_nr_2_Parte_a_I.
2. <https://colegiuldinicugolescu.ro/proiecte/proiecte-municipale/educatie-pentru-un-mediu-curat/>.
3. <https://www.ecomagazin.ro/educatia-pentru-mediul-intre-teorie-si-practica/>.
4. https://www.prodidactica.md/revista/Revista_74.pdf.

Innovation dans l'enseignement du lexique en classe de fle

Prof. **Astalâș Ramona Daniela**

Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Baia Mare

Quelques réflexions pédagogiques sur la question de l'apprentissage du vocabulaire

L'enseignement du lexique apparaît comme un parent pauvre en didactique du français langue maternelle. À côté de la grammaire qui s'inscrit dans une forte tradition pédagogique, le lexique n'a jamais connu un développement didactique très poussé. Même avec le mouvement de rénovation entraîné par la pédagogie de la communication, on n'a pas encore réussi à bien l'intégrer.

Spontanément, on dit d'une personne manifestant une certaine aisance à s'exprimer qu'elle a „beaucoup de vocabulaire”. On se réfère alors à un critère quantitatif, au nombre de mots possédés par le sujet parlant. La compétence lexicale ne se réduit cependant pas à la taille du vocabulaire. Des facteurs d'ordre qualitatif interviennent également. L'intelligibilité du message est facilitée par la propriété des termes et la discrimination des mots proches par le sens ou la forme. Une connaissance précise de la signification des mots pris individuellement ne suffit pas. Il faut de plus savoir les mettre en relation et les agencer dans un discours.

L'acquisition du vocabulaire

L'apprentissage du vocabulaire étonne à plusieurs égards. D'abord par son caractère perpétuel : on n'a jamais fini d'apprendre des mots.

Contrairement à la syntaxe dont la connaissance se développe surtout durant l'enfance pour s'affiner durant l'adolescence, le vocabulaire d'une personne pourra se transformer et s'élargir tout au long de sa vie selon les expériences qu'elle aura pu faire. L'apprentissage du vocabulaire surprend encore par le nombre imposant de mots qu'on peut acquérir. Des études ont révélé que l'être humain pouvait emmagasiner des centaines, voire des milliers, d'unités lexicales par année.

Parmi les diverses sources d'apprentissage du lexique, le milieu ambiant joue un rôle décisif, car les connaissances lexicales sont fortement tributaires des connaissances du monde.

Les médias audio-visuels exercent aussi une influence non négligeable. La télévision et la radio traitent de presque toutes les sphères de la société : santé, sports, arts, politique, économie, et initient les gens à une partie des termes en usage dans ces divers domaines.

La lecture est une autre mine de vocabulaire importante mais qui est encore malheureusement sous-exploitée par une forte proportion de la population. Le vocabulaire influence la compréhension en lecture et la compréhension d'un texte peut aider à développer le vocabulaire. D'après ce qui est rapporté dans le récent ouvrage de Jocelyne Giasson, „La compréhension en lecture”, la lecture constituerait le facteur le plus influent pour le développement du vocabulaire des jeunes du primaire et du secondaire.

Bien des phénomènes interagissent dans l'acquisition du vocabulaire. L'apprenant doit bien sûr mémoriser les mots. La mémorisation des formes demeure cependant secondaire dans la mesure où apprendre le vocabulaire ne se ramène pas à associer un signe à une chose pour accumuler des étiquettes. La mémorisation des listes de mots apparaît par conséquent comme un moyen pédagogique bien pauvre. L'essentiel réside dans la construction du sens. La saisie du sens d'un mot passe par un processus de conceptualisation qui peut prendre diverses formes selon l'âge et les concepts à se représenter. Certaines recherches ont estimé que les enfants de 9 à 12 ans acquièrent de quelques centaines à des milliers de mots par année. Enfin, un enseignement spécifique du lexique peut contribuer à l'enrichissement et à la structuration du vocabulaire de l'apprenant.

Pour que l'apprentissage soit durable et transférable, il faut pouvoir rencontrer les mots plusieurs fois et dans divers contextes. La répétition favorise bien sûr la mémorisation, mais plus encore, quand l'apprenant a l'occasion d'observer et d'employer un mot dans des constructions et des textes variés, il peut se familiariser beaucoup mieux avec les diverses acceptions du mot et son mode d'utilisation en discours.

„L'enseignement du lexique peut prendre deux grandes orientations, une plus quantitative, l'autre plus qualitative. Le travail sur le lexique en classe prend une orientation quantitative quand le but visé est d'augmenter le bagage lexical de l'élève, de lui faire acquérir des mots ou des sens nouveaux. La perspective devient plus qualitative si l'intention pédagogique est d'amener l'élève à mieux structurer son vocabulaire en lui faisant prendre conscience des régularités et des mécanismes de fonctionnement du lexique. La tradition scolaire a suivi surtout une orientation quantitative. On doit poursuivre les efforts pédagogiques pour développer la perspective qualitative.”

Dans l'une ou l'autre orientation, les aspects à traiter sont multiples. On peut distinguer un volet fonctionnel proprement linguistique et un volet culturel, les deux s'entremêlant dans la pratique. L'enseignement du vocabulaire comporte nécessairement un volet culturel puisque les mots traduisent les valeurs et les modes de vie en vigueur dans une communauté à une époque donnée. D'où viennent les mots ? Comment ont-ils été formés et comment sont-ils utilisés ? Quel statut accorder aux mots ? Autant de questions qui permettraient aux jeunes d'élargir leur réflexion sur la langue et leur attitude face au français.

Bibliographie:

1. Giasson Jocelyne, *La compréhension en lecture-Pratiques pédagogiques*, De Boeck Université, 2015.
2. Simard Claude, *Pour un enseignement plus systématique du lexique*, Québec français, no.92, 1994.

Excursia școlară - activitate extrașcolară

Prof. înv. primar **Centeri Florentina Garofița**
Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri”, Baia Mare

Oare ce adult nu-și amintește cu plăcere de excursiile școlare care l-au făcut fericit, elev fiind, dar îl copleșesc și acum cu un număr de senzații: parfum de copilărie, gust de aventură? Așadar se pare că excursiile sunt cele mai așteptate activități ale școlărilor de orice vârstă și merită să-și găsească cât mai mult loc atât în planificarea calendaristică a oricărui profesor sau a oricărei școli.

Este unanim recunoscut faptul că această perioadă din viața copilului lasă cele mai profunde urme asupra personalității în devenire deoarece, aceasta este perioada receptivității, sensibilității, mobilității și a flexibilității psihice dintre cele mai pronunțate. Activitățile extracurriculare contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor copiilor, la organizarea rațională și plăcută a timpului lor liber.

Excursia reprezintă o formă de activitate extracurriculară care face posibil contactul nemijlocit cu lumea vie, oferind prilejul elevilor de a efectua observații asupra obiectelor și fenomenelor așa cum se prezintă ele în stare naturală.

Cu ajutorul excursiei se pot transmite noi cunoștințe, se pot fixa și sistematiza cunoștințele dobândite la lecții, se realizează aplicații practice, se pot verifica diferite cunoștințe căpătate în școală sau în alte excursii sau vizite.

Faptul că excursia poate fi folosită la aproape toate obiectele de învățământ, pe toate treptele de învățământ, în toate tipurile de școli și la toate specialitățile, este de înțeles sensul că ea este cerută de anumite necesități pedagogice.

Excursia și drumeția cultivă dorința de a călători, de a cunoaște, de a ști cât mai mult, de a câștiga prin propriile forțe cunoștințe noi, de a se supune unui program de lucru în care activitatea intelectuală este împletită cu munca fizică.

Cadrul didactic are în excursie numeroase posibilități de a traduce în viață sarcinile procesului instructiv-educativ. Datorită faptului că este poate mai apropiat de elev decât în școală, reușește să-l cunoască mai bine în toate manifestările lui și, ca atare, să poată realiza mai fructuos sarcinile educației morale.

Excursia și drumeția mai contribuie într-o largă măsură și la educația estetică a elevilor, constituie un prilej de stimulare a creației artistice, de cunoaștere a artei populare etc.

Excursiile școlare au multiple valențe de informare și educare a copiilor. Acestea, bine pregătite, sunt atractive la orice vârstă pentru că se desfășoară într-un cadru nou, stârnesc interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoștințe, chiar dacă reclamă efort suplimentar.

Mediul de acțiune fiind deosebit, iar tehnicile de instruire altele, contribuie la dezvoltarea spiritului de observație, îmbunătățesc memoria vizuală și auditivă, formează gândirea operatorie a copilului cu calitățile ei de echilibrare, organizare și obiectivare. Elevii se deprind să folosească surse informaționale diverse, să întocmească colecții, să sistematizeze date, practic învață să învețe.

Acționând individual sau în cadrul grupului, copiilor li se dezvoltă spiritul practic, operațional, manualitatea, dând posibilitatea fiecăruia să se afirme conform naturii sale. Cadrul didactic are, prin acest tip de activitate, posibilități deosebite să-și cunoască copii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal al învățământului primar - pregătirea copilului pentru gimnaziu și viață.

Excursiile și drumețiile au un caracter relaxant, contribuind în mod categoric la sudarea colectivelor de elevi. După trecerea anilor, copiii își amintesc cu plăcere de întâmplările, din timpul

excursiilor. De aceea, cred că organizarea unor astfel de activități trebuie continuată, constituind o latură de seamă a procesului instructiv - educativ.

În vizită la Casa Olarului Baia Sprie, 21.03.2023, Clasa pregătitoare

Produse din lut confecționate de elevii clasei pregătitoare la Casa Olarului din Baia Sprie

Repere inovative interdisciplinare în predarea-învățarea limbii franceze în contextul educației pentru sănătate și pentru calitatea vieții

Prof. Cuciureanu Mihaela-Leontina

Colegiul Național „Vasile Lucaciu”, Baia Mare
Școala Gimnazială „Lucian Blaga”, Baia Mare

În contextul actual al eforturilor de „racordare a învățământului românesc” la cerințele societății mereu în schimbare și la tendințele de integrare a elevilor pe piața muncii, încă din ultimii ani de gimnaziu, este imperios necesar, după părerea mea, să adaptăm metodele, tehnicile și procedeele de organizare a conținuturilor, prevăzute de programele școlare în vigoare, noilor realități în care trăiesc elevii noștri, ce se bazează, din ce în ce mai mult, pe conceptele de „inovație” și „interdisciplinaritate”.

Din acest punct de vedere, un interes deosebit se impune a fi acordat „inovației” în domeniul predării-învățării-evaluării, care reprezintă un subiect complex și necesită, în opinia mea, a fi abordat din cel puțin două perspective. Pe de o parte, din perspectiva cadrelor didactice care trebuie să înțeleagă, să vrea și să poată implementa „inovații”, prin acumularea de cunoștințe noi, abordarea de sarcini noi, îmbunătățirea gradului de competență, modificarea obiceiurilor de muncă, a valorilor și atitudinilor față de modul de lucru în instituția de învățământ. Pe de altă parte, din perspectiva elevilor, cei care împreună se pun în practică aceste „inovații”, cu scopul de a „performa” în viața personală, profesională și socială. Pentru aceasta, ei trebuie să fie atent dirijați în crearea de conexiuni semnificative între teme sau competențe din interiorul diferitelor discipline, care i-ar putea ajuta la rezolvarea adecvată a problemelor concrete cu care se confruntă în viața de zi cu zi.

Aceste teme sau competențe au o puternică legătură, consider eu, cu abordarea interdisciplinară a conținuturilor învățate, deoarece, așa cum afirmă Văideanu (1988), acest concept „implică un anumit grad de integrare între diferitele domenii ale cunoașterii și diferite abordări, ca și utilizarea unui limbaj comun, permițând schimburi de ordin conceptual și metodologic”.

Așadar, după părerea mea, corelarea cunoștințelor acumulate de la diferite discipline de învățământ contribuie substanțial la formarea și dezvoltarea flexibilității gândirii, a capacităților de a aplica cunoștințele în practică, mai ales că la nivelul activităților de predare-învățare sunt căutate teme comune diferitelor obiecte de studiu, care pot duce la realizarea obiectivelor de învățare de ordin „înalt”, cum ar fi luarea de decizii, rezolvarea de probleme, însușirea metodelor și tehnicilor de învățare eficientă, ce pot fi transferate efectiv în contexte de viață cotidiană în afara clasei. Accentul este pus, în acest fel, pe aptitudinile „soft” care îi ajută pe elevi să comunice eficient, să construiască relații sănătoase, să gestioneze timpul, să facă față stresului și să-și trăiască viața într-o manieră sănătoasă și productivă.

În contextul celor menționate anterior, lucrarea de față se dorește a fi un exemplu de bună practică prin care mi-am propus să împărtășesc experiența mea pedagogică, privind impactul procedeele și tehnicilor inovative interdisciplinare, pe care le-am achiziționat în urma participării la programul de formare intitulat **„Interdisciplinaritate și transdisciplinaritate în proiectarea curriculară”**, asupra activităților didactice de predare-învățare-evaluare a limbii franceze la clasa a VI-a, anul II de studiu. Astfel, una dintre tehnicile inovative de predare-învățare a limbii franceze, care poate avea și caracter interdisciplinar, este, după părerea mea, învățarea prin intermediul jocului de rol, în urma căruia elevii sunt confrunțați cu situații reale din viața cotidiană pe care le-ar putea experimenta, de-adevăratelea, la un moment dat în viață.

Rolul cadrului didactic poate fi acela de ghid, care asigură o concordanță între tema jocului și materialul didactic utilizat, îndrumă elevii prin explicații, indicații clare, precise și aprecieri, asigură echitatea și corectitudinea în desfășurarea jocului, încercând în același timp să nu perturbe spontaneitatea elevilor și nici să nu înfrâneze inițiativele lor.

În paginile care urmează, propun câteva activități interdisciplinare, pe care le consider potrivite pentru a pune în evidență elementele comune disciplinelor **limba franceză, biologie și educație pentru sănătate.**

I. Introducere

Denumirea activității: *Règles d'or pour ... être en forme!*

Durata desfășurării activității: 2 ore a câte 50 de minute fiecare

Aria curriculară principală: Limbă și comunicare

Aria curriculară integrată: Matematică și științe

Disciplina de învățământ principală: Limba franceză

Discipline integrate: Biologie și Educație pentru sănătate

Unitatea tematică: Alimentația sănătoasă

Teme integratoare:

- denumiri de fructe și legume;
- lexicul și structurile referitoare la alimente sănătoase;
- meniul meselor zilei.

Competențe specifice vizate (pe discipline):

Limba franceză:

2.2. Cererea și oferirea de informații referitoare la alimentația sănătoasă

2.3. Indicarea câtorva reguli de urmat pentru o alimentație sănătoasă

Biologie:

4.2. Identificarea relațiilor dintre propriul comportament și starea de sănătate

Educație pentru sănătate:

2.2. Luarea de decizii responsabile/corecte în situații de amenințare a stării de sănătate

Rezultate ale învățării (pe discipline):

Limba franceză: La finalul activității, elevii vor fi capabili:

O1. să utilizeze cuvinte și expresii specifice referitoare la alimente și băuturi pentru a vorbi despre un meniu sănătos, în limba franceză

Biologie:

O1. să alcătuiască „floarea sănătății” cu comportamente, sugestii necesare unei vieți sănătoase

Educație pentru sănătate:

O1. să realizeze un meniu sănătos/echilibrat din punct de vedere nutrițional specific vârstei

II. Etapele demersului didactic propus și descrierea succintă a activităților la limba franceză:

Etapa 1. Verificarea cunoștințelor dobândite anterior (activitate frontală)

Activitatea 1: Prima vizionare

Elevii sunt invitați să vizioneze videoclipului intitulat *Les familles d'aliments. Questionner le monde*, disponibil la adresa următoare: <https://www.youtube.com/watch?v=9iJFmPhMaAY> și să repete, cu voce tare, în cor, toate numele de alimente, băuturi nealcoolice, fructe și legume prezentate în videoclip.

Activitatea 2. A doua vizionare

După a doua vizionare, elevii sunt încurajați să răspundă, în scris, în fraze simple, următoarelor întrebări:

1. - *À quelle heure tu prends le petit déjeuner?*

2. - *Avec qui tu prends le déjeuner?*

3. - *Qu'est-ce que tu manges au dîner?*

Activitatea 3. Punerea în comun a răspunsurilor elevilor și oferirea de explicații suplimentare din partea profesorului, dacă este necesar.

Etapa 2. Fixarea cunoștințelor dobândite anterior (activitate în grupe)

Activitatea 1. Așezarea elevilor în grupe și stabilirea sarcinii de lucru

Elevii sunt așezați în 4 grupe de câte 5 elevi. Fiecărei perechi i se solicită să claseze, notând într-un tabel (proiectat pe tabla interactivă) toate cuvintele corespunzătoare fiecărei categorii de alimente prezentate în videoclip. (Vezi **Fiche d'activités, Activité 1**)

Activitatea 2. Punerea în comun a răspunsurilor elevilor și verificarea eventualelor erori.

Activitatea 3. Elaborarea Meniului sănătos pe foi A0

Fiecărei grupe i se solicită să elaboreze un meniu sănătos care să conțină 3 elemente (*Entrées, Plat Principal, Dessert*), după modelele oferite de către profesor, în care să utilizeze cuvintele din tabelul completat la activitatea precedentă. (vezi **Fiche d'activités, Activité 2**)

Activitatea 4. Prezentarea meniurilor fiecărei grupe și elaborarea listei de reguli pentru o alimentație sănătoasă

Fiecare grupă de elevi își alege un lider pentru prezentare, ajutat de către ceilalți colegi.

După finalizarea prezentărilor, profesorul de limba franceză solicită fiecărei grupe de elevi să întocmească o listă cu „regulile de aur” pentru o alimentație sănătoasă.

Profesorul și elevii întocmesc, împreună, următoarea listă: **5 règles d'or pour garder la forme:**

1. *Mangez plus de fruits et de légumes !*

2. *Évitez au maximum les fast-foods et la consommation excessive de sucres rapides (biscuits, confiseries, etc.).*

3. *Buvez de l'eau en quantité suffisante!*

4. *Variez les plats et mâchez lentement!*

5. *Faites du sport / une promenade après le repas !*

Etapa 3. Utilizarea cunoștințelor în contexte noi din viața cotidiană

Activitatea 1. Jocul de rol – „Un prânz la restaurant francez!”

Elevii din fiecare grupă sunt „provocați” să construiască un dialog „ospătar-clienți”, în limba franceză (după modelul oferit de profesor), pe care să îl joace în fața colegilor, utilizând meniul elaborat la activitatea precedentă. (vezi **Fiche d'activités, Activité 3**)

Activitatea 2. Evaluarea jocurilor de rol, pe baza unei Grile de evaluare.

III. Fiche d'activités

Compréhension détaillée d'une vidéo

Activité 1. Visionnez, deux fois, la vidéo accessible à l'adresse <https://www.youtube.com/watch?v=9iJFmPhMaAY> et classez les aliments et les boissons dans la colonne convenable:

Féculants	Produits laitiers	Viandes, poissons, oeufs	Fruits et légumes	Boissons non sucrées	Matières grasses	Produits sucrés

Production orale – monologue suivi

Activité 2. Présentez le *Menu* de votre restaurant, selon la consigne suivante:

Vous êtes le/ la propriétaire d'un restaurant nouvellement ouvert dans la ville. Avec votre équipe, rédigez le Menu équilibré et sain de votre restaurant, en utilisant les mots du tableau précédent. Mettez le Menu sur une affiche! N'oubliez pas d'inventer un NOM et une DEVISE pour votre resto!

Production orale – interaction: *Un dîner au restaurant* (jeu de rôle)

Activité 3. À l'aide du *Menu* que vous avez déjà réalisé, construisez un dialogue entre un serveur / une serveuse et des clients, pour passer une commande.

Bibliografie:

1. Văideanu George, *Educația la frontiera dintre milenii*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1988.

Webografie:

1. <https://unate.org/educacion/que-relacion-existe-entre-educacion-y-calidad-de-vida.html>, consultat în data de 12 iunie 2023
2. https://particip.gov.md/ro/strategy_category/educatie-relevanta-si-de-calitate-pe-tot-parcursul-vietii/26, consultat în data de 12 iunie 2023
3. https://www.academia.edu/15183428/Interdisciplinaritatecheregi4_1, consultat în data de 14 iunie 2023
4. http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/4539/1/Rusov_V_Inovatii.pdf, consultat în data de 14 iunie 2023
5. <https://www.youtube.com/watch?v=9iJFmPhMaAY>, consultat în data de 14 iunie 2023
6. <https://edict.ro/interdisciplinaritatea-baza-unui-invatamant-contemporan-de-calitate>, consultat în data de 14 iunie 2023

Rolul activităților extracurriculare în educația elevilor

Prof. înv. primar **Deac Ioana**
Școala Gimnazială Bogdan Vodă

Educația extracurriculară își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor noștri. Educația prin activitățile extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizată, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură. Trebuința de a se juca, de a fi mereu în mișcare, este tocmai ceea ce ne permite să împăcăm școala cu viața. Problematika educației dobândește în societatea contemporană noi conotații, date mai ales de schimbările fără precedent din toate domeniile vieții sociale. Accentul trece de pe informativ pe formativ.

Activitățile extracurriculare au conținut cultural, artistic, spiritual, științific, tehnico-aplicativ, sportiv sau sunt simple activități de joc sau de participare la viața și activitatea comunității locale. Ele reprezintă activități care cuprind aproape întreaga masă a copiilor dintr-o grupă, mai multe grupe, sau chiar clase de copii din mai multe școli. Aceste activități le oferă destindere, recreere, voie bună, satisfacțiile atmosferei de grup, iar unora dintre ei posibilitatea unei afirmări și recunoașterea a aptitudinilor. Aceste activități au caracter ocazional și iau forme foarte variate, ca de exemplu: activități artistice, științifice, sportive, obștești, turistice etc. Astfel de activități oferă numeroase prilejuri de afirmare a elevilor, de dezvoltare a personalității acestora, întrucât lumea actuală este stăpânită de calculator sau televizor.

Desfășurarea activităților școlare și extrașcolare permite și manifestarea creativității de grup, a relațiilor creative. În acest cadru, și educatorul își poate afirma spiritul inovator, creativitatea didactică.

Activitățile extracurriculare sunt activități complementare activității de învățare realizată la clasă, urmăresc lărgirea și adâncirea informației, cultivă interesul pentru diferite ramuri ale științei, atrag individul la viața socială, la folosirea timpului liber într-un mod plăcut și util, orientează elevii către activități utile care să întregescă educația școlară, contribuind la formarea personalității. De aceea școala trebuie să fie deschisă spre acest tip de activitate care îmbracă cele mai variate forme.

Activitățile turistice sunt activități extracurriculare cu o deosebită valoare formativă. Ele se pot realiza sub forma plimbărilor, excursiilor sau taberelor.

Excursiile și taberele școlare contribuie la îmbogățirea cunoștințelor copiilor despre frumusețile țării, la educarea dragostei, respectului pentru frumosul din natură, artă, cultură. Prin excursii, copiii cunosc locul natal în care au trăit, muncit și luptat înaintașii lor învățând astfel să-și iubească țara, cu trecutul și prezentul ei. Prin excursii copiii pot cunoaște realizările oamenilor, locurile unde s-au născut, au trăit și au creat opere de artă scriitori și artiști.

Serbarea este o manifestare festivă, cu program complex, prilejuită de sărbătorirea diferitelor evenimente de însemnătate națională sau internațională, de tradițiile și obiceiurile statornicite în școală. Este o activitate extracurriculară tradițională care are mari valențe educative. Această activitate permite exprimarea activă nu numai a câtorva elevi mai talentați într-un domeniu sau altul, ci a unui număr cât mai mare de elevi, fiecare contribuind, în felul lui, la reușita comună.

Serbarea clasei cu ocazia sărbătorilor de iarnă

Această serbare a fost realizată cu ocazia sărbătorilor de iarnă, unde elevii au interpretat sceneta Vi-flaimul, au purtat costume specifice și bineînțeles a venit și Moș Crăciun cu multe daruri, bucuria fiind foarte mare.

Păstrarea portului și obiceiurilor străbune - jocuri populare

Am realizat astfel de acțiuni cu ocazia zilei de 1 Decembrie, a Crăciunului, a zilei de 8 Martie, de 1 Iunie- ziua copilului sau la sfârșit de an școlar, oferindu-le elevilor posibilitatea de a se exprima liber oral, în scris sau prin muzică. Copiilor le-au plăcut foarte mult aceste activități deoarece, au aflat multe informații despre tradiția locală, despre obiceiurile localității natale, purtând costume populare, moștenite de la părinți și bunici.

Carnavalul este o manifestare veselă, antrenantă, plină de mișcare și surprize. Am organizat carnavale cu ocazia sărbătorilor de iarnă, cu ocazia Zilei Pământului sau cu ocazia zilei de 1 Iunie. Participanții au purtat costume întruchipând diverse personaje, iar jocul de rol a stimulat imaginația elevilor. Elementul dominant al carnavalului a fost dansul, intercalat cu diverse forme de manifestări artistice.

Concursurile sunt forme competiționale de activitate extrașcolară, organizate pe diferite teme. Am organizat la nivel de școală concursuri de dans, de creații artistice, de desen între clase paralele sau între clase de nivel primar.

Activitățile extrașcolare au o mare valoare educativă întrucât realizarea lor se face și din punct de vedere interdisciplinar. Astfel de activități i-au implicat pe elevi în promovarea tradițiilor și

obiceiurilor specifice Maramureșului, dar și în stimularea potențialului creativ al copiilor prin organizarea și derularea unor programe artistice sau a unor expoziții cu lucrările elevilor.

Activitatea extracurriculară e o componentă educațională valoroasă și eficientă căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenție, adoptând el în primul rând, o atitudine creatoare, atât în modul de realizare al activității, cât și în relațiile cu elevii, asigurând astfel o atmosferă relaxantă care să permită stimularea creativă a elevilor.

Activitățile extrașcolare, bine pregătite, sunt atractive la orice vârstă. Ele stârnesc interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoștințe, chiar dacă necesită un efort suplimentar. Copiilor li se dezvoltă spiritul practic, operațional, manualitatea, dând posibilitatea fiecăruia să se afirme conform naturii sale. Copiii se autodisciplinează, prin faptul că în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități. Dascălul are, prin acest tip de activitate posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal - pregătirea copilului pentru viață. Realizarea acestor obiective depinde în primul rând de educator, de talentul său, de dragostea sa pentru copii, de modul creator de abordare a temelor, prin punerea în valoare a posibilităților și resurselor de care dispune clasa de elevi.

În concluzie, cadrul didactic poate face multe pentru educarea spiritului creativ în cadrul activităților extracurriculare. Dar, se vede necesitatea de a modifica destul de mult modul de gândire, să evite critica, în astfel de activități, să încurajeze elevii și să realizeze un feed-back pozitiv. Școala trebuie să stimuleze exprimarea potențialului creativ al fiecărui copil, să încurajeze inițiativele lui, ingeniozitatea și curiozitatea, să favorizeze stabilirea unor relații care să nu exagereze prin autoritate, să ofere ocazii elevului de a lua singur decizii și să stimuleze încrederea în sine, într-o atmosferă de comunicare liberă.

Bibliografie:

1. Mircea Ștefan, *Lexicon pedagogic*, Editura Aramis, București, 2006.
2. Revista învățământ primar nr. 4 din 1998, *Contribuția activităților extrașcolare în optimizarea procesului de învățământ*.

Proiect educațional de educație ecologică „Prietenii naturii”

Prof. înv. primar **DRĂGAN DIANA**
Școala Gimnazială „Lucian Blaga”, Fărcașa

Educația ecologică presupune promovarea unei atitudini responsabile față de mediul înconjurător, conștientizarea de către tânăra generație a pericolelor degradării naturii.

Proiectul educațional „*Prietenii naturii*” a pornit de la interesul pentru natură și marea curiozitate a elevilor față de tot ceea ce ne înconjoară, dar și față de problemele legate de conviețuirea și interacțiunea cu acestea. Cunoașterea mediului înconjurător oferă elevilor informații despre natură, despre ocrotirea ei, contribuind astfel la formarea unui comportament ecologic adecvat. Învățându-i pe copiii noștri să apere natura, îi învățăm să apere viața. Viața triumfă și suntem optimiști când mediul înconjurător e curat, când copacii înfloresc și dau culoare cenușiului urban.

Prin activitățile organizate în cadrul proiectului, dorim să le formăm copiilor deprinderi ecologice, să-i educăm în spiritul dragostei și al respectului față de natură, îndrumându-i să contribuie direct, prin acțiunile lor, la înfrumusețarea acesteia, la păstrarea și protejarea unui mediu sănătos și plăcut, în care-și petrec o mare parte din timpul unei zile. Astfel, vor învăța să prețuiască natura și eforturile depuse pentru protejarea ei, li se va dezvolta spiritul de inițiativă, dar și valorile civice.

Coordonator proiect: prof. înv. primar, Drăgan Diana

Domeniul: Educație Ecologică

Parteneri:

- **Mănăstirea FĂGET, Sălsig, jud. MARAMUREȘ**
Stareța, Monahia Marina
Preot, Drăgan Paul Grațian
- **Ocolul Silvic Borlești, jud. SATU MARE**
Reprezentant, LANG Vasile

Context - Analiza SWOT

Puncte tari:

- Dorința copiilor de a proteja mediul prin intermediul propriilor activități;
- Disponibilitatea cadrelor didactice de a iniția, pregăti și desfășura parteneriatul;
- Contribuția la apariția unui comportament civilizată în relațiile interumane și cu mediul înconjurător;
- Susținerea părinților copiilor implicați în acest proiect;

Oportunități:

- Manifestarea dorinței de a ocroti natura, de către elevi, cadre didactice și parteneri;
- Transpunerea unei atitudini ecologice în relațiile sociale;
- Crearea de noi parteneriate cu diverse instituții;

Puncte slabe:

- Timp insuficient alocat participării la astfel de activități ecologice, pe parcursul unui an școlar;

Amenințări:

- Degradarea mediului înconjurător, din cauza poluării și a defrișărilor masive;

Scopul proiectului:

- Cunoașterea și înțelegerea unor componente și procese ale lumii vii;
- Formarea comportamentului ecologic corect, precum și derularea de acțiuni concrete de protecție a mediului înconjurător.

Obiectivele proiectului:

1. Dezvoltarea deprinderii păstrării unui mediu curat, sănătos, estetic;
2. Cultivarea unei atitudini pozitive și active față de frumusețile mediului înconjurător, precum și a unei atitudini dezaprobatore față de cel care încalcă aceste norme;
3. Însușirea unor norme de comportament ecologic, specifice asigurării echilibrului dintre sănătatea individului, a societății și mediului;
4. Creșterea atenției elevilor asupra gradului de poluare în lume;
5. Creșterea implicării părinților în activitățile proiectului și în crearea unui mediu sigur și sănătos pentru copii.

Grup țintă:

- Elevii;
- Cadrele didactice din echipa de implementare a proiectului;
- Părinții copiilor;
- Comunitatea locală.

Perioada desfășurării: martie 2023-iunie 2023

Rezultate așteptate:

a. Calitative:

- Însușirea de reguli de protejare a naturii;
- Disponibilitatea de a participa activ la acțiuni de îngrijire și protejare a mediului;
- Formarea de abilități practice specific ecologice.

b. Cantitative:

- Fiecare acțiune din calendarul de activități va fi consemnată într-un raport de evaluare și immortalizată prin fotografii;
- În unitatea de învățământ se va amenaja un colț ecologic și se va organiza o expoziție cu lucrările copiilor, realizate în cadrul activităților.

Resurse:

1. Resurse umane:

- Cadrele didactice;
- Elevii implicați în proiect;
- Părinții;
- Mass-media;
- Potențiali sponsori.

2. Resurse materiale:

- Imagini, planșe, albume, reviste, enciclopedii, calendare, aparatură audio-video, foi albe, creioane colorate, acuarele, carioci, copaci, cazmale, flori, stropitori, jardiniere, vopsea, var, bidinele, pensule, găletușă, sârmă colorată, dopuri de plută, deșuri din hârtie, materiale textile.

3. Resurse informaționale:

- a. Documentele proiectului:* proiectul scris, evidența participanților la activitățile din cadrul proiectului, produsele finite ale proiectului.

- b. *Publicații și materiale tipărite*: pliante și afișe pentru mediatizare, albume cu fotografii.
4. *Resurse financiare*: sponsorizări ale părinților, donații.
5. *Resurse de spațiu*: sălile de clasă, curtea școlii, împrejurimile Mănăstirii Făget.

Evaluarea proiectului:

- *Internă*: realizarea periodică a unor evaluări curente, respectarea termenelor stabilite pentru fiecare acțiune, atingerea obiectivelor, feedback-ul primit din partea beneficiarilor pe parcursul derulării proiectului.
- *Externă*: întocmirea unui portofoliu cu lucrările copiilor, artistico-plastice și practice, realizate în timpul proiectului și prezentat părților implicate.

Modalități și instrumente de evaluare:

- Autoevaluarea lucrărilor;
- Sondaje de opinii;
- Portofolii;
- Fotografii, filme;
- Premiera și evidențierea lucrărilor.

Diseminarea proiectului:

Rezultatele proiectului și experiența pozitivă vor fi aduse la cunoștința tuturor participanților, comunității locale, prin diferite mijloace de comunicare: comisia metodică, articole în presă, CD-uri și album foto, portofoliu.

Sustenabilitatea proiectului:

Aplicarea continuă a deprinderilor formate elevilor, responsabilitatea și profesionalismul dovedit în pregătirea temeinică și atentă a subiectelor abordate sunt garanții ale continuității acestui proiect.

Bugetul proiectului:

- Susținerea financiară din partea părinților și a cadrelor didactice implicate în proiect;
- Sponsorizări;
- Donații.

Finalități:

- Utilizarea metodelor interactive, a procedeelelor și tehnicilor de lucru diverse, stimulând încrederea în forțele proprii.
- Aproximarea de mediul înconjurător și respectarea unor norme de comportament eco-civic.
- Formarea unei atitudini dezaprobatore față de cei care încalcă normele ecologice.

Programul de activități:

Tema/conținuturi	Modalități de realizare	Data/ locul de desfășurare	Participanți	Responsabili
<p><i>1. Să ocrotim păsările care ierneză la noi!</i></p> <p>Inițierea unor activități de informare și responsabilizarea elevilor cu privire la habitatul viețuitoarelor.</p> <p>Construirea de căsuțe și oferirea de hrană păsărilor.</p>	ppt. Activitate practică	Martie 2023	Elevi, cadre didactice, părinți	Cadrele didactice implicate în proiect

	 <p style="text-align: center;"><i>Construirea de căsuțe pentru păsări</i></p>			
<p><i>2. Pădurea ne vorbește!</i> Îmbogățirea cunoștințelor copiilor referitoare la importanța pădurii, ca parte componentă a naturii, rolul acesteia în viața omului și în păstrarea echilibrului ecologic în natură.</p>	<p>Plantare de copaci Vizionare ppt Discuții libere Activitate artistico-plastică</p>	<p>Aprilie 2023 Ocolul Silvic Mănăstirea Făget</p>	<p>Elevi, cadre didactice, părinți, reprezentantul Ocolului Silvic, preotul și stareța Mănăstirii Făget</p>	<p>Cadrele didactice implicate în proiect</p>
	 <p style="text-align: center;"><i>Plantarea de copaci</i></p>			
<p><i>3. Costumație ECO</i> Dezvoltarea creativității prin refolosirea deșeurilor în crearea unei costumații speciale, originale.</p>	<p>Activitate practică Prezentarea costumațiilor</p>	<p>Mai 2023</p>	<p>Elevi, cadre didactice, părinți</p>	<p>Cadrele didactice implicate în proiect</p>

Confecționare îmbrăcăminte din produse reciclabile

4. Frumosul florilor

Îmbogățirea cunoștințelor copiilor referitoare la importanța florilor în natură, în viața omului și în artă.
Plantare de flori.

Discuții libere
Plantare de flori
Amenajare spații verzi

Iunie 2023

Elevi,
cadre didactice,
părinți

Cadrele didactice implicate în proiect

Amenajarea spațiilor verzi

Abordări inovative formale și nonformale în contextul educației durabile

Prof. înv. primar **Enculescu Delia Maria**
Școala Gimnazială „Dimitrie Cantemir”, Baia Mare

Educația durabilă vizează dezvoltarea cunoștințelor, abilităților, atitudinilor și valorilor care îi pregătesc pe indivizi să devină cetățeni responsabili și conștienți ai problemelor legate de mediul înconjurător, economie și societate. Aceasta se poate realiza prin abordări inovative, atât în context formal (școlar), cât și în cel nonformal (în afara mediului școlar). Iată câteva exemple de abordări inovative în educația durabilă:

Abordări formale:

Curriculum integrat: Dezvoltarea unui curriculum care integrează teme legate de sustenabilitate și mediu în diferite materii școlare. De exemplu, conceptele de energie regenerabilă, reciclare și conservarea resurselor pot fi incluse în lecții de științe sau geografie.

Școli verzi: Implementarea practicilor ecologice în cadrul școlilor, cum ar fi gestionarea eficientă a resurselor, reciclarea, utilizarea energiei regenerabile și crearea de spații verzi pentru învățare și relaxare.

Proiecte de cercetare: Încurajarea elevilor să desfășoare proiecte de cercetare legate de problemele de mediu din comunitatea lor, dezvoltând astfel abilități de gândire critică și rezolvare a problemelor.

Instituțiile de învățământ pot dezvolta programe de studiu care integrează aspecte legate de sustenabilitate în toate materiile de învățământ, astfel încât elevii să înțeleagă legăturile dintre diferite domenii și implicațiile lor asupra mediului și societății.

Abordarea diferențiată a demersurilor educaționale referitoare la problemele lumii contemporane în vederea activării valorilor și formării de competențe noi pentru un viitor durabil poate fi implementată prin diverse modele și strategii.

Abordări nonformale:

Tabere și excursii ecologice: Organizarea de tabere sau excursii în natură pentru a-i învăța pe participanți despre ecosistemele locale, importanța biodiversității și impactul activităților umane asupra mediului.

Ateliere interactive: Desfășurarea de ateliere practice pentru a explora concepte legate de energie durabilă, reducerea deșeurilor și alte aspecte ale sustenabilității prin activități hands-on.

Campanii de conștientizare: Organizarea de campanii de sensibilizare și conștientizare în comunitate pentru a aborda problemele legate de mediu și a promova schimbări de comportament în rândul oamenilor.

Proiecte de voluntariat: Implicarea în proiecte de voluntariat care au un impact pozitiv asupra mediului, cum ar fi acțiuni de curățenie a plajelor sau plantare de arbori.

Utilizarea tehnologiei: Folosirea tehnologiei, cum ar fi aplicații mobile sau platforme de învățare online, pentru a oferi informații și resurse legate de educația durabilă într-un mod interactiv și captivant.

Aceste abordări inovative formale și nonformale în educația durabilă contribuie la formarea unei generații de indivizi conștienți de impactul lor asupra mediului și pregătiți să contribuie la construirea unui viitor sustenabil.

Educația durabilă joacă un rol esențial în formarea individului într-un mod care să promoveze înțelegerea și abordarea responsabilă a problemelor legate de mediu, societate și economie. Atât

abordările formale, care se desfășoară în cadrul instituțiilor de învățământ tradiționale, cât și abordările nonformale, care au loc în afara acestor contexte, contribuie la dezvoltarea unei gândiri critice și a competențelor necesare pentru o lume sustenabilă. Iată câteva exemple de abordări inovative formale și nonformale în contextul educației durabile:

Exemple de abordări formale – modalități de abordare diferențiată a demersurilor educaționale referitoare la problemele lumii contemporane:

a) Modelul bazat pe proiecte tematice:

În acest model, elevii sunt implicați în proiecte educaționale care abordează probleme contemporane precum schimbările climatice, inegalitatea socială, securitatea alimentară etc. Fiecare proiect poate fi construit în jurul unei teme specifice și poate implica cercetare, analiză, dezvoltarea de soluții și prezentări publice. Acest model încurajează gândirea critică, colaborarea și aplicarea practică a cunoștințelor.

b) Modelul de învățare pe bază de studiu de caz:

Prin acest model, elevii analizează și rezolvă studii de caz reale sau fictive legate de probleme contemporane. Aceste cazuri complexe îi provoacă să găsească soluții inovatoare, să identifice implicațiile etice și să dezvolte abilități de luare a deciziilor.

c) Modelul de învățare experiențială:

În cadrul acestui model, elevii învață prin experiență directă. Acest lucru poate include excursii de teren, participarea la activități de voluntariat sau la proiecte practice legate de mediu și comunitate. Prin implicare directă, elevii dobândesc înțelegere profundă și dezvoltă empatie față de problemele lumii contemporane.

d) Modelul bazat pe jocuri educaționale:

Utilizarea jocurilor educaționale poate fi eficientă în învățarea despre problemele contemporane și dezvoltarea de competențe necesare pentru un viitor durabil. Jocurile pot simula situații complexe și pot provoca elevii să găsească soluții într-un mediu sigur și interactiv.

e) Modelul de învățare interdisciplinară:

Acest model implică integrarea conținutului din diferite discipline pentru a aborda problemele complexe ale lumii contemporane. Elevii învață să identifice conexiunile dintre diferite aspecte ale unei probleme și să aplice abordări variate pentru a găsi soluții holistice.

f) Modelul de învățare bazat pe colaborare globală:

Prin utilizarea tehnologiei, elevii pot colabora cu elevi din alte țări pentru a înțelege perspectivele și soluțiile diferite la problemele lumii contemporane. Aceasta îi ajută să-și dezvolte gândirea globală și să învețe să colaboreze într-un context global.

g) Modelul de învățare bazat pe reflecție și acțiune:

Elevii sunt încurajați să reflecteze asupra valorilor, atitudinilor și acțiunilor lor în contextul problemelor contemporane. Această auto-reflecție îi poate motiva să-și schimbe comportamentele și să devină cetățeni activi și responsabili.

Aceste modele pot fi adaptate în funcție de nivelul de învățământ, contextul cultural și obiectivele educaționale. În general, ele încurajează elevii să fie protagoniști în învățarea lor, să dezvolte abilități critice și creative și să se angajeze în construirea unui viitor durabil.

Bibliografie:

1. <https://asociatiagetica.ro/educatia-profesionala-pentru-o-dezvoltare-durabila/>.
2. https://www.isjialomita.ro/red/download/Educatia_nonformala_-_ghid_pentru_cadrede_didactice.pdf.

Educația pentru timpul liber

Bibliotecar **Gross Olimpia**
Școala Gimnazială „Lucian Blaga”, Baia Mare

„Te bucuri cu adevărat de timpul tău liber dacă îl folosești pentru a-ți îmbunătăți starea sufletului” (Henry David Thoreau).

Activitățile din timpul liber sunt acelea care contribuie la relaxarea individului.

Sociologii români definesc timpul liber ca partea rămasă disponibilă după efectuarea activității profesionale, acel timp care este folosit pentru manifestări culturale artistice, distracții, sport, destindere.

Timpul liber reprezintă o problemă socio-culturală tipică a lumii contemporane. Activitățile din timpul liber, se schimbă progresiv în timp în funcție de vârstă: de la joaca cu mingea sau cu păpușa, la plimbare și mersul cu bicicleta și apoi ajutorul la treburile gospodărești.

Școala este un factor educațional important, însă cea mai mare parte din timpul elevilor se petrece acasă, motiv pentru care familia, părinții sunt primii și cei mai importanți educatori. Părinții trebuie să urmărească mereu timpul liber al elevilor, deoarece dacă nu sunt supravegheați se pot aștepta la foarte multe surprize. Rolul părinților în structurarea timpului liber al elevilor contribuie la formarea capacității de gestionare a timpului liber prin stabilirea sarcinilor, controlul permanent al realizărilor și nerealizărilor, stimularea alegerii responsabilităților, obligațiilor, sarcinilor.

Fiecare membru al familiei, ca și familia în ansamblul ei trebuie să aibă o planificare a timpului. Se va ține seama de activitățile individuale ale fiecăruia, de muncă și odihnă, dar și de activitățile comune.

Timpul zilnic al elevului, se distribuie între următoarele categorii de activități: somn, îngrijire personală, masă, deplasări, cursuri, activități recreative și de divertisment.

Un timp liber, ca să fie de calitate trebuie să-i creeze copilului o stare de bine, de bucurie, de fericire, sentimentul că este util, respectat și apreciat de cei din jur. Dacă copilului i se interzice să facă ceea ce îi place ceea ce-i aduce mulțumire de sine, atunci timpul liber este nesatisfăcător, iar copilul va acționa din obligație ceea ce îi va crea insatisfacție. Când timpul liber este de calitate, copilul devine fericit și își va îndeplini activitățile școlare cu perseverență.

Timpul liber folosit în mod recreativ, distractiv, este timpul în care se realizează o plăcere, o pasiune, un hobby (lectură, vizionarea unui film, pictura, mișcare), în principal activitatea de relaxare, de distracție.

Școala, familia, instituții culturale trebuie să-i ajute pe elevi să cunoască activități ce se pot organiza în timpul liber. Activitățile din afara școlii, trebuie să fie altceva decât activitatea didactică. Un rol important în înțelegerea folosirii utile a timpului liber de către elev îl are dirigintele sau învățătorul care trebuie să știe îmbina munca și distracția. Este necesar să oferim elevilor posibilități de destindere și repaus cum ar fi sportul, muzica și arta. Consecințele practicării sportului sunt: căile organismului, rezistență la boli, dezvoltarea unor trăsături de voință și de caracter.

Muzica este un alt mod agreabil de petrecere a timpului liber. Ascultarea muzicii în timpul pauzelor școlare este un factor distractiv din procesul educativ, practica dovedește că difuzarea fragmentelor muzicale pe parcursul pauzelor școlare, îi ajută pe elevi să-și exerseze memoria și să se mențină concentrați pe sarcinile de lucru. Muzica devine un element eliberator, făcându-i pe elevi să-și îndepărteze gândurile de la ceea ce îi afectează emoțional și să le lumineze starea de spirit.

Mihai Eminescu spunea: *Citește! Citind mereu creierul tău va deveni un laborator de idei și imagini din care vei întocmi înțelesul și filozofia vieții.* Cititul este un alt mod plăcut și necesar de petrecere a timpului liber.

Dacă gestionezi corect timpul liber, câștigi „bucuria de a ști să trăiești”. Această bucurie este legată de creativitate. B. Russel afirma că „Folosirea înțeleaptă a timpului liber este un produs al culturii și al educației”, idee ce conferă școlii, familiei și societății un rol important în procesul de educație pentru timpul liber.

„Una din funcțiile educației este să ne ajute să evaluăm, nu din propriul nostru timp - căci suntem legați de el - ci din limitările intelectuale și emoționale ale timpului nostru.” (T.S. Eliot)

Educație pentru sănătate în învățământul special

Profesor psihopedagogie specială **Iacobuș Ioana**
Profesor psihopedagog **Vîrsta Liliana Maria**
Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Sighetu Marmației

Sănătatea este cel mai de preț bun pe care îl poate avea un om. Având în vedere faptul că sănătatea unui adult depinde în mare măsură de stilul de viață pe care l-a avut încă din perioada copilăriei, considerăm că educația pentru sănătate trebuie să înceapă de la cele mai fragede vârste.

Prin varietatea activităților desfășurate, școala are un rol important în formarea și dezvoltarea copilului în spiritul unui stil de viață sănătos.

Educația pentru sănătate în învățământul special poate fi mai complexă din cauza nevoilor speciale ale elevilor și poate necesita abordări diferite. În acest sens, ca și exemple de bună practică ar putea fi:

1. *Adaptarea instruirii* - pentru a ajuta elevii cu nevoi speciale să învețe despre sănătate, este important ca informațiile și materialele educaționale aflate la dispoziție să fie adaptate pentru un nivel pe care elevii îl pot înțelege și învăța. Aceste adaptări pot include imagini vizuale, jocuri, filme sau altă tehnologie interactivă care să ajute la înțelegerea mai bună și mai eficientă a subiectului.
2. *Instruirea de tip hands-on*, adică implicarea activă a elevilor în procesul de învățare prin activitățile practice, ceea ce poate îmbunătăți înțelegerea și absorbția informațiilor. Această metodă poate fi deosebit de utilă în învățământul special, deoarece implică mai multe modalități de învățare, inclusive kinestezic și vizual. De exemplu, se pot organiza excursii și vizite la activități sportive sau prezentări de alimente și ajuta elevii să înțeleagă modul în care acestea pot contribui la sănătatea lor, pot fi implicați în proiecte unde trebuie să lucreze cu mâinile pentru a crea ceva, experimente cu obiecte pe care le pot simți, manipula și explora (acest lucru poate ajuta la înțelegerea conceptelor abstracte în mod practic).
3. *Abordarea individualizată* - elevii cu nevoi speciale pot avea probleme de sănătate și nevoi unice care necesită abordări personalizate. Prin urmare, trebuie să cunoaștem individual copiii și să planificăm instruirea și intervențiile la nivel individual. Putem dezvolta planuri de învățare individualizate care să se concentreze pe dezvoltarea punctelor tari ale fiecărui elev și să abordeze preocupările specifice.
4. *Includerea părinților și a familiei* - dacă se implică părinții și familia în procesul de învățare și împărtășim cu ei informații și materiale despre sănătate. De asemenea, aceștia pot fi implicați și să susțină instruirea la domiciliu.
5. *Colaborarea cu specialiști din domeniul medical sau al sănătății* - specialiștii din domeniul medical sau al sănătății pot ajuta la dezvoltarea unor metode de instruire mai specifice pentru abordarea nevoilor unice ale elevilor cu nevoi speciale.

În colaborare cu toți factorii educaționali, părinți, doctori, comunitate locală, putem deprinde copilul cu obiceiuri menite să-i asigure o dezvoltare fizică și psihică armonioasă.

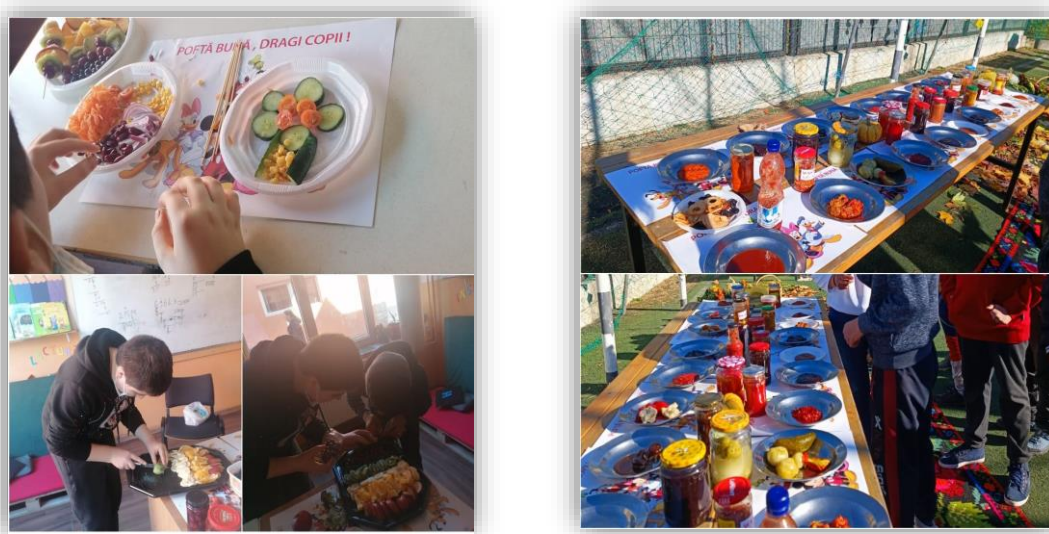
Educația pentru sănătate este un element cheie în promovarea unei vieți sănătoase și a bunăstării persoanelor.

Benefic ar fi ca educația pentru sănătate să fie inclusă în programul școlar, să fie alocate ore în planul de învățământ, astfel încât elevii să poată învăța totul despre nutriție, igienă personală, boli, comportament responsabil și multe altele care sunt vitale pentru sănătatea lor.

Foarte important este și educarea elevilor despre substanțele nocive, să ne asigurăm că elevii sunt conștienți de efectele negative ale consumului de droguri, alcool, tutun și altor substanțe interzise, să încercăm să le oferim tehnici și soluții alternative pentru a fi sănătoși și a menține un stil de viață sănătos, precum și exemple de activități sănătoase pe care le-ar putea face pentru a-și petrece timpul liber. Pentru a ajuta elevii din învățământul special să înțeleagă mai ușor despre substanțele nocive, se pot utiliza materiale vizuale, cum ar fi ilustrații, videoclipuri și prezentări.

Elevii trebuie încurajați de către cadrele didactice să adopte unele obiceiuri sănătoase, să aibă un stil de viață sănătos și să fie implicați în activități fizice regulate, alimentație sănătoasă, hidratare adecvată, odihnă suficientă și alte obiceiuri sănătoase care să le mențină corpul și mintea în formă bună. În acest sens, util ar fi implicarea lor în proiecte și activități de alegere a alimentelor sănătoase, de gătire a lor, care pot fi un proces de învățare distractiv și interactiv.

Exemple de activități realizate în școală pentru a promova un stil de viață sănătos, alimentație sănătoasă:

Participare elevilor de la CSEI Sighetu Marmăției la activitatea „Mâncăm sănătos!”

O altă soluție ar fi promovarea igienei personale, să învățăm elevii să se spele pe mâini în mod corespunzător, să ne asigurăm că folosesc o igienă dentară corectă și să-i încurajăm să dezvolte obiceiuri igienice bune și să curețe regulat echipamentele și obiectele personale.

Cadrele didactice trebuie să încurajeze respectul față de sine și față de ceilalți, să-i educe astfel încât să poată evita discriminarea în funcție de aspectul fizic sau statusul social, să-și respecte corpul, să-și dezvolte o imagine pozitivă de sine și să-și valorifice propria persoană.

Acestea sunt doar câteva idei prin care se poate implementa educația pentru sănătate în școli și în comunități. Educația pentru sănătate poate fi o metodă eficientă de a preveni boli și a menține o viață sănătoasă, astfel încât să încurajăm implementarea ei oriunde este posibil.

În concluzie, în ceea ce privește educația pentru sănătate în învățământul special este important să se acorde atenție individualizată nevoilor elevilor și să se adapteze metodele educaționale și instruirea pentru a optimiza înțelegerea și absorbția informațiilor.

Bibliografie:

1. Nechita A., Mitroi M., *Educație pentru sănătate*, Editura Aramis, București, 2009.
2. www.edu.ro/ Ghidul de educație pentru sănătate.

Activități și resurse care facilitează educația pentru dezvoltare durabilă a elevilor

Prof. **Konta Terezia Doina**

Colegiul Economic Nicolae Titulescu Baia Mare

1. Aspecte generale privind conceptul de educație durabilă

Din punct de vedere etimologic, conceptul „durabil” este atribuit unui obiect, lucrare, materie etc., care durează (de)mult timp, este trainic, rezistent, viabil. Cuvântul *durabil*, are rădăcini în limba latină semnificând „a sprijini de jos”. Această susținere o putem extrapola la nivelul întregii societăți, la fiecare dintre noi, locuitorii acestei planete.

Pe lângă comportamentele cu privire la mediul înconjurător pe care oamenii trebuie să și le schimbe sunt luate în considerare caracteristici fizice, culturale și spirituale ale comunităților din care provin aceștia precum și modificări conceptuale cu privire la economie, societate și politică. În acest sens, primul document care face referire la dezvoltarea durabilă (Raportul Meadows,1972) a evidențiat existența unei neconcordanțe între dezvoltarea economică și socială a statelor lumii și consecințele acestora asupra resurselor naturale și a mediului, din perspectiva următorilor indicatori: creșterea populației, impactul industrializării, efectele poluării, producția de alimente și tendințele de epuizare a resurselor naturale.

Actualmente, la nivelul organismelor mondiale au fost adoptate Obiectivele Mileniului (ONU-2000), au fost promovate Științele Sustenabilității (Suedia), respectiv a fost adoptată Strategia de Dezvoltare Durabilă a UE, fiind conturate patru obiective cheie ce trebuie implementate:

- protecția mediului prin măsuri care să asigure delimitarea creșterii economice de consecințele negative ale acesteia asupra mediului;
- echitatea și coeziunea socială, prin respectarea drepturilor fundamentale, a diversității culturale, a egalității de șanse și prin combaterea discriminării de orice fel;
- prosperitatea economică, pentru obținerea căreia este necesară promovarea cunoașterii, a inovării, a competitivității în vederea asigurării de înalte standarde de viață, de locuri de muncă numeroase și bine plătite;
- îndeplinirea responsabilităților internaționale ale UE prin promovarea instituțiilor democratice în folosul păcii, securității, libertății și a principiilor și practicilor dezvoltării durabile la nivel mondial.

În acest sens, rolul educației pentru dezvoltare durabilă este hotărâtor, conținuturile propuse elevilor pentru studiu rezumându-se la aspecte interconectate referitoare la mediu, precum și la problemele economice, sociale economice și culturale. Conținuturile studiate în cadrul educației pentru dezvoltare durabilă sunt integrate în planul de învățământ al disciplinelor de studiu, fiind transversal integrate în cadrul activităților formale, non-formale și informale pe trei dimensiuni:

- educație socio-culturală pe teme locale și universale referitoare la drepturile omului, pacea și securitatea oamenilor, egalitatea sexelor, diversitate culturală, educație interculturală, educație pentru sănătate și pentru calitatea vieții, educația pentru timpul liber, buna guvernare (transparența, exprimarea liberă a opiniilor, libertatea expresiei, contribuția la formularea politicilor), educația pro-patrimoniu și pentru memoria locală;
- educație ambientală (în și pentru mediu): dezideratul protecției mediului în procesul de dezvoltare, calitatea mediului, conservarea, protecția și ameliorarea să devină scopul dezvoltării; educația pentru regenerarea mediului natural; educația pentru reciclarea și re folosirea materialelor;

- educație și formare tehnică și profesională prin competențe și proatitudini (a avea înțelegerea realității lumii pentru sine și pentru alții; a poseda cunoștințe generale și a se specializa într-un domeniu de activitate dat; a continua sa înveți și a urmări educația pe tot parcursul vieții într-o societate care învață); abilități și aptitudini (a lucra singur sau în echipă cu alții, cu integritate și cu cinste, făcând dovadă de onestitate, punctualitate și responsabilitate; a se adapta situațiilor diverse; a cunoaște și a înțelege probleme și dificultăți, a face dovadă de creativitate și de gândire critică pentru a găsi soluții, a rezolva conflicte fără recurs la violență); etică în mijlocul dezvoltării durabilității sociale.

Pornind de la tematicile amintite mai sus, în cadrul activităților de predare-învățare-evaluare a conceptelor orientate spre termenul de dezvoltare durabilă, elevii își vor dezvolta aptitudini interdisciplinare/transversale, aptitudini etice și abilități de înțelegere a conceptului de sustenabilitate și a modului de punere în practică a acestuia, abilități de gândire critică și reflexivă. De asemenea, elevii vor conștientiza asupra importanței deciziilor, respectiv asupra impactului practic pe care îl vor avea deciziile lor; vor empatiza cu privire la aspectele legate de provocările sustenabilității și vor dezvolta aptitudini necesare pentru soluționarea problemelor legate de aceasta.

Descrierile care urmează pun evidență câteva exemple de bune practici în predarea conținuturilor de educație durabilă utilizând resurse care facilitează înțelegerea/îmbogățirea cunoștințelor, dezvoltarea competențelor cheie și transversale, rezolvarea problemelor din viața reală precum și creșterea gradului de implicare socială.

2. Activități și resurse care facilitează educația pentru dezvoltare durabilă a elevilor

Conținuturile referitoare la educația pentru mediu/educația ecologică pot fi abordate în cadrul lecțiilor de geografie, prin intermediul activităților curriculare, cât și a celor extrașcolare. Astfel pot fi organizate acțiuni precum: conferințe, concursuri, ateliere tematice pentru elevi, carnavaluri, jocuri interactive, recital de poezie, expoziții de desene/origami/figurine, celebrarea zilei Pământului și a altor evenimente incluse în Calendarul ecologic al anului de interes european și internațional. În cadrul acestor activități pot fi dezbătute aspecte referitoare la starea mediului ambiant, la supraviețuirea omului și existența vieții pe Terra, respectiv pot fi exersate atitudini proactive pentru protejarea mediului.

O platformă e-learning de mediu și sustenabilitate, furnizată de Academia de mediu, asigură previzualizarea și accesarea de cursuri și resurse pe diferite teme de mediu, puse la dispoziție de organizații civice, companii, instituții de învățământ, autorități și experți. Site-ul poate fi accesat la adresa:

<https://ecoteca.ro/proiecte/academia-de-mediu-platforma-de-e-learning-de-mediu-si-sustenabilitate>

O altă platformă e-learnig este furnizată de către Centrul de Resurse pentru Eco-bio Educație, Reziliență și Sustenabilitate, care abundă în resurse și exemple de bună practică referitoare la:

- școli durabile și o comunitate de practică <https://creeracord.com/2023/02/18/scoli-durabile-si-o-comunitate-de-practica/>;
- lecțiile iernii 2022 - Să salvăm planeta de secetă: <https://creeracord.com/2022/12/17/lectiile-iernii-2022-sa-salvam-planeta-de-seceta/>;
- viscolul ne-a adus în prag un morman de lecții pentru iarnă - <https://creeracord.com/2022/12/15/viscolul-ne-a-adus-in-prag-un-morman-de-lectii-de-iarna/>;
- proiectul de educație inclusivă - Studiu de caz: Natura - <https://creeracord.com/2022/07/25/proiectul-de-educatie-inclusiva-studiu-de-caz-natura/>;
- mișcarea materiei vii în natură: <https://creeracord.com/2022/07/22/miscarea-materiei-vii-in-natura-plan-de-lectie-activitate/>;
- de unde vine hrana noastră: <https://creeracord.com/2021/11/14/de-unde-vine-hrana-noastra-o-lectie-integrativa-de-geografie-istorie-stiinte/>;
- lecții și experimente de primăvară - <https://creeracord.com/2021/04/05/lectii-si-experimente-de-primavara-i/>; <https://creeracord.com/2021/04/05/lectii-si-experimente-de-primavara-ii/>;
- învățarea în natură - <https://creeracord.com/2020/08/08/invatarea-in-natura-curriculum-emergent-profesii-ale-viitorului-dezvoltare-comunitara/>;
- ECO- Resurse educaționale - <https://creeracord.com/2019/11/26/eco-resurse-educationale/>;

Platforma de resurse - **Platforma Școli Verzi** conține materiale menite să susțină profesorii pentru a aduce în școli o formulă educațională inovatoare pentru generațiile schimbării: eco-educație prin învățarea experiențială, în clasă și în afara clasei și implicarea elevilor în rezolvarea problemelor de mediu - <https://www.scoliverzi.ro/profesori~resurse-educationale~223>.

Resursele educaționale promovate pe platforma Eco provocarea - <https://www.ecoprovocarea.ro/resurse-profesori/> conțin **materiale interactive** și lecții bazate pe **educație nonformală**, special concepute pentru a informa și a inspira elevii în ceea ce privește protecția mediului, importanța pădurilor și contribuția la un viitor sustenabil. Materialele propuse includ jocuri **Kahoot** și **Mentimeter**, cu întrebări distractive și educative despre natură, care vor angrena elevii în învățarea activă.

În cadrul orelor de chimie și de fizică pot fi abordate tematici referitoare la educația ecologică. Un exemplu relevant este cel legat de compoziția chimică a aerului, existența substanțelor toxice care au încărcat atmosfera cu substanțe dăunătoare vieții. În cadrul activităților de identificare a surselor artificiale de poluare ale atmosferei pot fi utilizate resurse educaționale deschise privitoare la blocarea energiei solare în atmosferă de către dioxidul de carbon produs - efectul de seră.

Tematici fundamentale precum mediile de viață, poluarea, protecția mediului pot fi abordate integrat, inter/transdisciplinar apelând la conținuturi predate în cadrul biologiei, fizicii, chimiei, istoriei, geografiei etc., elevii exersând practic, aplicând concepte, principii și legi în scopul de a-și forma comportamente conștientizate și responsabile față de problemele de mediu.

Educația ecologică reprezintă o disciplină opțională cu caracter integrativ, inter/transdisciplinar și se sprijină pe cunoștințele fundamentale obținute prin studiul biologiei, geografiei, fizicii, chimiei, sociologiei, istoriei etc. Această disciplină școlară, cu orientare practică pe tot parcursul de formare, reperează pe propriile concepte, principii, legi și studiază interacțiunea „Om-Mediu-Om” și consecințele acesteia în formarea unui comportament conștientizat și responsabil față de problemele de mediu.

Bibliografie:

1. Becher M., Guran C., Berger D., *Chimia este viața*, Editura Fast Print, 1997.
2. Dulamă M. E., *Formarea competențelor elevilor prin studierea localității de domiciliu. Teorie și aplicații*, Presa universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010.
3. Ionescu, C. *Schimbările climatice: Cum crește presiunea pentru predarea acestei teme „fierbinți” în școlile lumii. În România, subiectul e tratat tangential*, 2020, <https://www.edupedu.ro/schimbarile-climatice-cum-creste-presiunea-pentru-predarea-acestei-teme-fierbinti-in-scolile-lumii-in-romania-subiectul-e-tratat-tangential/>.
4. Mohan Gh., Ardelean A., *Ecologie și protecția mediului*, Editura Scaiul, București, 1993.
5. Munteanu I., Munteanu M., *Educația pentru dezvoltarea durabilă prin geografie*. În: *Tendențe actuale în predarea și învățarea geografiei*. vol. 11. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2012.
6. Niac G., H.Nașcu, *Chimie ecologică*, Cluj Napoca, Editura Dacia, 1998.
7. Guvernul României, Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile, *Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României. Orizonturi 2013-2020-2030*, București, 2008.
8. Guvernul României, *Strategia națională privind educația pentru mediu și schimbări climatice, 2023-2030*.

Funcțiile și caracteristicile activităților extracurriculare

Prof. **Bianca Bodea**

Liceul cu Program Sportiv, Baia Mare

Organizarea și desfășurarea activităților extracurriculare trebuie să se bazeze pe cunoașterea și satisfacerea nevoilor reale ale grupului țintă vizat, pe particularizarea demersurilor formative prin „evitarea unei scheme simple și universale”¹.

Demersul de formare extracurricular îndeplinește câteva funcții generale, dar și unele specifice, definitorii.

Funcțiile generale:

- **Funcția socială** a activităților extracurriculare este confirmată de asigurarea unui cadru de manifestare optim interrelaționării, dezvoltării abilităților de muncă în echipă, ideii de apartenență la un grup. Se asigură astfel, renunțarea la un șablon al modelului de elev, în favoarea cerinței prioritare de a-i pune pe elevi „în contact cu realitatea”, astfel încât, fiecare dintre ei „să fie liber să-și dezvolte gândirea proprie și valorile și în care, să fie stimulate răspunsurile creative la realitate”².
- **Funcția culturală** a activităților extracurriculare - diversele tipuri de activități extracurriculare sunt centrate pe formarea și dezvoltarea dimensiunii culturale a personalității elevului.
- **Funcția economică** a activităților extracurriculare se manifestă prin valorificarea potențialului educabilului, ca o condiție esențială pentru asigurarea creșterii economice dintr-o țară.

Funcțiile specifice:

- **Funcția de întărire a învățării** realizate în cadru formal, prin diversificarea și extinderea conținuturilor curriculare vehiculate în acest cadru (de exemplu cluburile pe discipline).
- **Funcția de suplimentare a curriculumului** cu experiențe de învățare care nu sunt posibil de realizat în clasa de elevi (clubul de dans, consiliile elevilor). Aceste experiențe valorifică principiile învățării depline și asigură suport pentru petrecerea timpului liber al elevilor.
- **Funcția de integrare** a cunoștințelor din diferite domenii de activitate ale elevului. Activitățile extracurriculare nu oferă conținuturi abstracte, izolate, ci se fundamentează pe interconexiunea cu diferite aspecte din viața reală, valorificând rezolvarea de probleme reale din diverse perspective.
- **Funcția de democratizare** - activitățile extracurriculare asigurând un cadru propice pentru realizarea obiectivelor unei vieți construite pe principiile democrației. Unul dintre scopurile acestor activități este eludarea barierelor de comunicare și interacțiune socială ce pot apărea în educația formală.
- **Funcția suportiv-compensatorie**, de dezvoltare a aptitudinilor, motivației, sensibilității umane în general, simțului valorilor, creativității, planului atitudinal al personalității educabilului.³

¹ De Landsheere V., *L'education et la formation*, PUF, Paris, 1992.

² Negreț-Dobridor I., *Teoria generală a curriculumului educațional*, Editura Polirom, Iași, 2008, pag. 248.

³ Lunenburg F.C., *Extracurricular Activities*, în *Schooling* volum 1, Nr. 1, 2010, Sam Houston State University, 2010.

Aspecte ale proiectării, implementării și evaluării activităților extracurriculare

Ca orice demers orientat către o finalitate, activitatea extracurriculară presupune o anumită structurare și organizare, asigurate de corelarea activităților de proiectare, implementare și evaluare.

Proiectarea activităților extracurriculare

Reprezintă un proces complex, structurat pe diferite nivele de acțiune, orientat spre atingerea unor finalități și materializat în fapt într-un set de repere și chiar modele de acțiune. Urmând direcția demersului de abordare nivelară propus de M. Bocoș privitor la proiectarea curriculară, propunem următoarele nivele de proiectare a activităților extracurriculare⁴:

a. **Nivelul macrostructural** la care proiectarea curriculară se centrează în jurul demersului de realizare a Curriculum-ului Național care poate constitui în fapt un reper pentru aceste activități sau, în cadrul căruia pot fi specificate și sugestii pentru modul de gestionare a activităților extracurriculare. Trebuie însă precizat caracterul opțional al activităților extracurriculare, ceea ce oferă o mare libertate de planificare și organizare a acestora, în funcție de contextul de manifestare.

b. **Nivelul mezostructural** la care proiectarea curriculară se manifestă în recomandări privind proiectarea și implementarea activităților extracurriculare, prin sugestii realizate de către Inspectoratul Școlar Județean (ISJ), ca organism de coordonare a acestor activități la nivel de județ. Recomandările privesc modul și reperele utilizate în proiectarea unor astfel de activități și persoanele care trebuie să răspundă pentru coordonarea lor în cadrul instituțiilor de învățământ. Nu în ultimul rând, activitățile extracurriculare sunt criterii de evaluare ale cadrelor didactice și ale unităților de învățământ, punctându-se astfel importanța lor atât în formarea elevilor, cât și formarea și perfecționarea continuă a cadrelor didactice.

c. **Nivelul microstructural** la care proiectarea și implementarea activităților extracurriculare vizează următoarele subnivele:

- *nivelul instituțional* ce angajează decizii privind proiectarea și implementarea activităților extracurriculare, monitorizarea și coordonarea activităților de implementare; stabilirea relevanței și eficienței acestora la nivelul instituției de învățământ. La acest nivel, vorbim despre munca în echipe de cadre didactice, deci de o abordare multidisciplinară, coordonată de directorul școlii și responsabilul în gestionarea activităților extracurriculare din instituție;
- *nivelul catedrelor* ce gestionează elementele specifice de proiectare a activităților extracurriculare pe anumite arii curriculare sau discipline, ca repere pentru nivelul următor de proiectare;
- *nivelul individual* implică toate activitățile prin care cadrul didactic, în calitate de membru al catedrei și de manager al clasei de elevi participă la proiectarea, implementarea și evaluarea activităților extracurriculare.

Deși teoretic se realizează o delimitare clară între diferitele nivele ale proiectării curriculare, în practică interacțiunea este evidentă, iar nivelele nu sunt clar separabile.

Procesul proiectării activităților extracurriculare se desfășoară în mai multe etape și se manifestă, ca orice proces de proiectare, ca un proces penta-fazic⁵, structurat în jurul următoarelor aspecte:

1. *Selectarea finalităților, scopurilor și obiectivelor ce se doresc a fi atinse prin procesul de implementare a activităților extracurriculare.*

⁴ Bocoș M., Jucan D., *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculum-ului. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor*, Editura Paralela 45, Cluj-Napoca, 2008, pag. 180.

⁵ Wheeler D.K., *Curriculum process*, University of London Press, London, 1967.

2. *Alegerea experiențelor extracurriculare* necesare atingerii finalităților educaționale, planificate și organizate în prealabil, conform caracteristicilor situației educaționale, finalităților urmărite, conținuturilor curriculare, dar mai ales, particularităților de vârstă și individuale ale educabililor.

3. *Alegerea conținuturilor* prin intermediul cărora este oferită experiența de învățare, conform unor criterii de selecție mai puțin riguroase și științifice, și mai degrabă, centrate pe nevoile și interesele educabililor.

4. *Organizarea și integrarea experiențelor și conținuturilor în activități specifice* cu caracter extracurricular și anticiparea modalităților generale de realizare a acestor două aspecte, ca și reperi orientative pentru munca efectivă a cadrelor didactice.

5. *Evaluarea* eficacității tuturor aspectelor din fazele anterioare, ca necesitate pentru eficientizarea și optimizarea activităților extracurriculare. Modalitățile sunt: evaluarea realizată de către principalele categorii de persoane care vor fi implicate în activitățile extracurriculare și evaluarea prin testarea efectivă în practică a proiectului extracurricular, pentru a-i certifica eficiența.

În vederea proiectării activităților extracurriculare, cadrele didactice trebuie să răspundă la următoarele interogații:

➤ ***Cui i se adresează sau cine sunt subiecții activităților extracurriculare?***

Grupul țintă al proiectării activităților extracurriculare și nevoile acestuia sunt principalele reperi în realizarea unui demers calitativ. În acest context, centrarea pe elev este un deziderat ce se impune mai mult decât în orice situație educațională formală.

➤ ***De ce sau pentru ce proiectăm activitățile extracurriculare?***

Anticiparea a ceea ce dorim să obținem în demersul extracurricular trebuie definit încă din momentul proiectării activităților. Finalitățile activităților extracurriculare sunt evident centrate pe elev, dar sunt situații în care sunt corelate cu finalități educaționale ale Curriculumului Național, menționate în programele școlare, în vederea completării lor.

➤ ***Ce proiectăm?***

Ne referim aici la conținuturile curriculare care vor fi vehiculate în activitățile extracurriculare, încât să corespundă nevoilor de formare ale elevului, definite de un puternic caracter pragmatic. Cu alte cuvinte, procesul este unul de adaptare a conținuturilor curriculare proiectate la specificul grupului și individualitatea elevului.

➤ ***Cum proiectăm?*** sau proiectarea strategiei ce va fi utilizată în demersul de implementare a activităților extracurriculare, în vederea atingerii finalităților vizate.

➤ ***Cum evaluăm?*** sau proiectarea demersurilor de evaluare a eficienței activităților extracurriculare și formularea unor concluzii pertinente în acest sens, cu scopul optimizării permanente a tuturor demersurilor inițiate.

Esența unui proces de proiectare a activităților extracurriculare rezidă în continua dezvoltare și reconsiderare, în funcție de nevoile sociale și individuale ale elevului. Procesul de proiectare curriculară emerge în acest sens asupra modalității de elaborare a unor produse curriculare precum: planificarea anuală/modulară a activităților extracurriculare și proiectul activității extracurriculare.

Bibliografie:

1. Bocoș M., Jucan D., *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculum-ului. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor*, Editura Paralela 45, Cluj-Napoca, 2008, pag. 180.
2. De Landsheere V., *L'education et la formation*, PUF, Paris, 1992.

3. Lunenburg F.C., *Extracurricular Activities*, în *Schooling* volum 1, Nr. 1, 2010, Sam Houston State University, 2010.
4. Negreț-Dobridor I., *Teoria generală a curriculumului educațional*, Editura Polirom, Iași, 2008, pag. 248.
5. Wheeler D.K., *Curriculum process*, University of London Press, London, 1967.

Idei și modalități de cooperare în cadrul parteneriatelor educaționale pentru dezvoltarea durabilă a comunității

Prof. **Nedelea Daniela**

Școala Gimnazială „Dimitrie Cantemir”, Baia Mare

Într-o lume tot mai interconectată și complexă, dezvoltarea durabilă a comunității devine o prioritate majoră. Educația joacă un rol esențial în acest proces, iar cooperarea între diferiți factori interesați, inclusiv colegi, instituții educaționale și comunitate în general, poate crea o sinergie puternică pentru atingerea acestui obiectiv. Acest articol explorează idei și modalități de cooperare în cadrul parteneriatelor educaționale pentru dezvoltarea durabilă a comunității.

Parteneriatele educaționale aduc multiple beneficii pentru dezvoltarea durabilă a comunității. Acestea permit schimbul de idei și resurse, promovează diversitatea de abordări și aduc expertiză variată. Prin colaborarea între colegi și alte entități interesate din comunitate se poate crea un mediu propice pentru inovare și soluționarea problemelor complexe.

Un prim pas în dezvoltarea parteneriatelor eficiente este stabilirea clară a obiectivelor comune. Toți participanții trebuie să își alinieze viziunile și să definească în mod precis ce doresc să atingă prin colaborare. Aceasta poate include îmbunătățirea calității educației, promovarea conștientizării asupra problemelor de mediu sau sprijinirea incluziunii sociale în comunitate.

Idei de Cooperare în Parteneriate Educaționale

Proiecte Colaborative Interdisciplinare: Profesori din diverse domenii pot lucra împreună pentru a dezvolta proiecte care abordează provocări complexe ale comunității, cum ar fi gestionarea deșeurilor, conservarea resurselor naturale sau promovarea sănătății. Aceste proiecte pot implica studenții într-un mod practic și aplicat, dezvoltându-le abilități critice.

Evenimente și Ateliere Educaționale: Organizarea de evenimente și ateliere educaționale deschise comunității poate crește gradul de conștientizare cu privire la dezvoltarea durabilă. Profesori, elevi și factori interesați pot colabora pentru a dezvolta și livra astfel de evenimente, acoperind subiecte precum energii regenerabile, agricultură sustenabilă sau mobilitate ecologică.

Schimb de Resurse Educaționale: Profesorii pot colabora pentru a dezvolta materiale educaționale axate pe dezvoltarea durabilă, pe care le pot împărtăși între ei sau cu alte instituții. Aceasta poate reduce efortul de dezvoltare individuală a resurselor și poate promova abordări inovatoare în predare.

Participarea Comunității în Procesul Educațional: Implicarea părinților, reprezentanților comunității și a altor factori interesați în programele școlare poate crea o legătură puternică între educație și nevoile locale. De exemplu, se pot organiza ședințe de consultare pentru a identifica problemele relevante ale comunității și a le integra în planurile de învățământ.

Modalități de Implementare

Formarea Grupurilor de Lucru: Profesori și reprezentanți ai comunității pot forma grupuri de lucru dedicate dezvoltării durabile. Aceste grupuri pot planifica și implementa proiecte, evenimente și inițiative.

Platforme Online pentru Partajarea de Resurse: Utilizarea platformelor online sau a rețelelor sociale pentru partajarea de resurse, idei și bune practici poate facilita colaborarea continuă între factorii interesați, chiar și în afara spațiului fizic al școlii.

Parteneriate cu Organizații Externe: Colaborarea cu ONG-uri, companii locale sau alte instituții poate aduce resurse suplimentare și experiență în proiectele educaționale. De exemplu, o colaborare cu o organizație de mediu poate spori impactul proiectelor legate de sustenabilitate.

Concluzie

Parteneriatele educaționale reprezintă o cale puternică de a dezvolta comunitățile într-un mod durabil. Prin colaborarea între colegi și factori interesați, educația poate deveni un motor pentru schimbare pozitivă și inovație în direcția dezvoltării durabile. Astfel de eforturi pot construi nu doar viitorul educației, ci și al comunităților în ansamblu.

Bibliografie:

1. Arjen E. J. Wals, *Learning for Sustainability in Times of Accelerating Change*, *Environmental Education Research*, 15:5, 435-463, 2009.
2. Jones, P., Selby, D., Sterling, S., *Sustainability education: Perspectives and practice across higher education*, Earthscan, 2010.
3. Secchi Davide, Gröndahl Fredrik, *Partnerships for sustainability: A review and typology*, *Business Strategy and the Environment*, 30(2), 823-842, UNESCO, 2019.
4. Sterling, S., *Learning for resilience, or the resilient learner? Towards a necessary reconciliation in a paradigm of sustainable education*, *Environmental Education Research*, 16(5-6), 511-528, 2010.
5. Sterling, S., *Sustainable Education - Re-Visioning Learning and Change*, Schumacher College, 2001.
6. Tilbury, D., Stevenson, R. B., Fien, J., Schreuder, D., *Education and sustainability: Responding to the global challenge*, IUCN Commission on Education and Communication, 2002.
7. Wals, A. E., Jickling, B., *Sustainability in higher education: From doublethink and newspeak to critical thinking and meaningful learning*, *International Journal of Sustainability in Higher Education*, 3(3), 221-232, 2002.
8. *Education for Sustainable Development: Towards achieving the SDGs*.
9. United Nations, *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*, 2015. Disponibil la: <https://sdgs.un.org/2030agenda>.
10. UNESCO, *Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives*, 2017.

**Proiectul Educațional „Rețeaua Prieteniei”
- tehnică de învățare prin corespondență școlară -**

Prof. **Timiș Maria**
Școala Gimnazială Nr. 9, Borșa

„Cu puțină cerneală și hârtie, prietenii depășesc ani și kilometri.”
(Mona Vlăi, Președinte Asociația Piticii Monei)

Despre nevoia de a face un alt fel de educație s-a vorbit încă din perioada Renașterii, dar sfârșitul sec. al XIX-lea se remarcă printr-o diversitate a școlilor alternative. Acestea au adus în peisajul educațional o nouă filosofie pedagogică, cu accent pe dezvoltarea armonioasă și holistică a elevilor. Viziunea modernă pentru educația nouă pune accentul pe flexibilitate, deschidere la comunicare și cooperare.

În prezent, în cadrul sistemului de învățământ din România sunt instituționalizate următoarele alternative educaționale: Step by Step, Montessori, Waldorf, Freinet, Planul Jena, Reggio Emilia.

În contextul acestor filosofii pedagogice cunoscute în cadrul Liceului Pedagogic și al facultății, mi-am adus aminte cu respect și admirație de strădaniile marilor pedagogi, prin înscrierea la un Proiect educațional intitulat „REȚEAUA PRIETENIEI”, ce s-a desfășurat online, prin intermediul unui grup creat pe un site de socializare. Ideea a fost lansată de învă. Vlăi Mona și Florentina Tituleac care au gândit inițial o colaborare între clasele lor, dar care s-a transformat într-un proiect internațional.

În cadrul acestui proiect, elevi din toată țara își scriu scrisori și le trimit prin poștă. Astfel, într-o lume a tehnologiei, cei mici descoperă frumusețea scrierii unor scrisori pe hârtie, își fac noi prieteni, își dezvoltă creativitatea, exersează scrisul și cititul, își dezvoltă noi abilități de viață.

Proiectul acesta mi-a reamintit de aspecte ale pedagogiei Freinet care este fondată pe următoarele valori: responsabilitate, autonomie, cooperare, întraajutorare. Este centrată pe copil cu cele trei componente ale personalității sale: unicitate, diversitate, globalitate.

O dată ce am cunoscut modul de desfășurare a activităților proiectului, am stabilit din nou o conexiune cu una dintre tehnicile de învățare Freinet: *corespondența școlară*.

În viziunea lui Freinet, „*vom cultiva înainte de toate la copil dorința sa înăscută de comunicare cu alte persoane, cu alți copii și mai ales dorința de a face cunoscute celorlalți gândurile, visurile, sentimentele și speranțele sale. Astfel, va învăța să citească, să scrie, să se familiarizeze cu esențialul (...).*”

Proiectul educațional REȚEAUA PRIETENIEI adună copii și dascăli într-o frumoasă rețea de prietenie, creată prin corespondență ce oferă oportunitatea de a transmite poveștile, pasiunile, experiențele proprii către noii prieteni, să își extindă relațiile și limitele dincolo de pereții clasei.

De îndată ce clasele au fost înscrise online în proiect, doamna coordonatoare a stabilit echipele. Astfel, clasa a II-a B, de la Școala Gimnazială Nr. 9 din Borșa a corespondat cu clasa a II-a B de la Liceul Teoretic „Miron Costin” din Iași. A fost o experiență de neuitat atât pentru copii cât și pentru mine și doamna învățătoare de la Iași, Vizitiu Cătălina.

Colaborarea echipelor a avut loc conform unei planificări postate ca un ghid.

În perioada octombrie 2022 - ianuarie 2023, cele două clase și-au trimis 4 rânduri de scrisori (2 trimise, 2 primite) cu diferite tematici, stabilite de comun acord: „Cine sunt eu?”, „Tradiții și obiceiuri de Crăciun”, „Amintiri din vacanța de iarnă”, „O faptă bună”.

Scrisori tematice între membrii echipelor de proiect din Borșa și Iași

Pentru a face corespondența atractivă ni s-au transmis:

- pagini-model cu diferite borduri frumos colorate, în funcție de anotimp,
- o listă cu sugestii pentru subiecte de discuții,
- o listă cu exemple de cadouri simbolice ce pot fi puse în plic împreună cu scrisoarea: brățări ale prieteniei, desene, origami, semne de carte, flori presate, sclipici, baloane, confeti, colaje, cărți poștale, semințe de flori, pliculețe ambalate de ceai, hărți, etc.

Pentru derularea în condiții optime, elevii sunt familiarizați cu activitățile premergătoare alcătuirii scrisorilor:

1. prezentarea proiectului,
2. stabilirea echipelor: elev clasa 1- elev clasa 2,
3. identificarea localității în care se află școala și elevii (se observă distanța pe hartă, nr. de km),
4. actualizarea elementelor specifice unei scrisori, stabilirea destinatarului/expeditorului și a datelor necesare pentru corespondență;
5. redactarea pe ciornă („fabrica de idei”) a scrisorii, corecturi, prelucrare, stabilirea formei finale a scrisorii;
6. redactarea scrisorilor pe hârtie specială pentru corespondență;
7. confecționarea micilor daruri pentru colegi astfel încât obiectele să încapă în plicul de corespondență;
8. pregătirea pachetului cu scrisori pentru noii noștri prieteni, alături de bucuria lucrului bine făcut.

Copiii au fost foarte entuziasmați, a fost prima lor scrisoare trimisă prin poștă, au învățat să aibă răbdare în exersarea scrisului și cititului într-un mod interesant și plăcut. Au fost încântați să cunoască și alți copii de vârsta lor, au primit ideea cu bucurie și interes, au fost curioși, s-au uitat pe hartă și au calculat distanțe, au fost mai atenți la calitatea scrisului și a mesajelor transmise.

Exersarea scrierii nu s-a mai simțit ca o rutină, ci i-au acordat o atenție deosebită, conștientizând importanța scrierii corecte și a aspectului îngrijit al scrierii. Au pregătit cu multă atenție și bucurie micile daruri pentru prietenii lor. Curiozitatea, entuziasmul, emoția se putea citi în ochii fiecăruia în timp ce își deschideau plicurile.

Deoarece programul de școală a fost diferit pentru cele două clase și nu ne-am putut vedea pe platforma ZOOM, ne-am transmis mesaje video pe Messenger, fiecare copil salutând perechea sa și prezentându-se. Au descoperit că au multe lucruri în comun (pasiuni, dorințe, preocupări, talente, activități de relaxare, etc.) dar și că fiecare e unic, e diferit, avem trăsături care ne aseamănă dar și care ne diferențiază.

Proiectul s-a dovedit a fi o modalitate minunată de a ne depăși limitele, de a ne dezvolta creativitatea, imaginația, limbajul, de a exersa scrierea și citirea.

REȚEAUA PRIETENIEI a însemnat și distracție pentru copii dar și schimb de experiență pentru dascăli. S-a creat o comunitate în această ediție, ediția a II-a, compusă din 613 membri, semn că acest proiect s-a bucurat de interes susținut și entuziasm din partea cadrelor didactice.

Prin acest proiect s-a demonstrat că elevii au nevoie de o diversificare a activităților și de o rupere de la rutinele zilnice.

Astfel, efortul de reformare a școlii trebuie să se îndrepte spre tot ce e valoros în experiența seculară a omenirii privind educația, tradiția subordonându-se procesului de modernizare.

În lumea de azi, „măsura” educației e schimbarea. Omul este educabil în măsura în care se deschide spre schimbare. Printre schimbările cele mai importante ce se doresc a fi promovate în spațiul școlii românești contemporane, se amintește de apropierea școlii de viața reală, formarea unor competențe, atitudini utile pentru dezvoltarea personală a elevilor, un climat educațional calm și plăcut.

În contextul acestor schimbări ce contribuie la formarea armonioasă a personalității elevului, activitățile extrașcolare (proiectul prezentat fiind un exemplu în acest sens) oferă oportunități pentru dezvoltarea unor competențe, stârnesc interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoștințe, se dezvoltă spiritul practic, se autodisciplinează, se pregătește copilul pentru viață.

Confecționarea micilor daruri pentru colegi, atașate în plicul de corespondență

Bibliografie:

1. Pânișoară Ion-Ovidiu, Manolescu Marin, *Pedagogia învățământului primar și preșcolar*, vol. I, vol .II, Editura Polirom, București, 2019

Proiect educațional -Asumarea responsabilității-

Prof. **Lazăr Daniela Elena**
Școala Gimnazială Sarasău

Definirea problemei

„RESPONSABILITATE, caracteristică a celui ce este responsabil în sensul că se angajează retroactiv să dea seama de actele și atitudinile sale întrucât acestea sunt în acord cu normele, legile, uzanțele unanim acceptate. (...) Responsabilitatea implică respectarea cuvântului dat, îndeplinirea angajamentelor, respectarea consecventă a normelor și legilor.” (Neveanu, 1978, p. 620)

Totodată, responsabilitatea poate fi individuală, dar și colectivă. Responsabilitatea individuală se referă la obligația individuală de a efectua un lucru, de a accepta și suporta consecințele, în timp ce responsabilitatea colectivă aparține unor grupuri.

În cadrul educațional, responsabilitatea individuală se referă la faptul că fiecare elev este răspunzător pentru ceea ce învață, dar și de ajutorul pe care îl dă celorlalți membri ai grupului pentru realizarea unor sarcini concrete de învățare, în timp ce responsabilitatea colectivă se referă la faptul că fiecare membru al grupului își asumă responsabilitatea sarcinii de rezolvat, construindu-și treptat independența și autonomia învățării. Așadar, „responsabilitatea colectivă asumată ca membru al grupului se împletește organic cu o responsabilitate individuală (auto)asumată ca individ angajat activ și interactiv în procesul de cunoaștere.” (Chiș, Albușescu, Catalano, 2014)

Învățarea asumării responsabilității începe de la vârste foarte mici, în familie, când copiii își pot asuma responsabilități adaptate nivelului lor de dezvoltare.

Pentru a ajuta un copil să devină responsabil trebuie să se încerce o îmbinare a eforturilor părinților acasă cu cele ale educatorilor și profesorilor la școală, ajungându-se în timp la rezultatele pe care le dorim pentru proprii copii și anume faptul că vor ajunge adulți responsabili, care își asumă propriile decizii și acțiuni, atitudinea pe care o au față de ei și față de ceilalți și cărora nu le e teamă să își recunoască greșelile și să încerce să le repare.

Scopul proiectului: Familiarizarea elevilor și a familiilor acestora cu conceptul de responsabilitate și creșterea nivelului de asumare a responsabilității.

Obiectivele proiectului:

1. Identificarea responsabilităților adecvate vârstei elevilor și a importanței asumării lor de către elevi.
2. Asumarea unor responsabilități noi.
3. Descoperirea consecințelor pozitive ale asumării responsabilității.
4. Exprimarea unor modalități concrete de asumare a responsabilității.

Grupul țintă: 10 elevi cu vârste cuprinse între 10 și 11 ani, clasa a IV-a, 4 fete și 6 băieți.

Durata: 4 săptămâni

Prezentare succintă a activităților abordate:

Săptămâna	Subiectul/ Tema activității de consiliere	Obiectiv	Metode	Materiale
Săptămâna 1 Durata activității:	<i>Ce este responsabilitatea?</i>	Identificarea responsabilităților	munca în echipă povestirea brainstorming	-coală de flipchart -carioci

60 de minute		adecvate vârstei elevilor Asumarea unor responsabilități noi	metoda cadranelor	-fișă de lucru
Săptămâna 2 Durata activității: 60 de minute	<i>Sunt părinte de copil responsabil –</i> lectorat cu părinții	Identificarea responsabilităților adecvate vârstei elevilor	expunerea conversația dezbateră	-film -coli de hârtie
Săptămâna 3 Durata activității: 60 de minute	<i>Responsabilitatea-redată prin artă</i>	Descoperirea consecințelor pozitive ale asumării responsabilității	explicația învățarea prin descoperire conversația turul galeriei	ghem de ață tablete cu acces la internet coli de hârtie creioane colorate, carioci, markere
Săptămâna 4 Durata activității: 60 de minute	<i>Un fapt mic</i>	Dramatizarea unor situații concrete de asumare a responsabilității	-joc de rol -problematizarea -conversația -munca în echipă	-videoclip -laptop -cameră foto

Evaluarea proiectului

Eficiența proiectului va fi stabilită prin completarea chestionarului aplicat la începutul programului pentru a putea observa eventualele îmbunătățiri ale nivelului de responsabilitate.

Chestionar responsabilitate

1. Îmi fac temele fără să mi se aducă aminte.
DA NU
2. Îmi respect promisiunile chiar și atunci când nu am chef să fac asta.
DA NU
3. Respect regulile de circulație.
DA NU
4. Mi se întâmplă des să pierd lucruri.
DA NU
5. Prefer să mănânc mâncare sănătoasă.
DA NU
6. În familie am diverse sarcini de îndeplinit.
DA NU
7. Împrumut deseori rechizite de la colegi.
DA NU
8. Ceilalți se pot baza pe mine.
DA NU
9. Știu mereu unde îmi sunt lucrurile.
DA NU

10. Părinții mei știu mereu unde mă aflu.
DA NU
11. Port cască atunci când merg cu bicicleta.
DA NU
12. Îmi dau mereu silința să fac lucrurile cât mai bine.
DA NU
13. Îmi recunosc greșelile.
DA NU
14. Când iau o notă mică, înseamnă că testul a fost prea greu.
DA NU
15. Mint sau dau vina pe altcineva atunci când greșesc.
DA NU

Interpretarea chestionarului

Câte un punct pentru răspunsul Da la întrebările 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, și răspunsul NU la întrebările 4, 7, 14, 15.

Semnificația punctajului obținut:

- 0 - 5 puncte – nivel scăzut de responsabilitate
- 6 - 10 puncte – nivel mediu de responsabilitate
- 11 - 15 puncte – nivel ridicat de responsabilitate.

Concluzii:

Cu cât copiii își vor dezvolta încă din perioada copilăriei abilități precum responsabilitatea, care să îi învețe cum să își gestioneze emoțiile în fața provocărilor prin încercări repetate, cu atât vor crește și se vor transforma în oameni ce știu:

- să se aprecieze pe ei înșiși;
- să se încreadă în ei înșiși;
- să dea valoare calității;
- să aprecieze implicarea din inimă, autenticitatea;
- să construiască vise, devenind realizabile;
- să ofere fără condiționări.

Responsabilitatea și asumarea consecințelor sunt abilități pe care orice copil, în anii de formare ar trebui să și le însușească.

Bibliografie:

1. Chiș V., Albulescu I., Catalano H., (coord.), *Educație și formare-repere teoretice și practice*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2014.
2. Fromm E., *Omul pentru sine - O cercetare asupra psihologiei moralei*, Editura Trei, București, 2017.
3. Popescu-Neveanu P., *Dicționar de psihologie*, Editura Albatros, București, 1978.
4. Responsabilitatea se învață în familie, disponibilă la:
https://www.youtube.com/watch?v=v4pmgVAbU4A&ab_channel=LidlRomania.
5. Responsibility Artwork, disponibilă la:
<https://raycenter.wp.drake.edu/2021/10/28/6-12-character-education-lesson-plan-responsibility-artwork/>.
6. Un fapt mic, disponibilă la:
https://www.youtube.com/watch?v=SUkdtTfILKo&ab_channel=AlexStacanovProduction.

Dezvoltarea profesională și personală prin activități de mentorat

Prof. Ardelean Amalia
Școala Gimnazială „Lucian Blaga”, Baia Mare

1. Analiza rolului mentoratului de carieră didactică pentru asigurarea calității activității profesorului mentorat (exemple, bune practici)

„În aceste vremuri excepționale ... dacă vrem să transformăm viitorul, dacă vrem să schimbăm cursul, trebuie să regândim educația. Aceasta înseamnă să construim un nou contract social pentru educație, așa cum a cerut Raportul UNESCO privind viitorul educației, lansat în noiembrie 2021”. (Audrey Azoulay, Director general UNESCO)

În acest context se impun schimbări de mentalitate și de abordare în ceea ce privește mentoratul, coachingul, predarea și consilierea în sistemul educațional.

Educația și formarea profesională a copiilor, a tinerilor și a adulților, așa cum sunt definite în Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, „au ca finalitate principală formarea competențelor, înțelese ca ansamblu multifuncțional și transferabil de cunoștințe, deprinderi/abilități și aptitudini...”.

Aceste competențe sunt necesare pentru:

- dezvoltarea personală,
- pentru atingerea țintelor propuse/a obiectivelor propuse pe parcursul vieții,
- integrarea în societate,
- ocuparea unui loc de muncă și participarea la dezvoltarea durabilă a societății,
- educarea în spiritul valorilor umaniste, științifice, culturale,
- dezvoltarea demnității, toleranței,
- cultivarea sensibilității față de valorile moral-civice și a respectului pentru mediul înconjurător.

Conceptul de educație se utilizează în sensul de formarea într-un domeniu de activitate ca fiind: „totalitatea cunoștințelor intelectuale, culturale, morale acumulate în domeniul respectiv de către un individ, un grup etc.”.

Mentoratul în domeniul educațional presupune o relație de comunicare care se desfășoară într-un mediu de confort, încredere și siguranță, prin care mentorul ajută stagiarul să se dezvolte profesional și personal.

C. Stan în lucrarea „Mentorat și coaching în educație”, definește mentoratul în domeniul educațional ca fiind „o relație de suport pentru învățare, formare și dezvoltare personală, dintre un profesor cu o bogată expertiză profesională și un stagiari, de regulă cadru didactic debutant, în care profesorul își împărtășește în mod intenționat cunoștințele și experiența stagiarului, ajutându-l pe acesta din urmă să-și desăvârșească experiența profesională”.

2. Analiza și interpretarea competențelor și calităților necesare unui profesor mentor de carieră didactică

Pentru ca mentorul să stabilească o relație constructivă cu studentul sau stagiarul, trebuie să dețină o serie de calități:

- comunică ușor cu ceilalți,
- are experiență și cunoștințe relevante,
- are o bună pregătire de specialitate și psihopedagogică,
- este dispus să împărtășească din experiența personală,
- își asumă responsabilități,

- acceptă și ideile altora, nu este a tot știutor,
- este dispus să învețe și el,
- știe să asculte,
- este empatic,
- este un model profesional și comportamental.

Aceste calități mentorul le folosește pentru a oferi debutantului sprijin:

- informațional,
- instrumental,
- evaluativ,
- emoțional.

Profesorul reprezintă o resursă informațională pentru stagiar, oferind cele mai noi informații/cunoștințe într-o formă cât mai accesibilă, punând accent pe latura practic-aplicativă a acestuia.

Profesorul mentor îl îndrumă pe stagiar în formarea deprinderilor de a selecta materialele și informațiile, făcându-le cât mai accesibile pentru acesta.

Profesorul mentor oferă un feedback imparțial stagiariusului prin care să îi formeze și să îi dezvolte acestuia competențe de autoapreciere.

Profesorul mentor îi oferă stagiariusului suport și înțelegere când acesta are nevoie, în scopul creșterii gradului de încredere în forțele proprii.

3. *Prezentarea unor exemple relevante din experiența didactică*

Iosifescu S. (coord.) în lucrarea „Management educațional” (2001), face referire la faptul că implementarea unui proiect curricular de activitate didactică presupune mai multe elemente integrate:

- competențe specifice și a obiective operaționale corespunzătoare nivelului;
- resurse și termene precise;
- comunicare, participare, motivare din partea tuturor persoanelor implicate;
- formarea și dezvoltarea personalului (elevii/studentii aflați în practica pedagogică);
- flexibilitatea care fac posibilă modificarea pe parcurs a proiectării activității, dacă situația o impune;
- combaterea rezistenței la schimbare prin înlăturarea barierelor;
- sprijin din exterior/de la mentor către persoanele mentorate.

Implementarea unui curriculum la nivelul practicii pedagogice necesită și o monitorizare atentă, elaborarea unui program de acțiune din partea mentorului și o metodologie clară pentru a urmări indicatorii cantitativi și calitativi care vor fi supuși evaluării curriculumului implementat.

Potolea D. și Manolescu M. (2006) în cadrul Proiectului pentru Învățământ Rural, au descris trei tipuri de monitorizare a implementării curriculum-ului școlar:

- monitorizarea administrativă prin care se urmărește modul în care sunt respectate prevederile legislative;
- monitorizarea formativă axată pe elevi;
- monitorizarea randamentului școlar.

„Implementarea cu succes a unui nou curriculum presupune ca fiecare profesor să înțeleagă faptul că o achiziție care este relevantă pentru un elev în viața reală nu are cum să fie formată în mod stereotip sau într-un interval scurt de timp.”

Actuale abordări curriculare, impun ca fiecare viitor profesor, în practica pedagogică, să învețe „să transfere predarea disciplinei” într-un set de contexte, concepte și metodologii care îi sprijină pe elevi să-și formeze competențe-chei, disciplina fiind astfel abordată inter-, multi- și transdisciplinar.

În practica pedagogică viitorul profesor învață:

- să valorifice o serie de contexte reale, abordând diferite teme și în mod integrat;
- să integreze demersul didactic la alte discipline școlare (din aceeași arie curriculară sau arii curriculare diferite) și la experiențele de învățare ale elevilor;
- să proiecteze activități „în mozaic”, când combină componente din mai multe competențe-cheie, realizând astfel o implementare transdisciplinară în cadrul unui demers didactic;
- să își pună întrebări cu privire la utilitatea unor conținuturi, identificând astfel aspectele irelevante;
- să îl sprijine pe elev să învețe pentru a se adapta pe tot parcursul vieții.

În concluzie se poate spune că elevii își vor forma și dezvolta competențele-cheie doar dacă viitorul profesor, prin practica pedagogică de calitate își va dezvoltata aceste competențe-cheie, recomandate la nivel european:

- competență de literație;
- competență lingvistică în mai multe limbi;
- competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie;
- competență digitală;
- competență de dezvoltare personală, socială și de a învăța să înveți;
- competență civică;
- competență antreprenorială;
- competență de sensibilizare și exprimare culturală.

4. *Prezentarea concepției personale privind mentoratul de cariera didactică*

Mentoratul în cariera didactică este eficient doar dacă mentorul:

- este un model de profesionalism;
- susține idealurile celui aflat la început de carieră;
- deține un nivel înalt de expertiză profesională;
- este altruist, empatic, preocupat de nevoile celui alt;
- deține abilități sociale, principii etice;
- este disponibil de a împărtăși din propria experiență;
- observă și analizează nevoile stagiaryului/debutantului pentru a putea pune accent pe aspectele care necesită optimizare;
- comunică eficient pentru a obține cât mai multe informații de la stagiary/debutant;
- facilitează înțelegerea de către stagiary/debutant a tuturor aspectelor formale și nonformale al unității școlare, pentru a asigura adaptarea cât mai rapidă și ușoară a stagiaryului/debutantului;
- elaborează un plan de dezvoltare viabil, cu scopuri, obiective și termene clare;
- oferă perspective diferite de abordare a situațiilor analizate, astfel încât stagiaryul/debutantul să poată adopta soluțiile care-l favorizează;
- identifică dificultățile stagiaryului și oferă răspunsuri clare și la obiect;
- oferă suport stagiaryului/debutantului în rezolvarea situațiilor problemă cu care se confruntă, fără a fi critic sau a judeca situația sau persoana;
- confirmă realizările stagiaryului, pentru a-i stimula motivația, a-i crește autoeficacitatea și încrederea în sine;
- comunică constructiv, fără a fi critic, indicând soluții de înlocuire a demersurilor greșite cu altele eficiente;

- dă dovadă de calității de bun motivator, care să activeze întregul potențial al stagiului/debutantului;
- este preocupat de a dezvolta o relație bazată pe încredere, cu respectarea confidențialității discuțiilor, dând dovadă de onestitate și integritate.

Bibliografie:

1. Iosifescu Ș. (colab.), *Management educațional*, M.E.C., 2001.
2. Pogolșa L., Guțu V., *Monitorizarea implementării curriculumului școlar*, https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Monitorizarea%20implementarii%20curriculumului%20scolar.pdf.
3. Potolea D., Manolescu M., *Teoria și metodologia curriculumului din cadrul Proiectului pentru Învățământul Rural*, MEC, 2006.
4. Potolea D., *Note de curs*.
5. Stan, C., *Mentorat și coaching în educație*, Editura Presa Universității Clujeană, Cluj-Napoca, 2020.
6. *** Dictionnaire de l' evaluation et de recherche en education, PUF, Paris, 1992, pag. 72.
7. *** Larousse, *Grand Larousse universel - Grand dictionnaire encyclopédique Larousse*, vol. 15, Paris, éditions Larousse, 1991.
8. *** LEN nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.
9. *** Note de curs, *Repere conceptuale și metodologice în curriculum național*.
10. *** Ordinul nr. 5485/2011 cu privire la Metodologia privind constituirea corpului profesorilor mentori pentru coordonarea efectuării stagiului practic în vederea ocupării unei funcții didactice.
11. *** Recomandarea Consiliului Uniunii Europene privind competențele-cheie pentru învățarea pe parcursul întregii vieți (2018/C 189/01), anexa 1, pp. 7-11.
12. *** Repere pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea Curriculumului Național, Document de Politici Educaționale.
13. *** Suport de curs - Program de formare continuă PROF I - MENTORAT ÎN CARIERĂ DIDACTICĂ, elaborat în cadrul proiectului POCU, „Profesionalizarea carierei didactice - PROF” Cod SMIS proiect: 146587.
14. ***<https://www.parintiicerschimbare.ro/ce-inseamna-curriculum-planuri-cadru-arie-curriculara/>
15. ***<https://www.unesco.org/en/days/education>.

Profesionalizarea carierei didactice

Prof. **Simion Florin Mihai**

Școala Gimnazială „Dr. Ioan Mihalyi de Apșa”, Sighetu Marmăției

Conform Raportului Eurydice 2018 *Carierele cadrelor didactice în Europa*, mentoratul cadrelor didactice care intră în profesie este obligatoriu în 28 de sisteme educaționale și este recomandat în alte cinci.

Mentorul introduce profesorii începători în comunitatea școlară și viața profesională, sprijinindu-i și oferind coaching și consiliere atunci când este necesar.

Lester, în 1981 descrie mentoratul „ca funcție a instituțiilor educaționale și poate fi definit ca relație de învățare de unu la unu între o persoană mai în vârstă și una mai tânără, care se bazează pe modelarea comportamentului și un dialog extins între ei.”

Mentoratul în domeniul educațional include predarea, coachingul și consilierea. Mentorul oferă sugestii și soluții pentru a-l ajuta pe debutant, în timp ce un coach îl va ajuta să-și folosească propriile resurse interioare pentru a se dezvolta. Prin predare mentorul oferă informații pentru a fi studiate de către stagiari și totodată permite ca debutantul să vină cu sugestiile cele mai potrivite.

Se poate astfel observa că există un punct comun: dorința mentorului de a ajuta debutantul să se dezvolte profesional și personal.

Societățile civilizate, educate apreciază modelele de succes, au încredere în valoarea lor. Profesorii debutanți vor aprecia întotdeauna un mentor de succes.

Succesul îl atinge muncind intens, fără a încălca regulile, legile și drepturile la succes și dezvoltare profesională și personală a celorlalți.

Corespunzător Ordinului MECTS nr. 5485/2011, competențele sociale și relaționale cu care operează profesorul mentor sunt grupate în concepte și modele de comunicare interpersonală și interactivă:

- este un model profesional prin cunoștințele științifice și de specialitate,
- este un model comportamental prin ținuta, atitudinea generală, conduita, modalitatea de a se exprima, punctualitatea și respectul pentru valori,
- are exigențe realiste și bine fondate,
- folosește mijloace de comunicare adecvate,
- comunică permanent cu stagiarul și cu toți factorii implicați,
- are o atitudine deschisă, stimulativă și pozitivă față de activitatea ce urmează să se desfășoare,
- susține conștientizarea de către stagiari a importanței activității de stagiatură pentru viitoarea profesie,
- dovedește empatie în a înțelege punctul de vedere al stagiarului,
- dovedește imaginație substitutivă, disponibilitate de autoreglare a comportamentului în funcție de context,
- respectă particularitățile de învățare ale stagiarului și aplică principiul confidențialității.

Plecând de la această definiție a succesului și de la competențele enumerate anterior, consider că profesorul mentor ca să își îndeplinească rolul ar avea nevoie de următoarele calități:

- încrederea în sine – pentru ca și ceilalți să creadă în noi,
- inițiativă – să faci ceea ce trebuie, fără să îți spună cineva ce trebuie să faci,
- imaginație – pentru a gândi și a ajunge la inovație și creație,
- entuziasm – pentru a duce la bun sfârșit un lucru început,

- capacitatea de a încuraja acțiunea și munca,
- capacitatea de autocontrol,
- dăruire – pentru a îndepărta de noi invidia că și o altă persoană să aibă șansa să fie un profesor de succes,
- perseverență,
- toleranță.

J. B. Rowley (1999) identifică următoarele calități esențiale ale unui mentor bun (apud. M. Crașovan, 2016, pp. 73-74):

- este implicat în sarcina de a ajuta debutanții să obțină succesul,
- acceptă cadrele didactice debutante,
- dovedește suport instrucțional,
- este eficient în contexte interpersonale diferite,
- este un model de învățator continuu,
- comunică speranță și optimism.

Prof. univ. dr. Dorin Sarafoleanu în articolul „Drumul către succes” (2014) preciza: „Cei tineri, care pășesc în profesie cu dorința de a cuceri succesul urmând scara magică ar trebui să mediteze la pilda tătăcuței și a ghindei. *„Tătăcuța crește, se maturizează și moare într-un singur sezon. Ghinda este sămânța din care răsare stejarul. Acesta se formează, crește și se maturizează în 10 ani, dar dăinuie secole.”* Dacă visați la un succes adevărat, alegeți ghinda.”

„Într-o singură împrejurare ai dreptul de a-ți privi semenul de sus: atunci când îl ajuți să se ridice”, Gabriel Garcia Marquez. Acest citat rezumă foarte bine rolul mentorului în practica pedagogică. Mentorul deține o serie de roluri și responsabilități, desfășoară o serie de activități în care practicantul poate performa în mod real și direct, dezvoltându-și atât competențele dobândite la disciplina de specialitate, cât și competențele dobândite la psihologie, pedagogie și metodică.

Conform Ordinului ME nr. 3.173/28.10.2022 cu privire la constituirea Corpului național de profesori mentori din învățământul preuniversitar și înființarea Registrului național al profesorilor mentori din învățământul preuniversitar, art. 4, alin. 1: „cadrele didactice care au calitatea de profesor mentor coordonează organizarea și desfășurarea stagiului practic pedagogic din formarea inițială și/sau a stagiului practic pedagogic necesar ocupării unei funcții didactice, în unități de învățământ cu statut de școală de aplicație sau în consorții școlare coordonate de aceste unități de învățământ.”

În cadrul acestui rol precizat de legislație, mentorul coordonează organizarea și desfășurarea stagiului practic pedagogic, îndeplinind mai multe atribuții:

- de instruire și formare prin exemplul personal de ținută, atitudine, conduită, exprimare, valori, cunoștințe științifice și de specialitate;
- de comunicare eficientă, folosind metode diverse de comunicare și relaționare cu toți factorii implicați în practica pedagogică;
- de adoptare a unei atitudini deschise, stimulative și pozitive față de activitatea ce urmează să se desfășoare;
- de susținere și conștientizare de către practicant a importanței activității practice pentru viitoarea profesie;
- de aplicare a principiului confidențialității;
- de a stabili împreună cu practicantul, la începutul perioadei de practică, a unui set de reguli care să prevină disfuncționalitățile ce pot apărea la un moment dat;
- de a respecta regulile stabilite;

- de a anticipa posibilele dificultăți și/sau disfuncționalități și de a găsi soluții pentru remedierea acestora;
- de a crea situații în care practicantul să reflecteze asupra cauzei/cauzelor problemei/problemelor și să găsească singur soluțiile pentru remedierea acestora;
- de a sprijini identificarea de soluții pentru atingerea unui consens între el și practicant;
- de a adapta modalitățile de comunicare la situații concrete și la individualitatea fiecărui practicant;
- de a comunica în mod deschis cu practicantul și de a crea o relație în care onestitatea și încrederea reciprocă sunt esențiale;
- de planificare, organizare și analiză a activității din cadrul practicii pedagogice;
- de a identifica elementele necesare planificării activității de practică pedagogică;
- de a proiecta strategiile de învățare pornind de la experiența și disponibilitățile practicantului;
- de a stabili tipurile de lecții/activitățile, astfel încât să asigure o diversitate pe niveluri educaționale și activități didactice, pentru a-i permite practicantului să se familiarizeze cu măsurile potrivite diferitelor situații;
- de a alcătui și de a comunica practicantului și tuturor persoanelor implicate programul de practică, fără să afecteze orarul școlii, urmărind calitatea, continuitatea și eficiența perioadei de practică pedagogică;
- de a-l familiariza pe practicant în legătură cu folosirea mijloacelor de învățământ și de a-l îndruma în vederea parcurgerii curriculumului;
- de a-l încuraja pe practicant să realizeze mijloace de învățământ proprii, corespunzătoare activităților didactice pe care le va susține;
- de îndrumare a practicantului în efectuarea comparațiilor periodice între curriculumul proiectat și curriculumul realizat;
- de a oferi ajutor practicantului în formarea deprinderilor de întocmire a documentelor școlare;
- de a oferi sprijin practicantului în dezvoltarea capacității de predare;
- de îndrumare în utilizarea strategiilor de învățare;
- de sprijin în formarea capacității de autoevaluare ca formă de autorefecție asupra activității didactice;
- de îndrumare și de analiză a activității didactice a practicantului pe baza unor standarde minime de competențe profesionale;
- de încurajare în autoanalizei constructive care să evidențieze aspectele pozitive din activitatea practicantului;
- de îndrumare a practicantului în mod obiectiv, individualizat, respectând confidențialitatea, în vederea îmbunătățirii activității acestuia;
- de a utiliza feedbackul ca modalitate de reglare a activității didactice.

Rolul mentorului este îndeplinit, dacă la finalul stagiului de practică pedagogică, practicantul și-a format și dezvoltat competențele necesare desfășurării profesiei de dascăl.

Cei mai buni mentori sunt mai mult decât cei care te țin de mână și joacă rolul de ghizi turistici. Sunt practicieni calificați, dar accesibili ca atitudine, care „și transmit cunoștințele prin conversație informală și modelare de zi cu zi”, spune *Heather Wolpert-Gawron*.

În urma parcurgerii cursului și lecturând studiile de specialitate am identificat calitățile și competențele pe care trebuie să le dețină un mentor bun și pe care fiecare cadru didactic ce aspiră la acest statut ar trebui să le dețină:

- Calități personale
 - o excelentă comunicare interpersonală,
 - empatie,
 - capacitatea de a fi un bun ascultător,
 - dorința autentică de a-i ajuta pe ceilalți,
 - o atitudine flexibilă,
 - gândire deschisă,
 - abilitatea de a îndruma fără a lua decizii în locul persoanei mentorate,
 - abilitatea de a dezbate și de a discuta,
 - abilități organizatorice,
 - așteptări realiste de la sine și de la ceilalți,
 - abilitatea de a răspunde onest.
- Competențe profesionale:
 - capacitatea de a-i învăța pe ceilalți,
 - cunoașterea excelentă a domeniului de activitate,
 - abilitatea de a oferi sugestii și recomandări bazate pe propria experiență și expertiză,
 - cunoașterea și respectarea procedurilor, politicilor și valorilor organizaționale,
 - capacitatea de oferi noi perspective asupra unei situații/probleme,
 - este familiarizat cu normele și cultura organizațională.

Astfel se poate spune că un mentor eficient este dispus să ajute debutanții, să-i ghideze, să le ofere feed-back, să îi provoace când este cazul pentru atingerea unui nou nivel de performanță.

Bibliografie:

1. Crașovan M., *Procesualitatea curentă în educația adulților* în Paloș, R., Sava, S., Ungureanu, D. (coord.). Educația adulților: baze teoretice și repere practice, Editura Polirom, Iași, 2007.
2. Lester V., Johnson, C., *Dialogul de învățare: mentorat*, Editor-șef Deborah J. Taub și editor asociat John Garland, ISSN online: (<https://onlinelibrary.wiley.com/journal/15360695>).
3. Stan C., *Mentorat și coaching în educație*, Editura Presa Universității Clujeană, Cluj-Napoca, 2020.
4. *** Suport de curs – Program de formare continuă PROF I-MENTORAT ÎN CARIERĂ DIDACTICĂ, elaborat în cadrul proiectului POCU, „Profesionalizarea carierei didactice – PROF” Cod SMIS proiect: 146587.
5. *** O.M.E. nr. 6.173/28.10.2022, privind constituirea Corpului național de profesori mentori din învățământul preuniversitar și înființarea Registrului național al profesorilor mentori din învățământul preuniversitar.
6. *** O.M.E.C.T.S nr. 5485/29.09.2011, pentru aprobarea Metodologiei privind constituirea corpului profesorilor mentori pentru coordonarea efectuării stagiului practic în vederea ocupării unei funcții didactice.
7. <https://www.educatiepentruviata.ro/2018/drumul-spre-succes/>.
8. <https://www.viata-medicala.ro/na/drumul-catre-succes-8209>.
9. <https://wikipedlia.wordpress.com/2014/01/29/dictionarul-intelepciunii-gabriel-garcia-marquez/>.

A citi, a scrie - O artă

Prof. înv. primar **Borca Olimpia**
Școala Gimnazială "Lucian Blaga", Baia Mare

Textul literar propriu-zis, ca rezultat al unui proces specific de creație, solicitând din partea cititorului un efort mai mare în descifrarea mesajului, implicându-l într-o continuă acțiune de recreare a operei, ajută la îmbogățirea universului afectiv, la dezvoltarea capacității de gândire, de judecată și acțiune a individului.

Dintotdeauna micii școlari au fost vrăjiți de carte. Stimularea interesului pentru lectură, începând cu clasa I, contribuie nemijlocit la însușirea și exersarea unei citiri corecte, expresive. Putem spune că studiul literaturii începe în clasa I. În acest sens, un rol important îl are conversația problematizată, care menține vie relația dintre dascăl și elevi.

Deseori am formulat întrebări care au stârnit entuziasmul copiilor și care au dus la formularea unor răspunsuri deosebite. Am acordat o mare atenție textelor din manual, pe care le-am analizat ținând cont de particularitățile de vârstă ale copiilor, de puterea lor de exprimare.

Când am învățat să citim eram prea mici ca să ne punem întrebarea: „Ce se întâmplă în timp ce citim?”. Acum, când am învățat să citim repede, corect și fără oboseală prea mare, este bine să cunoaștem complicatul mecanism al lecturii. Primii care trebuie să se deprindă cu cititul sunt ochii noștri. Ei sunt obișnuiți să cuprindă, dintr-o singură privire, întreaga imagine ce intră în câmpul vizual. Ochii noștri sunt astfel alcătuiți încât să poată cuprinde, dintr-o dată o imagine întreagă, globală.

Când ne uităm la fila unei cărți, ochii noștri transmit creierului imaginea globală recepționată, pe care centrii de pe creier o traduc în cuvintele: „Iată o pagină tipărită.” Dar dacă în mintea noastră se naște întrebarea: „Ce stă scris pe această pagină?”, creierul va ordona ochilor să parcurgă știrile care răspund la întrebarea pusă. Pentru aceasta însă ei nu mai pot cuprinde dintr-o dată imaginea paginii, ci parcurg, unul după altul, cuvintele și rândurile tipărite, începând cu primul de sus până la ultimul de jos.

Mișcările ritmice pe care ochii sunt obligați să le facă atunci când învățăm să citim sunt neobișnuite. Trebuie să ne deprindem să privim fiecare rând, de la stânga la dreapta, apoi să revenim cu ochii și să reluăm aceeași mișcare pentru rândul următor. Dar nici rândul întreg nu poate fi cuprins dintr-o dată, dacă vrem să citim textul respectiv. Ochii noștri cuprind, dintr-o dată, numai câteva litere, silabe ale fiecărui cuvânt, după care se opresc, fac o pauză sau fixare, cum îi spun specialiștii.

După această pauză ei avansează din nou, cuprinzând o altă grupă de semne. Ochii parcurg, deci, un rând prin salturi și fixări. Câte salturi și câte fixări trebuie să efectueze ochii pentru a citi un rând? Depinde de cititor. Potrivit unor analize de mare finețe, un copil din clasa I, în timp ce învață să citească, face în medie 15-18 salturi la un rând, iar durata unei fixări este de 660 miimi de secundă. Elevii din clasa a II-a fac 9-10 salturi la un rând și durata fixării scade cu 30 miimi de secundă. Elevii din clasele mai mari fac 6-7 salturi, cu durata medie a fixării de 250 miimi de secundă. Nici cititorii maturi și cu o mai mare experiență nu pot face mai puțin de 5-6 salturi la un rând, iar durata unei fixări este tot de 250 miimi de secundă.

Chiar dacă un cititor este deprins cu lectura în limba maternă, când va învăța o limbă străină, scrisă într-un alfabet altul decât cel latin - va redeveni începător. Viteza lecturii nu este însă determinată de mișcarea ochilor; ochii sunt numai organele de simț care recepționează imaginea textului și o transmit creierului. Pe creier se petrece procesul foarte complicat al lecturării: imaginea este recunoscută și tradusă în sunete, silabe, cuvinte, propoziții și fraze. Cu cât ne deprindem cu cititul, cu atât acest proces de recunoaștere și transformare a imaginii în cuvinte poate fi grăbită. Procesul de

recunoaștere, de percepere, nu este decât prima treaptă a procesului psihologic pe care-l trăim atunci când citim. Noi trebuie nu numai să recunoaștem semnele, dar mai ales să înțelegem ceea ce este scris. Pentru a înțelege ideile dintr-un text citit sunt necesare foarte multe operații:

- concentrarea atenției pentru a citi corect și a prinde exact sensul enunțurilor;
- întărirea voinței, pentru a nu ceda oboselii;
- interes deosebit pentru descoperirea unor lucruri necunoscute anterior.

Toate acestea reprezintă condiții obligatorii pentru ca înțelegerea unui text să fie deplină, dar nu sunt singurele. Totodată, însă, pentru înțelegerea textului este nevoie ca cititorul să aibă o serie de cunoștințe anterioare, să și le amintească imediat și să le raporteze la ceea ce citește.

Un cititor interesat să pătrundă sensul fiecărui cuvânt, al fiecărei fraze, nu trece mai departe când dă peste pasaje pe care nu le-a înțeles. El caută în dicționare, enciclopedii, tratate sau îi consultă pe alții în legătură cu sensul cuvintelor necunoscute și, numai după ce le-a înțeles, merge mai departe. În timpul lecturii cititorul gândește, fără întrerupere, își amintește ceea ce a învățat până atunci, compară vechile cunoștințe cu cele asimilate acum, descoperă ceea ce este comun și ceea ce este propriu numai textului nou, sintetizează ceea ce citește, judecă valoarea lucrării parcurse, calitățile și ei, apreciază în ce măsură i-a plăcut, l-a emoționat sau nu i-a plăcut, l-a indispus, plictisit, revoltat. Cu alte cuvinte, ei trebuie nu numai să înțeleagă, ci și să facă aprecieri, să ia o atitudine față de cartea pe care au citit-o, să-i descopere valoarea, să o judece. Aici intervine rolul important al îndrumătorului lecturii elevului, învățătorul și bibliotecarul. Prin organizarea de expoziții cu caietele de lectură, portofolii, discuții pe marginea unor cărți citite, concursuri literare, bibliotecarul, alături de învățător și profesor, ajută la înțelegerea și aprofundarea cărților citite de elevi. Mai mult, ei pot veni cu recomandarea unor alte titluri care să completeze cunoștințele predate-învățate în lecții.

Este foarte important ca elevul să conștientizeze faptul că în lectură nu viteza contează, ci înțelegerea justă și deplină a textului, înțelegerea elementelor esențiale.

Când cititorul caută să pătrundă înțelesul fiecărui cuvânt, al fiecărei fraze, să descopere profunzimea ideilor și frumusețea stilului el face o lectură activă. Cel care „aleargă” cu ochii pentru a parcurge cât mai multe texte, fără să pătrundă sensul și valoarea lor, întreprinde o lectură superficială.

În clasele I-II, ciclul achizițiilor fundamentale, se pune accentul, în cadrul ariei curriculare *Limbă și comunicare*, pe însușirea temeinică a două componente: citit/scriș. Variantele de realizare a acestui lucru sunt multiple și complexe, având rolul de a-i obișnui pe elevi cu situații cât mai variate de comunicare.

Valoarea lecțiilor de compunere a unor texte de mică întindere constă în faptul că oferă condiții optime pentru punerea elevilor în situația de a exercita în mod sistematic actul exprimării; activitatea elevilor la aceste lecții angajează în mod evident capacitățile lor intelectuale, de creație.

Poveștile create de copii evidențiază, pe de o parte, o sinteză a tot ceea ce învață elevii la limba română, precum și la celelalte discipline de învățământ, mai ales sub raportul corectitudinii exprimării, a redactării celor exprimate și implicit a citirii expresive. Pe de altă parte, ele constituie cel mai nimerit prilej de valorificare a experienței de viață a elevilor, de manifestare a imaginației și fanteziei lor creatoare.

Povești cu zâne - activitate practică

Această activitate s-a desfășurat pe parcursul a trei săptămâni, câte două ore pe săptămână, presupunând trei etape de lucru.

Prima etapă: Selectarea unor fragmente din diferite povești în care sunt prezente zâne. Prezentarea acestor fragmente s-a realizat folosind metoda „Acvariului” în care participanții au fost

așezați în două cercuri concentrice. În cadrul cercului interior participanții formează grupa de discuție sau de demonstrație care prezintă fragmentele respective. Cercul exterior a constituit grupul celor care au urmărit modul de prezentare (citire clară, corectă, expresivă). Tot aceștia au fost cei care au pus întrebări referitoare la tema dată.

A doua etapă: Clasa a fost împărțită în trei grupe (pe rânduri de bănci). Sarcina elevilor a fost aceea de a crea povești cu zâne pornind de la poveștile audiate anterior.

Grupa I - povești cu *Zâne Culori*

Grupa II - povești cu *Zâne Anotimpuri*

Grupa III - povești cu *Zâne Flori*

Timp de lucru- *o săptămână*

A treia etapă: Evaluarea lucrărilor

Evaluarea creațiilor elevilor s-a realizat utilizând **metoda piramidei** cunoscută și sub numele de **metoda bulgărelui de zăpadă**. Ea este o îmbinare armonioasă între activitatea individuală și cea a grupurilor de elevi. Are rolul de a încorpora activitatea fiecărui elev într-un demers amplu menit să rezolve o problemă complexă. Această metodă a presupus parcurgerea mai multor pași.

<p>Pasul 1. (activitate în perechi) Dintre cele două lucrări se alege cea mai frumoasă.</p>	
<p>Pasul 2. Se selectează două dintre cele mai reușite lucrări. Mod de lucru: perechile s-au unit în grupe de câte patru elevi (participă elevii a căror lucrări au fost selectate).</p>	
<p>Pasul 3. Ierarhizarea lucrărilor de către elevi Mod de lucru: grupe de câte opt elevi. Cei opt elevi rămași în competiție vor selecta patru lucrări care vor fi citite în fața clasei și apoi, în funcție de originalitate și expresivitate, vor fi clasate pe primele patru locuri. Elementul surpriză a fost acela că, la sfârșitul activității, toate lucrările au fost așezate în formă de piramidă pornind de la vârf spre bază, în</p>	

funcție de modul în care au fost ierarhizate lucrările de către elevi.

Bibliografie:

1. Balota Nicolae, *Arta lecturii*, Editura Cartea Românească, București, 1978.
2. Dersidan, I. *Primatul textului, cercetări metodice si literare*, Editura Cogito, Oradea 1992.
3. Stanciu, Ilie, *Călătorie în lumea cărților*, Editura Didactică și Pedagogică, București 1970.

Padlet - moduri de utilizare în clasă

Prof. înv. primar **Coza Ioana Maria**
Școala Gimnazială „Avram Iancu”, Baia Mare

Padlet funcționează ca un panou online unde utilizatorii plasează „note/stick-uri digitale”. Aceste stick-uri digitale pot conține text, link-uri web, fișiere încărcate, fotografii și chiar videoclipuri. Elevii pot fi anonimi sau elevilor li se poate cere să se conecteze. Padlet-ul este personalizabil și permite colaborarea profesorilor/elevilor în moduri diferite.

Dar, dincolo de acestea, dascălul e cel care face ca o aplicație educațională ca aceasta să fie cu adevărat puternică. Așadar, sugerez câteva idei de padlet în clasă.

Brainstorming pe un subiect, afirmație, proiect sau idee

Oferiți o idee, un cuvânt. Împărtășiți tabloul și lăsați elevii să își împărtășească ideile și comentariile. În acest fel, fiecare elev poate vedea ce gândesc ceilalți. Puteți discuta câteva dintre răspunsurile date cu întreaga clasă.

Banca de întrebări live

Lăsați elevii să pună întrebări în timpul lecției. Este foarte util atunci când elevii nu înțeleg ceva sau au nevoie de o explicație mai bună. Opiți lecția cu 10 minute mai devreme și parcurgeți întrebările.

Adună munca elevilor

Folosiți Padlet pentru a aduna munca elevilor, totul într-un singur loc. Nu-l utilizați pentru temele obișnuite, deoarece toți ceilalți elevi pot vedea ce au făcut ceilalți. Folosiți-l pentru articole, proiecte, cercetări pe un subiect.

Când îi lăsați pe elevii dumneavoastră să cerceteze în baza unei teme date, aveți toate articolele și cercetările în același loc. Alți elevi pot arunca o privire și asupra cercetărilor altcuiva.

Portofoliul online

Utilizați Padlet ca instrument de portofoliu pentru elevi. Creați tablouri pentru fiecare elev și lăsați-i să posteze sarcini, articole și proiecte pe el. În calitate de profesor, puteți să le comentați pe fiecare și să oferiți feedback semnificativ.

Bilete la final de lecție

Lăsați elevii să răspundă la câteva întrebări importante pe bilete, cum ar fi „Ce ați învățat azi?”, „Ce nu ați înțeles? sau „Ce întrebări mai aveți?”.

Iată tipuri de bilete pe care ar putea răspunde elevii tăi:

- Notează trei lucruri pe care le-ai învățat astăzi.
- Dacă ar fi să explici lecția de astăzi unui prieten, ce i-ai spune?
- Ce întrebare aveți despre ce am învățat astăzi?
- Ce parte a lecției a fost mai dificilă?
- Notați două întrebări pe care le-ați pune într-un test despre lecția de astăzi.
- Care au fost principalele puncte pe care le-am abordat astăzi?

- Am folosit aplicația „X” astăzi. A fost de ajutor? De ce sau de ce nu?

Spărgător de gheață: 2 adevăruri și 1 minciună

Lăsați elevii să posteze un selfie și să adauge 2 adevăruri și 1 să mintă despre ei înșiși. Depinde de ceilalți studenți să afle care este o minciună.

Sfârșitul anului școlar: oferă un compliment/o apreciere

Adăugați toate fotografiile elevilor dumneavoastră pe tabloul Padlet sau lăsați-i să adauge o imagine. Apoi, toată lumea trebuie să scrie cel puțin un compliment ca un comentariu sub poza tuturor.

Toată lumea iubește complimentele!

Discuții despre o carte/o lectură

Când întreaga clasă trebuie să citească aceeași carte, este distractiv să crezi o discuție despre personaje, lucruri pe care oamenii le fac în carte, semnificații ascunse, răsuciri de complot etc. Poți chiar să le lași să inventeze o continuare a cărții.

Cunoștințe prealabile/cunoștințe deținute

Încercați să aflați ce știu deja elevii despre subiectul pe care urmează să-l predați. Ce cunoștințe anterioare au elevii dumneavoastră despre acest subiect anume și ce nu știu? Elevii își postează doar cunoștințele pe Padlet, astfel încât să puteți vedea cum să vă construiți lecția.

Evenimente curente

Pentru a vorbi despre evenimentele actuale, puteți lăsa un elev să adauge un articol pe tabloul Padlet pentru ziua următoare. În fiecare zi, un alt elev trebuie să adauge un alt articol. O modalitate distractivă de a parcurge evenimentele curente ale săptămânii.

Zidul zilei de naștere

Când este ziua de naștere a unui elev, puteți crea un perete Padlet pe care fiecare elev trebuie să scrie niște urări frumoase de ziua de naștere. Puteți face același lucru și pentru un coleg de clasă bolnav. În loc de urări de ziua de naștere, îi lăsați să scrie niște gânduri pozitive sau să adăugați niște desene frumoase.

Lista cărților

Lăsați elevii să adauge câteva cărți pe o tablă de liste de dorințe Padlet. Puteți alege 5 cărți (sau mai multe dacă doriți).

Casetă de sugestii din bibliotecă

La fel ca în lista de dorințe de carte de mai sus, elevii pot face câteva sugestii de cărți pe care doresc să le citească. Biblioteca va căuta cărțile și le va achiziționa dacă sunt câteva sugestii bune.

Idei meșteșugite

Împărtășiți un perete Padlet cu elevii și lăsați-i să posteze idei meșteșugite: ziua mamei, Crăciun sau doar pentru AVAP. În acest fel te inspiri și încerci lucruri noi.

Adesea, oportunitatea de a lucra cu ceilalți înainte de a lucra pe cont propriu îi conduce pe elevi spre succes. Procesul de evaluare în grup face parte din învățare. Evaluarea individuală va fi cea mai utilă dacă oferim un feedback elevului, poate sub forma unui scurt comentariu.

Elevii învață să colaboreze și să comunice atât cu profesorul, cât și cu colegii lor; mai mult decât atât, aceștia dezvoltă competențe care îi face să interacționeze între ei în timpul învățării într-un mod colaborativ și respectuos; de asemenea, elevii devin mai încrezători și își dezvoltă abilitățile interpersonale în spațiul virtual; toate aceste aspecte declanșează un comportament care implică aprecierea lucrului în echipă, dar și dezvoltarea abilităților emoționale și sociale de învățare.

Bibliografie:

1. <https://padlet.com>
2. <https://aplicatiutileinscoala.weebly.com/padlet.html>
3. <https://www.bookwidgets.com>

Valorificarea jocurilor tradiționale în activitățile din grădiniță

Prof. înv. preșcolar **Burzo Mihaela Dina**
Liceul Teoretic „Ioan Buteanu”, Șomcuta Mare

1.1 Jocul - cântec, poezie, invocație

Jocurile își găsesc o multitudine de interpretări și sensuri pe care mulți cercetători au încercat să le definească, să le analizeze. Johan Huizinga este unul dintre cercetătorii care a descris originile, caracteristicile și funcțiile jocului în cartea *Homo ludens*, afirmând: „jocul este mai vechi decât cultura, pentru că noțiunea de cultură, oricât de incomplet ar fi ea definită, presupune în orice caz o societate omenească, iar animalele nu l-au așteptat pe om ca să le învețe să se joace.” (Johan Huizinga, *Homo Ludens*, Ed. Humanitas, București, 2002, p.12)

Sub orice formă ar fi definit jocul, este o activitate fundamentală pentru copii, care îl percep în felul lor unic, aparținând culturii și nu naturii, care pune în mișcare automatisme biologice și predispoziții primare. Chiar și în cele mai simple forme ale sale, jocul este mai mult decât un fenomen pur fiziologic, biologic sau psihic, deoarece există în joc ceva în plus, mai mult decât un instinct ceva care trece dincolo de instinctul de conservare nemijlocit, ceva care pune în acțiune un tâlc.

Totalitatea manifestărilor ludice specifice vârstei copilăriei poartă în etnologie denumirea generică de „folclor al copiilor”. Această specie folclorică cuprinde jocurile și textele aferente, de regulă versificate, care se recită sau se cântă în diverse faze ale desfășurării acțiunii ludice. Toate aceste manifestări infantile au un caracter sincretic pronunțat care aduc în prim plan o legătură între adult și copil tocmai prin anumite gesturi și imitații specifice, jocul copiilor devenind astfel „o punte aruncată între copilărie și vârsta matură”. (Ivan Evseev, *Jocurile tradiționale*, Editura Excelsior, Timișoara, 1994, p. 13)

Un prim pas în familiarizarea copiilor cu folclorul bogat al românilor a fost derularea opționalului „Drag mi-e portul românesc”, opțional ales în colaborare cu părinții copiilor. Aceștia s-au alăturat dorinței mele de a-i familiariza pe copii cu obiectele de decor ale caselor țărănești, costumele populare chiorene, obiceiurile și tradițiile specifice iernii, precum și cu cântecele din folclorul copiilor etc.

În jocurile de copii predomină scenariile ludice cu un pronunțat simbolism agrar, adevărate „practici” ludico-rituale de influențare magică a forțelor naturii, apoi regăsim și amprenta simbolismului solar în echilibru cu acel al forțelor htoniene ce include ideea de rodnicie a pământului. Cele mai cunoscute creații din folclorul copiilor sunt: cântecele-formule și recitativele numărători.

Cântecele-formule pentru elementele naturii, animale, plante, obiecte ne transportă în epoci imemorabile, în etapa de copilărie a omenirii, când, sunetului i se atribuie puteri magice și de aceea era utilizat în lupta cu natura, cu forțele necunoscute ale naturii, în scopul obținerii celor necesare traiului. Toate dorințele, bucuriile, reacțiile și le exprimă prin intermediul acestor formule care sunt însoțite de o anumită gestică, de unele rituri.

Cântecele-formule au o vechime foarte mare pentru că amintesc de practicile magice, când omul încerca să îmblânzească spiritele și forțele devastatoare ale naturii: „Ieși, soare,/Din închisoare/Ș-ncâlzește oase goale!...” (Neagu Gh. I., *Cântece și jocuri de copii*, Editura Minerva, 1982, p. 54). Aceste versuri exprimă dorința copiilor de a influența elementele naturii. Soarele, astrul cel mai strălucitor, dătător de viață, este prezent în imaginația copiilor și introdus în cântecele lor.

De asemenea, copiii s-au familiarizat cu cântecele-formule care invocă unele plante și animale și care primesc o anumită încărcătură metaforică: fluture, păpădie, barză, arici, gărgăriță, melc, etc.

Formula de invocare și descântec „Melc, melc, codobelc” este folosită de copii ca să iasă melcul din cochilia sa. Drept răsplată pentru îndrăzneala de a părăsi cochilia, acestuia i se oferă apă și hrană.

Un loc foarte important îl ocupă recitativele-numărători. Textele numărătorilor sunt cuvinte și silabe îmbinate armonios și care se repetă pentru menținerea rimei: „Șade gâsca pe gunoaie/Și numără la ciotoaie:/ Unu, doi, trei, patru, cinci/Tata cumpără opinci;/Cumpără și-o portocală/Dumneata să ieși afară!” (Neagu Gh. I., op. cit., p.40)

Numărătorile oglindesc receptivitatea la nou, păstrarea unor elemente de viață arhaică. Universul tematic este foarte vast și se referă la activitățile lor din fiecare zi. Numărătoarea, în opinia lui Ivan Evseev, este „o acțiune ludică având multiple funcții cu care debutează majoritatea jocurilor tradiționale de copii”. (Evseev Ivan, Jocuri tradiționale, Editura Excelsior, Timișoara, 1994, p.52)

Binecunoscute sunt și frământările de limbă, care sunt dificile, amuzante dar contribuie în același timp, la exersarea unei pronunții corecte: „Rică nu știa să zică/Râu, rătușcă, rămurică/Dar de când băiatu-nvață/Poezia despre rață/Știe bine cum să zică/Râu, rătușcă, rămurică.” (Maria Puia, Culegere de exerciții pentru educația limbajului, proverbe, ghicitori și poezii pentru preșcolari și școlarii mici, Editura Scorpion, București, 1996, p. 7)

Prin caracterul său interdisciplinar, opționalul implică muzică, dans, activități practice și artistico-plastice dând posibilitatea copiilor să improvizeze texte, cântece și jocuri despre animale, plante, copii, obiecte etc. Ei au capacitatea de a improviza texte scurte, dialoguri, refrene, cu silabe sau cuvinte care se repetă, uneori fără sens, cu înlocuire sau adăugire de sunete. Copiii inventează în jocul lor cântece și versuri cu o spontaneitate și un farmec propriu. Prin acest opțional le-am oferit prilejul de a valorifica acest potențial, de a stimula capacitatea creatoare a copiilor, de a exersa comunicarea orală în vederea formării și dezvoltării unui limbaj oral corect, coerent și creativ.

Numeroasele povești și povestiri, cântecele formule, numărătorile pe care le cunosc din anii trecuți constituie baza pentru stimularea capacităților creatoare ale copiilor cu aptitudini lingvistice și artistice, contribuind, astfel, la îmbogățirea creațiilor din acest domeniu, precum și la cultivarea atitudinii de prețuire a folclorului creat de către copii și pentru copii. Numărătorile și cântecele învățate în cadrul activității opționale au fost valorificate în serbări și în șezători.

Prin joc și cântec copilul ia contact cu mediul înconjurător și cu zestrea spirituală a strămoșilor și tocmai această atmosferă de o extremă arhăitate, emanată de producțiile și manifestările sale ludice, atinge straturile profunde ale sensibilității adulților. Ei privesc cu încântare derularea unui joc de copii, retrăind propria lor copilărie și copilăria întregii umanități.

1.2 Jocul - poezie a obiceiurilor calendaristice

Obiceiurile calendaristice care ocupă un loc aparte prin durata și amploarea lor, sunt cele legate de sărbătorile de iarnă, numite și sărbătorile schimbării anului. Ele acoperă, la cumpăna dintre ani, două săptămâni (24 decembrie - 7 ianuarie) și au ca puncte centrale Crăciunul și Anul Nou. Repertoriul lor cuprinde: colindele (de copii), plugușorul, umblatul cu steaua și cu sorcova. Aceste creații sunt prilej de manifestare a bucuriei, recunoștinței, a credinței. Copiii sunt cei care trăiesc la maxim aceste sărbători pentru că ei sunt actorii și beneficiarii principali, chiar dacă sunt însoțiți și de adulți care retrăiesc vârsta când umblau la colindat, cu plugușorul. Colindele, Plugușorul, Sorcova sunt câteva dintre manifestările folclorice specifice sărbătorilor de iarnă, manifestări îndrăgite de copiii preșcolari.

Cultivarea sentimentelor de dragoste față de tradițiile populare au luat naștere în mod treptat, plecând de la activități concrete: vizite la Muzeul Satului, Muzeul de Istorie, observarea costumelor populare chiorene. Am familiarizat copiii cu cântecul nostru popular, cu minunatele tradiții ale poporului nostru prilejuite de Sărbătoarea Crăciunului, Anului Nou și Paștelui. Este edificatoare în acest sens serbarea „Să colindăm din casă în casă”, precum și împodobirea bradului, care simbolizează viață lungă, veșnic tânără, iar podoabele lui, dorința omului pentru bunăstare și frumusețe.

Copiii, prin textele colindelor, Plugușorului, Sorcovei, au transmis urările lor de bine în legătură cu unele îndeletniciri străvechi ale poporului nostru legate de muncile agricole și păstoritul. Cântecele

prilejuate de sosirea lui Moș Crăciun, cel cu „sacul plin cu jucării”, au fost interpretate de copii cu multă plăcere, precum și cele legate de Nașterea Domnului.

Șezătorile derulate în sala de grupă au contribuit la dezvoltarea dragostei pentru tradițiile populare care ne reprezintă și constituie o adevărată comoară a țării noastre, apreciată și recunoscută în întreaga lume, fapt ce determină dorința copiilor de a cunoaște frumusețea și naturalețea obiceiurilor, a folclorului autentic, a portului popular și a graiului local.

Un alt mod de a trezi interesul pentru obiceiurile și tradițiile românești, l-au constituit **vizitele** la Muzeul Județean de Etnografie și Artă Populară Baia Mare și Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Maramureș, ocazie cu care s-a amenajat un colț folcloric în sala de grupă cu obiecte tradiționale, costume populare.

Valorificând frumusețea jocurilor tradiționale în cadrul activităților desfășurate cu preșcolarii reușim să înfrumusețăm viața copiilor, îi ajutăm să cunoască tradițiile românești și rolul important pe care-l au în viața oamenilor din cele mai vechi timpuri, modul cum aceste tradiții au dăinuit peste timp. Prin conținutul serbărilor, opțiunilor derulate îi ajutăm pe copii să înțeleagă mesajul și conținutul tradițiilor și obiceiurilor populare, adaptându-le particularităților de vârstă și aptitudinilor artistice individuale. Cu acest prilej introducem copiii într-o lume frumoasă a cântecului, dansului, poeziei, poveștilor, proverbelor, a unor evenimente tradiționale (Crăciunul, Paștele, Moș Nicolae etc.), copiii având posibilitatea să cunoască frumusețea și bogăția folclorului, diversitatea tradițiilor și obiceiurilor românești, armonia limbii române. Astfel, copiii au învățat să prețuiască și să respecte obiceiurile și tradițiile în care s-au născut, să iubească melegurile natale și portul românesc. Le-am sădit în suflet aceste elemente definitorii ale identității neamului românesc fără de care nu am mai putea ști de unde venim și cine suntem de fapt noi românii pe acest pământ.

Bibliografie:

1. Comișel Emilia, *Folclorul copiilor*, Editura Muzicală, București, 1982.
2. Evseev Ivan, *Jocurile tradiționale de copii*, Editura Excelsior, Timișoara, 1994.
3. Johan Huizinga, *Homo Ludens*, Editura Humanitas, București, 2002.
4. Lombură Vasile, *190 de cântece și jocuri pentru copii*, Editura Plumb, Bacău, 1994.
5. Neagu Gh. I., *Cântece și jocuri de copii*, Editura Minerva, București, 1982.
6. Puia Maria, *Culegere de exerciții pentru educația limbajului, proverbe, ghicitori și poezii pentru preșcolari și școlarii mici*, Editura Scorpion, București, 1996.

Gestionarea unui conflict de nevoi și resurse în cadrul unei instituții de învățământ

Băncilă Angela

Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Sighetu Marmației

Educația pentru dezvoltare durabilă se dezvoltă ca un concept larg și cuprinzător, reunind aspecte interconectate referitoare la mediu, ca și la problemele economice și sociale.

O să prezint situația unui conflict de nevoi dar, în același timp și un conflict de resurse. Conflictul de nevoi fiind generat între două cadre didactice, care lucrează în instituții diferite: în școala de masă și în școala incluzivă. Situația a degenerat în momentul în care cadru didactic partener într-o activitate extra-curriculară, a simțit nevoia de recunoaștere a meritelor privind eforturile depuse de a realiza un spectacol inedit, cu ocazia zilei de 1 Decembrie, susținut în fața unui public larg, într-o comunitate, fără ca acesta să țină cont de neajunsurile participanților, astfel intervine și un conflict de resurse, elevii din Centrul Școlar de Educație Incluzivă neavând costume tradiționale proprii, condiție impusă de coordonatorul partener, pentru ca sceneta să aibă un impact vizual de succes.

Identificarea problemei

O situație de conflict a apărut în cadrul unei activități de parteneriat, activitate care s-a desfășurat cu public larg, în parcul orașului, activitate de interpretare a unei scenete pentru ziua de 1 Decembrie, de către elevii Centrului Școlar de Educație Incluzivă în colaborare cu elevii dintr-o școală de masă. Situația a devenit conflictuală între cadrele didactice în momentul stabilirii ținutelor de participare, acest lucru a fost stabilit în faza finală a pregătirilor pentru scenetă.

O parte din participanții la această activitate sunt elevi instituționalizați, iar o parte sunt elevi proveniți din familii defavorizate cu o situație economică-financiară precară. La începutul planificării activității nu a fost vorba de o condiționare vestimentară, chiar nu s-a discutat acest aspect. S-au făcut numeroase repetiții pentru ca fiecare elev să își cunoască foarte bine rolul și replicile, iar sceneta a fost făcută în așa fel încât un elev din școală de masă să dialogheze cu un elev din școala incluzivă, astfel fiecare elev era foarte implicat și motivat să își cunoască rolul, s-a creat astfel și o ușoară competiție între elevi. Pregătirile au decurs foarte bine până în ziua în care coordonatoarea de la școala de masă a propus hotărâtă ca fiecare elev să participe în ținută tradițională, decizie de neclintit, acest lucru întâmplându-se cu câteva zile înainte de marele eveniment.

Elevii din școala incluzivă au fost sfătuiți să își pregătească o ținută formată din: pantaloni negri, hanoracul pe care îl are fiecare și un steguleț cu tricolorul României, acest lucru stabilindu-se într-o ședință internă a școlii inclusive, înainte să aibă loc marele eveniment. Coordonatoarea activității din școala de masă, a dorit insistent ca elevii să participe în costume tradiționale.

Astfel au apărut divergențele, întrucât am fi dorit ca elevii să simtă că fac parte din grup, atât prin rolul lor cât și prin ținută. Cadrele didactice din școala de masă nu au dorit să schimbe nimic la ținuta elevilor, susținând că imaginea și portul popular o să facă o impresie foarte bună în fața publicului, spectacolul o să fie un adevărat succes care va încorona eforturile și munca depusă pentru acest spectacol.

Generarea de soluții alternative

Fiind în situația conflictuală mai sus menționată am stabilit o ședință de lucru urgent cu toți membrii implicați în acel eveniment, pentru a realiza obiectivele comune stabilite de la început, iar cadrele didactice care aduc schimbări pe parcursul pregătirilor trebuie să accepte să renunțe la interesele individuale pentru îndeplinirea obiectivelor comune pentru a ajunge la o înțelegere. Scopul

ședinței de lucru fiind acela de a negocia de ambele părți și de a aduce argument care susțin deciziile în favoarea elevilor. Cadrul didactic de la școala de masă și-a argumentat alegerea pentru care nu ar dori să renunțe la ținută, spunând că atât el cât și toți elevii (și cei din școala incluzivă) au muncit mult pentru reușita acestui spectacol, iar impactul vizual va fi hotărâtor în ochii publicului. Astfel, au propus ca elevii noștri să susțină sceneta separat, după momentul lor, propunând astfel o adaptare a scenetei.

Cadrul didactic de la școala incluzivă a argumentat faptul că este de acord ca fiecare elev să poarte ținute tradiționale, doar că elevii din școala incluzivă nu au de unde să facă rost de aceste ținute, nu-și permit financiar să își achiziționeze ținute și timpul este foarte scurt de a căuta sponsori pentru ai ajuta să depășească această problemă. Acesta propune apelarea la un sprijin extern, prin intermediul activităților de parteneriat cu Centru Cultural, închirierea pentru o zi a unui set de costume tradiționale, chiar dacă nu vor fi toate din zona Maramureșului, tematica scenetei și al evenimentului permițând acest lucru.

Selectarea alternativei optime și implementarea soluției alese

În urma discuțiilor și analizei soluțiilor propuse se încearcă ajungerea la o înțelegere. Bibliotecara școlii inclusive, membru organizațional al activității reușește să facă rost de costumele tradiționale, deși sunt din altă regiune, cadrele didactice de la școala de masă acceptă ca elevii școlii lor să fie îmbrăcați toți identic, specific zonei Maramureșului, iar elevii de la școala incluzivă în costume tradiționale, reprezentând diferite zone geografice, astfel se continuă sceneta după planul inițial.

Din fericire fiecare parte implicată și-a atins scopul, cadrele didactice de la școala de masă au avut parte de un spectacol așa cum și-au dorit, elevii fiind costumați în port tradițional, iar cadrele didactice de la școala incluzivă au reușit să își atingă scopul și anume acela că elevii școlii incluzive să participe în colaborare cu elevii din școala de masă la frumoasă scenetă, lucru care i-a făcut fericiți și mândrii că și ei pot, la fel ca toți ceilalți, să fie pe scenă. Așadar, metoda de rezolvare a conflictelor este câștig-câștig, aplicând principiile de management al conflictelor, de ambele părți, care au la bază ascultarea activă, evaluarea opțiunilor propuse, utilizarea comunicării directe și față în față în cadrul ședinței de lucru și evitarea învinovățirii.

Urmărirea și evaluare

După eveniment, au fost solicitate opiniile părinților și a celorlalte cadre didactice cu privire la derularea întregii activități pentru a obține un feedback care pe urmă a fost dezbătut și analizat în comisia de lucru a proiectului, pentru a pregăti observații și sugestii privind ceea ce ar trebui/nu ar trebui făcut în cursul evenimentelor viitoare și pentru a discuta despre propria lor evaluare a evenimentului.

Munca în echipă inspiră și motivează, încurajează și detensionează. Lucrul în echipă conduce la creșterea numărului de idei și a varietății acestora, astfel s-a ajuns la o soluție de mijloc pentru bunul mers al activității.

Importanța emoțiilor pentru judecată este ca o piatră pentru rațiune. Emoțiile disfuncționale pot influența comportamentul nostru în rezolvarea unei situații conflictuale. Am ales următoarele: **furia, vina, anxietatea.**

Emoțiile funcționale pot influența comportamentul nostru în rezolvarea unei situații conflictuale. Am ales următoarele: **bucurie, amuzament, ușurare** – că a fost rezolvată problema, iar obiectivele activității au fost atinse.

Comportamente adaptative: **compromisul, acomodarea, colaborarea.**

Comportamente dezadaptative: **retragere, evitarea, competiția sau confruntarea.**

Abandonul, evitarea sau retragerea: **reprezintă strategia de rezolvare.**

Bibliografie:

1. Hîrciagă-Costache, C., Stanciu C., *Educația incluzivă și managementul conflictelor*, Cluj-Napoca, 2019.
2. Roșan, A., *Anxietate de evaluare - Implicații psihopedagogice*, Cluj-Napoca.
3. Roșan, A., *Psihopedagogie specială. Modele de evaluare și intervenție*, Editura Polirom, Iași, 2015.
4. Revista Română de Terapia a Tulburărilor de Limbaj și Comunicare, Vol. VI. Nr.1, 2020.

Egalitate de șanse - concepte și provocări

Prof. înv. primar **Cîmpian Gabriela Zorica**
Școala Gimnazială „George Coșbuc”, Baia Mare

Egalitatea de șanse reprezintă o problemă extrem de importantă în lumea formatorilor și cercetătorilor din domeniul educației în contextul claselor și școlilor.

Punctul de plecare: lipsa de oportunități

A existat o perioadă în care învățământul trebuia să fie introdus în mod obligatoriu, pentru a forța părinții care nu voiau să-și trimită copiii la școală pentru a-și însuși o educație. De-a lungul anilor, convingerea a creat că toată lumea are dreptul la o educație și, mai precis, la dreptul la o educație bună. Este responsabilitatea guvernului de a oferi tuturor oamenilor o astfel de educație. Se acceptă în mod obișnuit că orice impedimente în acest sens - fie ele financiare, sociale sau culturale - ar trebui eliminate. Toți copiii trebuie să aibă posibilitatea de a-și dezvolta talentele sau potențialul maxim. Într-adevăr, mulți oameni care au devenit adulți înaintea celui de-al doilea război mondial se plâneau pe bună dreptate „Dacă am fi avut doar posibilitatea de a studia!” În prezent, faptul că nu aveau prea multe oportunități nu este considerat atât de mult o tristă transformare a destinului, nedreptate. (Devroede, 1985)

Un concept ambiguu

„Egalitatea de șanse” poate fi un concept ambiguu. Pe de-o parte, fraza indică existența unei inegalități existente, pe când cealaltă presupune că această inegalitate este nedorită. Deși viața este în multe privințe un joc de noroc, inegalitățile pe care le raportăm aici sunt inegalitățile sistematice. În cazul în care termenul „șanse egale” apare în dezbateri, se pare că, deși inegalitățile de șanse nu vor înceta niciodată să existe și trebuie acceptate, în timp ce altele trebuie să fie și vor fi eliminate. Când se folosesc termeni cum ar fi egalitatea și inegalitatea, trebuie luate în considerare următoarele aspecte: din ce punct de vedere este egalitatea (sau lipsa acesteia), care este comparat ca egal sau inegal și care este criteriul de egalitate / inegalitate măsurat. Inegalitatea în dezvoltarea cognitivă a copiilor din clase cu venituri mari și scăzute, în funcție de criteriul rezultatelor studiului. O întrebare suplimentară este dacă egalitatea este privită ca un scop atotcupabil sau ca ideal. Dacă constituția unei țări consideră că „toți oamenii sunt considerați egali”, aceasta este o formulă a unei situații ideale. Cei care includ tratamentul egal în constituție abordează dorința de egalitate în umanitate. Cei care favorizează un tratament inegal pot nega această egalitate sau chiar o consideră o importanță socială mică.

Egalitate puternică și egalitate slabă

Cei care au viziunea egalității de șanse vor favoriza un ideal de egalitate legat de două observații cruciale: în primul rând, toți oamenii se aseamănă cu anumite trăsături de bază, de exemplu, în capacitatea lor de a experimenta durerea și plăcerea, de a însemna ceva pentru alții și de a avea nevoie de respect față de sine. În al doilea rând, sistemele politice și sociale sunt structurate astfel încât justiția să fie inegală. Din acest motiv, nu folosim egalitatea între ele, care este de obicei văzută ca ceva „personal” și nu are nicio legătură cu egalitatea politică și socială. Filosofii pun în legătură ideea egalității cu egalitatea puternică și slabă. Egalitatea puternică este văzută ca împărțind un bun cu singurul criteriu de egalitate. Cu toate acestea, atunci când diferențele relevante sunt luate în considerare mărfurile care se împart în funcție de criteriul egalității, Manenschijssees vede aceasta ca slabă egalitate. Este important să se formuleze obiectivele politicii privind egalitatea de șanse atunci când se discută despre diferența dintre egalitatea puternică și slabă. În cele mai multe cazuri,

obiectivul este acela de a ajunge la o egalitate slabă: ideea care stă la bază este aceea de a oferi educație egală, educație care va elimina treptat influența tuturor diferențiatelor relevante.

Influența cercetării: un studiu de caz

Cercetarea în Flandra arată cât de puține dintre aceste obiective au fost realizate până acum (Elchardus, 1998). În profesiile și pozițiile mai înalte, anumite grupuri de oameni rămân subreprezentate, în timp ce alții au prea mulți reprezentanți, ceea ce privește cât de mult educația promovează egalitatea de șanse. Acest lucru ridică o întrebare pentru factorii de decizie și cercetători: în practica egalității de șanse, se poate obține o egalitate puternică prin aplicarea discriminării pozitive în educație (VanDen Bossche, 1997)? O astfel de politică ar porni de la o discriminare cu aceeași bază a diferențelor irelevante care se întâlnesc cu dezaprobară în discriminare negativă, de ex. genul sau culoarea pielii, dar cu scopul de a aduce pe cei defavorizați pe picior de egalitate mai repede.

Până la sfârșitul secolului XX, marea majoritate a copiilor care au nevoie de îngrijire sunt cei care au încă ambii părinți. Acești copii au tulburări emoționale și/sau probleme de comportament, sau provin din familii în care abuzul sau neglijarea este rudimentul. Astfel de experiențe necesită o nouă abordare a părinților, profesorilor, comunității și copiilor. Timp de mulți ani, atitudinea profesioniștilor în domeniul copilului față de părinți a fost aceea de a acuza și de a-și asuma patronajul: compasiune în cele mai bune cazuri, dar, în general, lipsa respectului. Noul scop al practicii în domeniul egalității de șanse este de a deschide ușile pentru copii, nu de a le închide; pentru a încuraja copiii să-și extindă talentele și cunoștințele fără să se simtă restrânse de convingeri precum „asta pentru fete” sau „băieții nu fac asta”. Cercetarea efectuată de Institutul de Arbeid (Leuven) de la Hoger are legătură cu oportunitățile în educație cu privire, atât în grupurile native, cât și în cele non-native (Nicaise, 1997). Studii longitudinale, cercetătorii au analizat condițiile în care copiii cresc. După veniturile părintești, factorii cei mai importanți în determinarea succesului în educație sunt nivelul de educație parentală și situația lor profesională. Mecanismele financiare, fizice, culturale, sociale și cognitive au fost examinate de către ambii sociologi și pedagogi (Elchardus, 1998; 2000) într-un proiect de cercetare bine adaptat și a fost adăugată o nouă listă de factori contingențiali, cum ar fi impedimente financiare, competențele lingvistice, disponibilitatea modelelor de rol, existența suportului de rețele sociale și abilitățile relativ stabile cognitive măsurate prin testele IQ. (Nicaise, 2002)

Bibliografie:

1. Crahay Marcel, *Psihologia educației* pdf.
2. Neacșu Ioan, *Psihologia educației*, Editura Polirom, Iași, 2009.
3. Stănculescu Elena, *Psihologia educației - de la teorie la practică*, Editura Universitară, București, 2011.

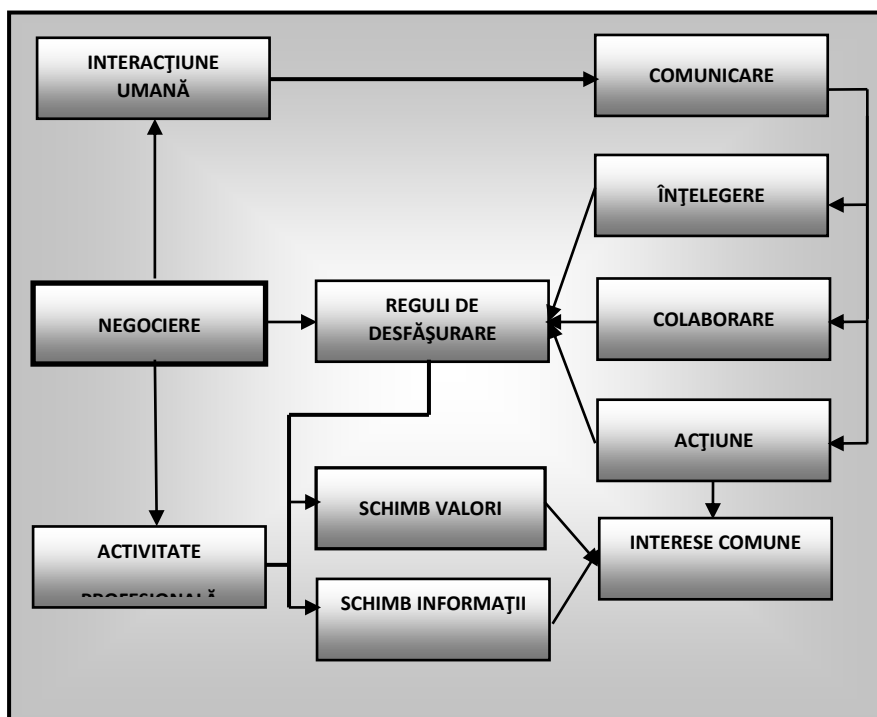
Medierea și negocierea conflictelor

Prof. dr. Duță Camelia Silvia
Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Baia Mare

1. Noțiuni introductive

Negocierea reprezintă o formă complexă de **interacțiune umană**, în care rolul principal revine negociatorului.

Negociatorul este persoana care negociază în numele său sau a altcuiva.

Raporturile dintre negociere și negociatori (Dunca P. și alții, 2011)

Negocierea se desfășoară prin reguli, în care comunicarea necesită:

- ✓ Înțelegere,
- ✓ Colaborare,
- ✓ Acțiune,
- ✓ interese comune.

Regulile de desfășurare a negociere în activitatea profesională a negociatorului sunt:

- ✓ schimbul de valori,
- ✓ schimbul de informații.

Negociatorul se caracterizează prin:

- ✓ profesionalism,
- ✓ complexitate,
- ✓ dinamică,
- ✓ manifestare atitudinală,
- ✓ o bună pregătire,
- ✓ un comportament onorant și pozitiv,
- ✓ inteligență,
- ✓ înțelegere și deschidere,

- ✓ cunoașterea cadrului, principiilor, funcțiilor și sistematicii negocierii.

E. Botez a afirmat că *orice individ cu o pregătire profesională temeinică și cu o conduită morală normală poate să devină un bun negociator.*

Calitățile native ale celui ce se pregătește să devină negociator sunt:

- ✓ temperament echilibrat,
- ✓ comportament pozitiv,
- ✓ răbdare,
- ✓ flexibilitate,
- ✓ stăpânire de sine.

Negociatori se deosebesc prin competența cu care abordează și conduc procesele negocierii.

În concluzie, se poate afirma că un negociator reprezintă *suma sistemică a caracteristicilor sale profesionale și de personalitate, la care se adaugă diferențierea sa de ordin cultural față de alți indivizi, probând în acțiune propria-i personalitate.*

2. Personalitatea negociatorului

Personalitatea reprezintă cadrul relativ stabil al gândurilor, sentimentelor și comportamentelor, care conferă individului unicitate, diferențiindu-l de alți oameni. Potrivit psihologiei, personalitatea individului este formată de interacțiunea diferitelor aptitudini și trăsături psiho-fiziologice ereditare, înnobilate sau modelate de mediul social și de procesul educativ.

Trăsăturile de personalitate ale negociatorului sunt influențate de următorii factori:

- ✓ **externi:** prezentare, disponibilitate,
- ✓ **etici:** conștiință profesională, loialitate, discreție,
- ✓ **intelectuali:** spirit și capacitate de analiză, memorie, putere de observație, imaginație,
- ✓ **atitudini pentru muncă:** simțul răspunderii, spirit de echipă, punctualitate, disciplină,
- ✓ **comportament social:** diplomație, perseverență, răbdare, încredere în sine.

Negociatorul are o serie de trăsături de personalitate care influențează modul în care acesta abordează și se comportă în negociere. Aceasta înseamnă că se urmărește crearea unui nou ansamblu de proprietăți psihice ale omului, de deprinderi care să-i definească un nou comportament, adecvat necesităților cerute de strategiile și tacticile de negociere.

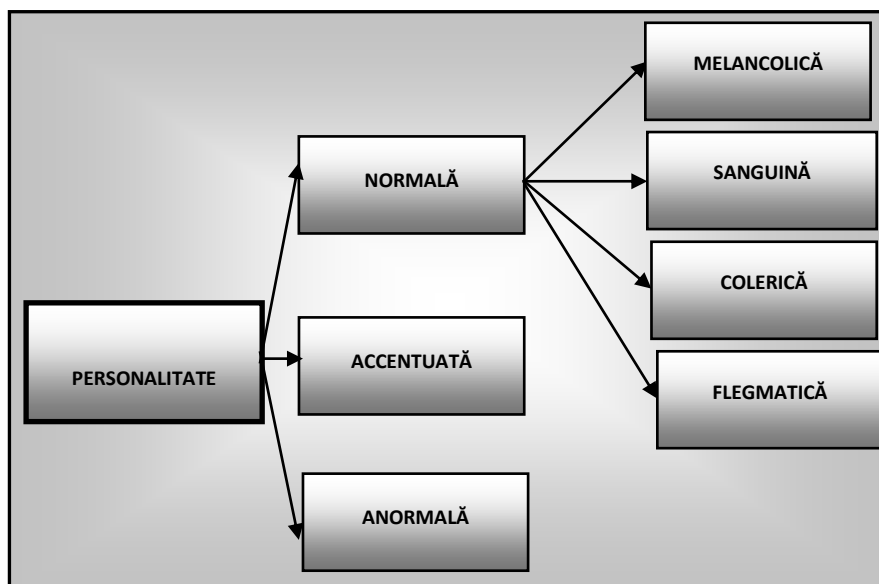
Înclinațiile naturale ale negociatorului profesionist sunt modelate de următorii factori:

- ✓ circumstanțe,
- ✓ pregătirea negocierii,
- ✓ experiența profesională,
- ✓ diferite tactici,
- ✓ tehnici utilizate etc.

Portretizarea unui negociator a făcut obiectul a numeroase studii, puse sub semnul a două direcții de cercetare:

- ✓ mai întâi reține atenția tentativa de a considera caracteristicile de personalitate ale unui negociator;
- ✓ în al doilea rând se pot evoca acele cercetări în care negociatorul este considerat un actor distinct în viața socială.

Literatura de specialitate descrie trei **tipuri de personalitate generală**, cu implicații deosebite în manifestarea negociatorilor: **normală, accentuată și anormală**:

Tipuri de personalitate (Dunca P. și alții, 2011)

Personalitatea normală se manifestă sub forma celor patru tipuri temperamentale:

- ✓ **melancolic:** durabilitate, seriozitate, hipermotivație,
- ✓ **sanguin:** optimism, adaptabilitate, sociabilitate,
- ✓ **coleric:** rezistență, tenacitate, voluntarism,
- ✓ **flegmatic:** calm, toleranță, încredere.

Personalitatea accentuată se manifestă voluntar și individualizat, la intensități vizibile mai mari decât în cazul normal.

Personalitatea anormală sau dizarmonică, care, conform lui Jeffrey Edmund, se manifestă dual și mai puțin controlat, împărțindu-se în cinci categorii:

- ✓ **plângăreți** - mereu nemulțumiți.
- ✓ **complotiști** - subminează efortul colectiv.
- ✓ **bigoți** - rasiști sau misogini.
- ✓ **mimoze** - pot lucra numai în condiții ideale.
- ✓ **delicați** - greu adaptabili, fără rezistență la greutăți.

Dintre cele trei tipuri de personalitate acțională, personalitatea anormală nu poate fi recomandată pentru negociatori, rămânând ca negociatorii să fie, pe cât posibil, cooptați dintre cei cu personalitate normală, orientată spre acțiune și eficiență sau dintre cei cu personalitate accentuată, cultivată și rafinată spre manifestare pozitivă și concesivă.

În tabelul 1, sunt prezentate cele opt tipuri de personalitate psihologică (G. Heymans și E. D. Wiersma), cu trăsăturile lor principale și cu soluția de cultivare pentru a apropia personalitatea unui individ de acest tip de personalitate ideală pentru negociator.

Tabelul nr. 1– Tipuri de personalitate psihologică (Dunca P. și alții, 2011)

Nr. crt.	Tip de personalitate	Caracteristici	Cale de cultivare
1.	Nervosul	Emotivitate, mobilitate în gândire, neliniștit, impulsiv, instabil, tensionat.	Găsirea echilibrului, creșterea încrederii în sine și a spiritului de echipă.

2.	Colericul	Exuberant, optimist, cu vitalitate deosebită, emotiv, violent, activ.	Găsirea echilibrului, orientarea pozitivă a gândirii și valorificarea vitalității.
3.	Sentimentalul	Emotiv, sensibil, idealist, scrupulos, demn, timid, melancolic.	Cultivarea curajului, perseverenței și controlului emotivității.
4.	Pasionatul	Emotiv excesiv, nerăbdător, independent, dezinteresat, pățimaș.	Cultivarea flexibilității în gândire, a pasiunii și echilibrului.
5.	Sanguinul	Optimist, expansiv, sociabil, adaptabil, realist, stabil, analitic, echilibrat, tenace, cu inițiativă.	Cultivarea spiritului de cooperare și abilităților profesionale.
6.	Flegmaticul	Stăpân pe sine, respectuos, meticulos, calm, inflexibil.	Cultivarea spiritului de cooperare, dezvoltarea motivației și a gândirii pozitive.
7.	Amorul	Ambițios, frivol, nonșalant, stabil psihic, uneori fixist.	Mai puțin recomandat pentru negociator. Cultivarea gândirii pozitive, a stăpânirii de sine și a spiritului de echipă.
8.	Apaticul	Inactiv, inert, placid, conformist, secretos, fricos, laș uneori.	Mai puțin recomandat pentru negociator. Cultivarea inițiativei, a gândirii pozitive, a respectului față de sine și semenii.

Negociatorul ideal ar trebui să aibă un temperament:

- ✓ calm,
- ✓ răbdător,
- ✓ controlat,
- ✓ stăpân pe sine,
- ✓ participativ,
- ✓ constructiv.

Negociatorul nepotrivit se manifestă:

- ✓ nervos,
- ✓ pripit,
- ✓ supărat,
- ✓ maniac,
- ✓ inconsecvent,
- ✓ nerăbdător,
- ✓ agitat,
- ✓ jignitor,
- ✓ calomniator,
- ✓ apatic,
- ✓ pripit,
- ✓ nehotărât,
- ✓ neconvingător.

3. Competența negociatorului

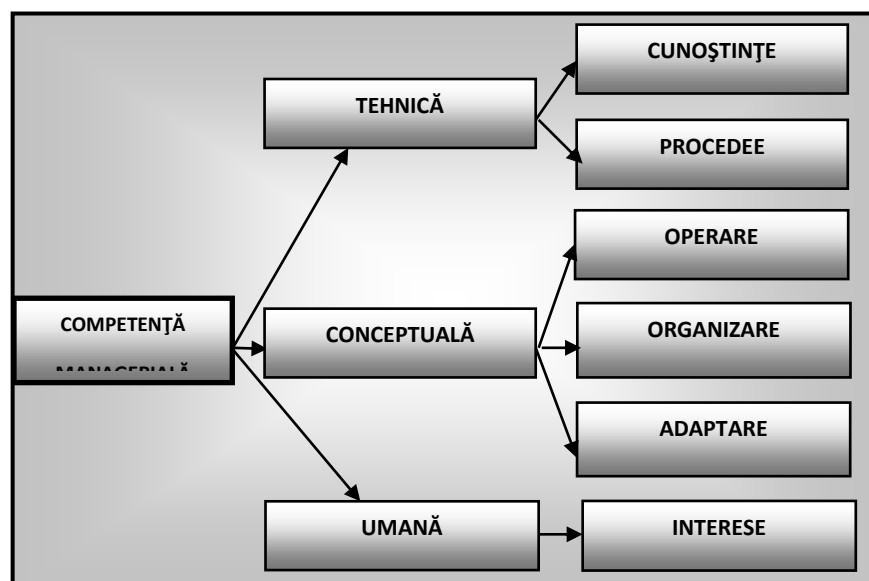
Conceptul de competență se referă la capacitatea unei persoane de a îndeplini o sarcină specifică la un standard ridicat.

Competența negociatorului este în strânsă legătură cu motivațiile obiective și subiective care îl animă și se manifestă atât în expertiza sa profesională, cât și în cea de negociere.

Competențele negociatorului trebuie să cuprindă:

- ✓ cunoștințe,
- ✓ aptitudini,
- ✓ atitudini,
- ✓ comportamentul necesar îndeplinirii activității de negociator.

Elementele competenței manageriale ale negociatorului sunt prezentate în figura:

Elementele competenței manageriale a negociatorului (Dunca P. și alții, 2011)

4. Cunoștințele negociatorului

Cunoștințele negociatorului trebuie să fie:

- ✓ adecvate domeniilor în care se desfășoară negocierea,
- ✓ consolidate,
- ✓ diversificate,
- ✓ aplicabile,
- ✓ disponibile în momentele de încordare și decizie.

Procesul de negociere este un proces complex; de aceea, negociatorul trebuie să posede:

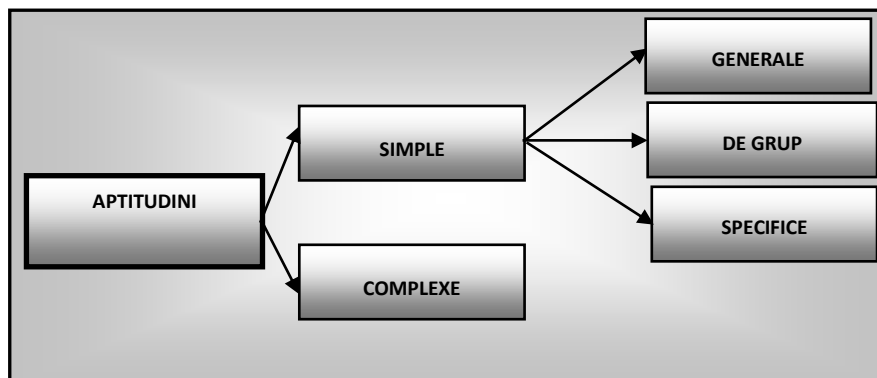
- ✓ **cunoștințe tehnice** despre obiectul negocierii,
- ✓ **cunoștințe de management** pentru a asigura organizarea acțiunii,
- ✓ **cunoștințe juridice** pentru a respecta legalitatea ce definește negocierea,
- ✓ **cunoștințe psihologice** deoarece negocierea este o activitate de interacțiune umană,
- ✓ **cunoștințe financiare** pentru că în negociere se realizează un schimb de valori, iar negocierea ca acțiune presupune consum de resurse și deci prezintă costuri,
- ✓ **cunoștințe informaționale** deoarece, întregul proces are la bază atât informații, cât și procesarea și sintetizarea acestora,
- ✓ **cunoștințe despre comunicare,**
- ✓ **culturale,**

- ✓ istorice,
- ✓ filosofice.

5. Aptitudinile negociatorului

Aptitudinea este un complex de însușiri psihice și fizice strict individuale, relativ stabile, ale persoanei, care condiționează realizarea cu randament a unei anumite activități.

Clasificarea aptitudinilor este prezentată în figura de mai jos:

Categoriile de aptitudini (Dunca P. și alții, 2011)

Aptitudinile generale – influențează reușita în aproape orice domeniu: inteligența.

Aptitudinile de grupele – specifice lucrului în echipă.

Aptitudinile specifice – caracteristice unor manifestări intelectuale: auz fin, privire ageră.

Aptitudinile generale, strict necesare pentru un negociator sunt:

- ✓ spiritul de observație,
- ✓ memoria,
- ✓ atenția,
- ✓ prezența de spirit,
- ✓ gândirea logică,
- ✓ imaginația.

H. Souni enumeră câteva aptitudini specifice muncii unui negociator:

- ✓ stăpânirea de sine,
- ✓ răbdarea,
- ✓ flexibilitatea,
- ✓ motivația,
- ✓ gândirea pozitivă,
- ✓ creativitatea.

Întregul proces de cultivare a aptitudinilor negociatorilor trebuie să se desfășoare orientat și să vizeze cultivarea următoarelor aptitudini:

- ✓ flexibilitatea gândirii;
- ✓ prezența de spirit;
- ✓ spiritul de cooperare;
- ✓ spiritul comercial.

6. Abilitatea negociatorului

Abilitatea își are geneza în talentul înnăscut, dar în bună măsură se poate modela și amplifica prin înnobilare în procesul educației psihologice. Se are în vedere și faptul că în decursul timpului, experiența acumulată formează și promovează abilitatea.

Abilitățile negociatorului sunt:

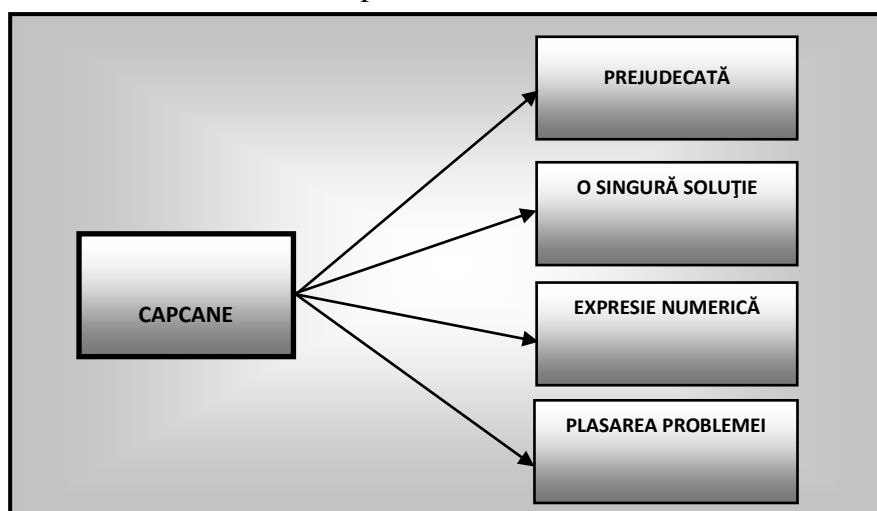
- ✓ abilitatea de a colecta și procesa informații,
- ✓ abilitatea de comunicare,
- ✓ abilitatea de a convinge și a influența,
- ✓ abilitatea managerială în negociere,
- ✓ abilitatea de creare a unui climat optim de lucru,
- ✓ abilitatea de a face și a primi concesii,
- ✓ abilitatea de a trata conflictele,
- ✓ abilitatea de bun vânzător.

Una din principalele preocupări ale unui bun negociator este de a evita blocarea sau întreruperea negocierii. Astfel, negociatorii au un adevărat cult față de cultura și abilitatea evitării conflictelor atât pentru a obține un rezultat care să-i satisfacă, cât și pentru a-și consolida imaginea de bun competitor.

Există **șase reguli** obligatorii ale negociatorului abil:

- ✓ **să deții cât mai multe informații** despre competitor, despre atuurile și slăbiciunile sale,
- ✓ **să știi să comunici** când, cât și ce trebuie, clar și precis,
- ✓ **să știi exact ce îți servește** cel mai bine **interesul**,
- ✓ **să identifici posibilele stări conflictuale** și să le dezamorsezi,
- ✓ **să înțelegi** tot ce ți se transmite și **să răspunzi** fără a provoca iritare,
- ✓ **să nu propui nimic fără a calcula consecințele**,
- ✓ **să te răzgândești** înainte de a deveni perseverent în greșeală.

Abilitatea negociatorului se manifestă și în capacitatea de a evita capcanele sau de a depăși obstacolele lansate sau construite de competitori:

Capcanele negocierii (Dunca P. și alții, 2011)

7. Atitudinea negociatorului

În timpul negocierii cele două părți acționează conform intereselor lor, iar acțiunea se desfășoară conform personalității, cunoștințelor, abilităților și aptitudinilor, dar și în funcție de poziția acestora față de obiectul negocierii, deci **atitudinii**.

Conceptul de atitudine include trei componente:

- ✓ **componenta cognitivă** prin care fiecare persoană își formează propriile convingeri pe baza cunoașterii realității,
- ✓ **componenta afectivă** se referă la încărcătura emoțională care însoțește componenta cognitivă,

✓ **componenta comportamentală** sau acțională este apropiată de esența de a lua atitudine, de a se exterioriza față de producerea evenimentului și a lua la cunoștință despre acesta.⁶

Între cele trei componente există corelații, mai mult sau mai puțin strânse, mai mult sau mai puțin armonioase, conform trăsăturilor de personalitate ale subiecților în cauză. Această înlănțuire sistemică (stimuli, stări, acțiuni) determină afirmarea **poziției** și **acțiunea** în fond a negociatorului, față de subiect, sub forma unui **stil** specific de abordare a procesului în desfășurare.

Bibliografie:

1. Botez E., *Negocierea afacerilor*, Editura Universității din Oradea, 2000.
2. Deac I., *Introducere în teoria negocierii*, Editura Paidea, București, 2002.
3. Dunca P., Ilie G, Danci G., Cordoș A., Faur U. M., *Structura negocierii, Curs universitar*, Editura Detectiv, București, 2011.
4. Souni H., *Manipularea în negocieri*, Editura Antet, București, 1998.
5. Zăpârțan L. P., *Negocierile în viața social-politică*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2007.
6. www.dexonline.ro.

⁶ DUNCA, P.; ILIE, GH.; DANJI, GH.; CORDOȘ, A.; FAUR, U., M., *Structura negocierii, Curs universitar*, Editura Detectiv, București, 2011, pag. 139-140

Summer Educator Retreat - Mental And Emotional Well-Being

Prof. învă. primar **Godja Adina Veronica**
Prof. învă. primar **Moisuc Raluca Daciana**
Școala Gimnazială „Dr. Ioan Mihalyi de Apșa”, Sighetu Marmăției

Mă numesc Godja Adina Veronica, profesor învățământ primar la Școala Gimnazială „Dr. Ioan Mihalyi de Apșa”, Sighetu Marmăției, Maramureș. Lucrez în învățământ de 27 de ani, metodist ISJMM, formator CCD MM.

Din 2017 am descoperit platforma eTwinning. Timid, am început cu 2 proiecte, care au primit certificate național și european de calitate. Au urmat peste 40 de proiecte, fiind recompensate cu certificate naționale și europene de calitate. Din anul 2020 sunt ambasador eTwinning.

Comunitatea eTwinning mi-a oferit, pe lângă recunoașterea profesională, certificate și premii, prietenii valoroase pentru mine, alături de alți ambasadori eTwinning, naționali și internaționali.

În urma apelului organizat de eTwinning România, în perioada 6-9 iulie 2023 am participat, în calitate de ambasador, alături de colega Moisuc Raluca Daciana în localitatea Jachranka din Polonia la seminarul SUMMER EDUCATOR RETREAT – MENTAL AND EMOTIONAL WELL-BEING.

Polonia a oferit tuturor participanților materiale suport complexe, foarte bine elaborate, cu conținuturi valoroase și exemple concrete.

Seminarul a avut un program fost bine organizat, prezentările alternând cu activitățile practice, atât ambasadorii eTwinning, cât și beginnerii au fost activ implicați, rezolvând multiple sarcini.

Activitățile programului au fost prezentate de trainerii bine pregătiți, specialiști în domeniul lor de activitate.

Draft-ul cu activitățile ce urmau să fie desfășurate în cadrul Seminarului, a fost trimis cu suficiente zile înainte de începerea activităților din Polonia.

Am făcut cercetare pe internet, cât și în cărți de specialitate pentru a afla alte informații, decât cele ce le cunoșteam, despre mindfulness-ul la vârste cât mai mici, cât și yoga în grădiniță. De ani de zile sunt pasionată de dezvoltare personală, mindfulness, iar acest seminar mi-a dat oportunitatea de

a afla cum aceste cunoștințe pot fi aplicate atât la grădiniță, cât și în școală, la ciclul primar, unde eu sunt învățătoare.

În ceea ce privește platforma eTwinning, am desfășurat anul acesta trei proiecte eTwinning, în calitate de membru „3 in 1”, „Natural Math”, „GO L.I.V.E.Go-Learning Important Values in eTwinningHubs”. În perioada 6-20 iunie, în calitate de formator al CCD Maramureș, am predat, alături de alt ambasador eTwinning, cursul „Inițiere în ESEP/eTwinning. Scrierea proiectelor internaționale de colaborare educațională”. Lucrând la aceste proiecte eTwinning și în calitate de formator al CCD MM, am cunoscut noua platformă cu puncte forte și cele mai puțin bune ale acesteia.

Această platformă, care încă e în lucru, ne-a pus în fața multor provocări, dar, cu sprijin din parte NSO România, le-am depășit cu bine.

Programul seminarului a fost unul încărcat, cu o varietate de activități plăcute, atractive, stimulative, la care am participat și contribuit cu mult interes, motivată de dorința de a afla noutăți.

Prima zi a debutat cu înregistrarea participanților, urmată de sesiunile: „**Introducere în eTwinning**” prezentate de Katarzyna Drabarek, ambasador eTwinning și Jolanta Gradowska, NSO Polonia și „**Mindfulness in Education – a real conversation**”, discurs susținut de Weronika Chmielewska, EduMind Foundation. Ziua a continuat cu activități de spargere a gheții și găsirea partenerilor, activitate coordonată de Joanna Gadek-Kutner, Laughter Yoga Institute.

A doua zi, am fost împărțiți în trei grupe: Tadasana, Balasana și Dandasana. Perechea noastră mentor + începător a făcut parte din grupa Balasana.

Ziua a început prin participarea la activitatea coordonată de Marta Migula “**Creative Yoga for Children**”, urmată de prezentarea realizată de Agnieszka Czekajlo și Anna Krzyzanowska - “**ESEP & eTwinning – what? where? how? Getting to know the new platform**”. După prânz, am participat la „**Mindfulness every day – supporting children from an early age. Kosmos and Kajo program**”, realizată de Klementyna Jozek. Ziua s-a încheiat cu activități out-door în concordanță cu tema seminarului.

A treia zi a debutat cu prezentarea de exemple de bune practici: Proiecte eTwinning câștigătoare la Premiile Naționale eTwinning – sesiune susținută de Agnieszka Czekajlo și Anna Krzyzanowska. Proiectele eTwinning prezentate au fost: „Europe through Festivals”, „Inclusion through sensory integration”, „Life cycle of chicken”. Speakeri: Agnieszka Czekajlo și Anna Krzyzanowska ne-au prezentat etapele planificării unui Proiect eTwinning în zece pași, precum și cum ar trebui să fie primul proiect: mic și simplu, să debuteze cu introducerea participanților și să se finalizeze cu evaluarea, să conțină obiective și activități clare, să cuprindă activități de utilizare în siguranță a internetului și utilizare de ICT tools, să fie integrat în curriculum.

Am lucrat în echipă mentor + începător, pentru a acorda sprijin, explicații, dacă era necesar, începătorului. După participarea la activități valoroase, alături de noii eTwinners, după prezentarea ideilor acestora, cât și a ambasadurilor, cu privire la noi proiecte eTwinning, au fost formate grupe după ideile de proiect comune. Grupa noastră a cuprins trei echipe mentor+începător din două țări diferite: Georgia și România; Fondatorul din Georgia și Co-fondatorul din România. S-a stabilit de comun acord numele proiectului „Use Mindfulness In Your Activities”. Am discutat subtemele pe care ne dorim să le abordăm. Am stabilit rolurile fiecărei țări în proiect: Leader/facilitator – Georgia, Monitoring – România, Time keeper – România, Devil s Advocate – România.

În a doua parte a activității, grupa, din care am făcut parte, a lucrat, prin cooperare, fiecare membru, realizând o scurtă descriere a proiectului.

Au fost stabilite obiectivele proiectului, rezultatele așteptate, implicarea elevilor în activitățile proiectului. După finalizarea tuturor detaliilor, proiectul a fost introdus pe platforma eTwinning și a primit aprobare din partea NSO Georgia și NSO România.

Activitatea de formare a răspuns, nevoilor mele profesionale și personale de formare. Calitatea de mea de mentor la acest eveniment, de ambasador eTwinning, nu înseamnă că știu tot despre ESEP/eTwinning. În fiecare zi e mereu de învățat de la colegii noștri din aceeași țară sau de la parteneri străini. De aceea, pot spune, că pe perioada celor trei zile de formare, am acumulat multe cunoștințe noi, teoretice și din exemplele de bună practică prezentate, pe care, le voi pune în practică în perioada următoare. Activitățile la care am participat, au fost diseminate pe pagina personală de Facebook, vizibilă pentru foarte multe cadre didactice din țară și nu numai; pe canalul meu de youtube, activități apreciate de foarte multe persoane. Pot spune că multe cadre didactice au trimis mesaje telefonic sau în privat, cu privire la ESEP/eTwinning, la crearea conturilor, a proiectelor.

Am fost felicitată de părinții elevilor mei, în special de mama unui elev cu cerințe speciale. Menționez că în proiectele mele eTwinning, desfășurate anul 2021-2022, respectiv anul școlar 2022-2023, acest elev cu CES, autism, a fost implicat foarte mult. În anul școlar care tocmai a fost finalizat, elevul cu autism, a câștigat campania Rezultate Campania Națională „15 ani de eTwinning”. Activitatea mea de ambasador, mentor nu se oprește aici. Aceste activități, la care am participat în cadrul seminarului din Polonia, vor fi diseminate la ședințele Consiliului Profesoral din cadrul unității noastre, la Ședințele Comisiei Metodice, în cadrul atelierelor de lucru, a cursurilor ce vor fi ținute de mine, organizate de CCD Maramureș sau de alte asociații, unde funcționez ca și formator. Aceste informații vor fi prezentate la Cercurile Pedagogice, a Simpozioanelor și evenimentelor de diseminare organizate la nivel local, județean, național și internațional.

Competențele dobândite, în cadrul seminarului, vor fi integrate, în proiectele eTwinning, pe care le vom desfășura, în viitor, cu elevii de ciclu primar. Acestea vor fi o contribuție pentru realizarea de proiecte foarte bine structurate, care să fie, proiecte câștigătoare, la nivel național, cât și european.

Am fost onorate să participăm la Seminarul eTwinning „*SUMMER EDUCATOR RETREAT – MENTAL AND EMOTIONAL WELL-BEING*”, organizat de NSO Polonia.

Pot spune că activitățile teoretice alături de cele practice au fost prezentate, într-un mod foarte plăcut. Activitățile de Mindfulness și Yoga dau tuturor participanților, cadrelor didactice, o stare de bine, de echilibru. Am realizat câtă nevoie au cadrele didactice de astfel de momente. Alături de colega mea, Moisuc Raluca Daciana, am conștientizat beneficiile acestor activități, dacă ele ar fi introduse în activitățile zilnice cu elevii clasei mele, în momentele în care simțim TOȚI nevoia de liniștire și relaxare.

Acest seminar ne-a ajutat să ne formăm deprinderi și abilități foarte importante. Am realizat cât mult contează starea de bine a noastră, precum și a grupului cu care lucrăm. Socializarea cu alte cadre didactice prezente activ pe această platformă, cu care am făcut schimb de bune practici ne-a determinat să ne dorim colaborare, în continuarea, în cadrul Proiectelor eTwinning.

Proiectul nou, schițat, în cadrul acestui seminar, alături de Giorgia, ne-a motivat foarte mult. Din septembrie, alături de colegii echipei, acest proiect va urma calea proiectelor bune de pe platforma eTwinning.

Mulțumim eTwinning România pentru oportunitatea de a participa la un astfel de eveniment. Mulțumim pentru sprijinul acordat ori de câte ori am avut nevoie!

eTwinning România - BEST TEAM!

Valorile umane modelate de literatură

Prof.dr. **Daniela Andrașciuc**,
Colegiul Național „Dragoș Vodă”, Sighetu Marmăției
Prof.dr. **Gheorghe Andrașciuc**,
Colegiul Național „Dragoș Vodă”, Sighetu Marmăției

Valorile culturale și cele personale reprezintă niște constructe mentale care ne dirijează acțiunile, deciziile, gesturile, reacțiile, comportamentele etc. Având un rol călăuzitor, ele contribuie la conturarea evoluției noastre, de la relații interpersonale până la îndeplinirea unor dezertate sociale și profesionale. În acest demers al eficientizării calității vieții, literatura poate constitui o sursă importantă a formării valorilor umane prin accesul, de care se bucură un receptor, spre o serie de experiențe ce pot constitui repere ale valorilor. Printre aceste valori se numără empatia, onestitatea, compasiunea, curajul, respectul, responsabilitatea, prietenia etc.

Literatura are capacitatea de a oferi anumite modele, în spiritul cărora cititorii își pot contura anumite valori personale și culturale. Acest statut de sursă a valorilor îl constituie mai ales operele ce aparțin literaturii universale clasice, precum *Crimă și pedeapsă* de Feodor Dostoievski, *Singur pe lume* de Hector Malot, *1984* de George Orwell, *Procesul* de Franz Kafka, *Jocul cu mărgelile de sticlă* de Herman Hesse, *Frații Karamazov* de Feodor Dostoievski, *Mândrie și prejudecată* de Jane Austen, *În căutarea timpului pierdut* de Marcel Proust, *Maestrul și Margareta* de Mihail Bulgakov, *Numele trandafirului* de Umberto Eco, *Un veac de singurătate* de Gabriel Garcia Márquez, *Quo vadis* de Henryk Sienkiewicz, *Anna Karenina* de Lev Tolstoi, *Război și pace* de Lev Tolstoi, *Procesul* de Franz Kafka, *Marile speranțe* de Charles Dickens, *David Copperfield* de Charles Dickens, *Don Quijote de la Mancha* de Miguel de Cervantes, *Decameronul* de Giovanni Boccaccio, *Divina comedie* de Dante Alighieri, *Hamlet* de William Shakespeare, *Romeo și Julieta* de William Shakespeare, *Mizerabilii* de Victor Hugo, *Muntele vrăjtit* de Thomas Mann, *Eugénie Grandet* de Honoré de Balzac etc.

Experiențele umane și exemplele de reacții și atitudini, prezente în aceste spații ale imaginarului, favorizează accesul cititorului la o serie de resurse ce pot fi folosite pentru procesul de identificare și de întărire a propriilor valori. Câteva dintre acestea, ce pot fi decupate din cărțile amintite sunt:

Empatia contribuie la stabilirea unei relații de înțelegere a experiențelor și a emoțiilor celuilalt. Deschiderea spre celălalt și punerea în „papucii” acestuia reprezintă o modalitate potrivită pentru a-l înțelege pe cel de lângă tine și de a consolida relații interpersonale cu el. De asemenea, empatia implică toleranță, acceptare, interesul pentru bunăstarea celuilalt, flexibilitate emoțională etc.

Excelența reprezintă o valoare umană centrată pe atingerea unui înalt nivel de performanță într-un anumit domeniu de cunoaștere. Persoanele care și-au asumat această valoare umană se individualizează prin perseverență, prin dorința de autodepășire și prin generarea unor contribuții însemnate cu privire la realizarea unor obiective importante. Asumarea excelenței, ca valoare umană, presupune dorința de a crește nivelul de performanță, de a căuta contexte de învățare care să permită îmbunătățirea învățării. De asemenea, atingerea obiectivelor implică disciplină și perseverență, dincolo de anumite obstacole ce pot apărea în calea cunoașterii. Totodată, responsabilitatea personală, căutarea contextelor de învățare, echilibrul emoțional, evidențiat prin rezistență la diverse presiuni, colaborare, respectul pentru celălalt, etica și integritatea întregesc registrul excelenței.

Curajul necesită capacitatea de a face față unor situații tensionate și de a acționa în favoarea îndeplinirii dezideratelor asumate. Aceste persoane au capacitatea de a recunoaște anumite temeri și de a găsi resursele necesare pentru depășirea acestora. Cei care îmbrățișează această valoare umană

au curajul de a lupta împotriva obstacolelor ivite în calea realizării obiectivelor, asumându-și chiar și decizii nepopulare, dacă consideră că sunt puși în situația de a se abate de la această valoare umană. Siguranța de sine, validată prin fapte concrete, este generată, de multe ori, și de abilitatea de a-și cunoaște propriul potențial.

Onestitatea presupune sinceritate și corectitudine în relația cu cei din jur. A fi onest implică integritate, respectul pentru adevăr, responsabilitate, demnitate și respectul față de sine.

Responsabilitatea vizează capacitatea unei persoane de a-și asuma angajamente și de a-și duce la îndeplinire sarcinile stabilite. Persoanele care dețin această abilitate sunt conștiente de rolul social pe care îl au și acționează în sensul îndeplinirii acestuia. A fi responsabil înseamnă a-ți respecta promisiunile, a fi consecvent în ceea ce faci, a urmări cu tenacitate realizarea unor lucruri, mai ales dacă acestea vizează interesele celorlalți. De asemenea, inițiativa, adaptarea la schimbare, gestionarea resurselor, receptivitatea, respectul față de sine și față de alții etc. sunt trăsături ce definesc omul înzestrat cu valoarea responsabilității.

Respectul reprezintă o altă valoare umană importantă ce se referă la relaționarea cu ceilalți cu demnitate și considerație. Respectul înseamnă acceptarea diferențelor de viziune, a deosebirilor culturale și identitare ale celorlalți. De asemenea, respectul implică a-i asculta pe cei din jur și a le acorda atenția cuvenită.

Conectarea la valorile călăuzitoare ale personajelor pot constitui exerciții de reflecție asupra propriilor valori. Această examinare poate constitui un imbold de schimbare în raport cu valorile personajelor literare.

Principii ale deontologiei evaluării didactice

Prof. Mone Rodica

Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Baia Mare

Evaluarea didactică, multă vreme considerată o componentă secundară a procesului didactic, înregistrează un reviriment remarcabil în contextul reformelor educaționale, nu întotdeauna articulate și coerente, care au loc în sistemul educațional românesc contemporan. Structura tradițională a actului didactic (predare – învățare – evaluare/autoevaluare) se regăsește doar în abordările academice ale teoriei instruirii, practica curriculară făcând în realitate o separare artificială între primele două etape ale procesului didactic și cea de a treia, evaluarea, plasând-o fie în plan secund, fără importanță, fie transformând-o într-un eveniment extra-ordinar, desprins de realitatea curriculară, cu obiective și conținut propriu, precum evaluările externe de genul tezelor unice, evaluări naționale și bacalaureat.

În această ordine de idei, în speranța unor lămuriri privind locul și rolul evaluării în contextul larg al activității didactice curente, ne-am propus abordarea unor principii fundamentale privind deontologia evaluării didactice. Principiile reprezintă legi fundamentale, legități cu caracter universal valabil pentru un domeniu de cunoaștere, care normează, structurează și asigură coerență și funcționalitate domeniului epistemologic.

Evaluarea, ca activitate didactică, se supune principiilor didactice tradiționale, principii care normează teoria și metodologia instruirii încă de la Didactica Magna. În particular însă, teoria evaluării didactice dezvoltă propria sa taxonomie de principii, în concordanță și complementare celor didactice.

Primul principiu pe care am dorit să-l prezentăm afirmă că **evaluarea este în egală măsură o activitate de măsurare, de estimare a unui nivel de congruență și de judecare a unei performanțe a unui elev** (Stan, C., 2001). Evaluarea înțeleasă ca măsurare presupune atribuirea de numere sau calificative, în conformitate cu anumite reguli, unor produse ale activității elevului sau unor performanțe punctuale ale elevului. Așadar, măsurarea pune în relație de corespondență conceptele abstracte de număr sau calificativ cu anumiți indicatori empirici, descoperiți prin verificarea performanțelor elevilor.

Evaluarea poate fi însă percepută ca o încercare de punere într-o relație de congruență a performanțelor unui elev cu așa numitele performanțe etalon sau reper. Evaluarea văzută ca judecare presupune emiterea de către un cadrul didactic a unor propoziții de factură valorizatoare cu privire la performanțele și conduitele unui elev sau grup de elevi. Aceste judecăți de valoare au un caracter subiectiv mult mai mare decât primele două percepții ale evaluării, însă acest fapt trebuie văzut ca fiind unul benefic și subiectivitatea percepută ca o modalitate de a personaliza actul evaluativ în interesul și spre beneficiul elevului.

Al doilea principiu afirmă că **evaluarea performanțelor elevilor se poate realiza în funcție de trei criterii de referință: evaluarea prin raportare la performanța anterioară a elevului, evaluarea prin raportare la nivelul grupului, evaluarea prin raportare la standardele curriculare de performanță**. Evaluarea prin raportare la performanța anterioară a elevului măsoară progresul (sau, dimpotrivă, regresul) realizat de elevi între două sau mai multe intervale de evaluare. Acest tip de evaluare se mai numește, în literatura de specialitate, evaluare de progres. Evaluare prin raportare la nivelul grupului are ca finalitate ierarhizarea elevilor între ei prin compararea performanțelor lor. Performanța didactică a unui elev poate fi, astfel, comparată cu performanțele unui grup de referință (clasa din care face parte, elevii de aceeași vârstă din clase paralele de la nivelul școlii, nivel național, în cazul evaluărilor externe). Literatura de specialitate prezintă această

modalitate de a evalua drept evaluare normativă. Evaluarea prin raportare la standardele curriculare de performanță vizează evaluarea elevilor pornind de la reperele de performanță oferite de curriculum, urmărind cuantificarea distanței dintre performanța punctuală a elevului și performanța etalon oferită de standardele curriculare. Avem așadar de a face cu evaluarea formativă.

Al treilea principiu afirmă că **evaluarea didactică nu este niciodată 100% obiectivă**. Subiectivitatea, înțeleasă ca personalizare a demersului evaluativ, nu este neapărat un aspect de factură negativă. În realitate, evaluarea este realizată de către cadrul didactic și implicit acesta se implică subiectiv în procesul evaluativ. Dascălul construiește probele de evaluare, el le administrează, el construiește cadrul psiho-pedagogic în care are loc evaluarea, el emite judecățile de valoare și tot el acordă, la finalul procesului evaluativ, notele sau calificativele. Subiectivitatea este prezentă în fiecare dintre etapele mai sus enumerate. Importantă nu este încercarea de a o elimina (imposibil, de altfel), ci de a o canaliza spre binele și în beneficiul celui evaluat.

Un alt principiu al evaluării didactice afirmă că **se evaluează performanța punctuală (de moment, referitoare la o sarcină precisă) a elevului și nu elevul**. Obiectivele cadru și de referință precum și competențele generale și specifice prezente în documentele curriculare aferente fiecărei discipline școlare trebuie să devină instrumente esențiale în formularea obiectivelor de evaluare. Performanța școlară a elevului este în mare măsură rodul efortului cadrului didactic și implicit poate fi supusă evaluării, însă calificativul sau nota este acordat/ă acelei performanțe evaluate a elevului și nu elevului ca persoană.

Evaluarea îndeplinește o seamă de funcții, însă, printre ele, nu este și cea punitivă. Poate părea bizar pentru unii colegi de catedră, dar nota sau calificativul caracterizează performanțe didactice și nu comportamente ale elevilor. În momentul în care utilizăm nota cu scop punitiv, ea își pierde valoarea evaluativă.

Un principiu extrem de important afirmă că **evaluarea trebuie să fie transparentă**. Criteriile de evaluare, baremul, rațiunile pentru care acordăm notele sau calificativele trebuie să fie cunoscute de elevi. **Și elevii se autoevaluează**, iar dacă criteriile noastre de evaluare nu sunt transparente, pot apărea discordanțe între cele două demersuri evaluative (vezi situațiile de discordanță evaluativă). În cazul în care cadrul didactic nu facilitează cunoașterea criteriilor de către elevi, aceștia își vor construi propriile criterii, demersul autoevaluativ fiind imposibil de eludat.

Evaluarea didactică nu are valoare în sine, importanța ei rezidând în efectele pe care le induce asupra devenirii personalității elevilor, asupra progresului lor școlar și eficienței procesului de învățământ. Una dintre cele mai frecvente erori care se produc în actul didactic este transformarea evaluării didactice într-un scop în sine. Una dintre principalele direcții de acțiune în reforma sistemelor de evaluare a avut ca finalitate reducerea factorului de stres iminent unei evaluări externe, evaluare de a cărei rezultate depinde evoluția școlară și socială a elevilor. Tezele unice ca formă de examinare au încercat, prin plasarea lor în succesiunea evenimentelor evaluative curente la clasă, reducerea stresului cauzat de o evaluare externă. Problemele generate au fost însă de altă natură și se subscriu principiului corectitudinii și imparțialității evaluatorului.

Erorile accidentale în evaluare sunt acceptabile și scuzabile, dar erorile sistematice în evaluare sunt rezultate ale incompetenței didactice. Nimeni nu condamnă erorile accidentale produse în actul evaluativ, în fond *Errare humanum est*, dar erorile care au loc sistematic nu pot fi scuzate. Prezența acestor factori de distorsiune în evaluarea didactică precum erorile procedurale (eroarea instrumentală, eroarea încadrării globale, eroarea succesiunii) și a efectelor parazite (efectul de anticipare, efectul de obișnuință, efectul constantei personale) denotă o acută lipsă de preocupare pentru performanță și calitate în activitatea cadrului didactic. Conștientizarea lor poate fi un pas către controlul și evitarea lor.

Evaluarea oferă, înainte de toate, o măsură a propriilor tale performanțe, așa că notele acordate elevilor reflectă, în ultimă instanță, propria ta activitate didactică. Una dintre cele mai importante funcții ale evaluării didactice este cea de feedback pentru cadrul didactic. Competența ta didactică se reflectă în competențele elevilor tăi. Ceea ce știi și ceea ce știi să faci este dovedit de ceea ce știu și de ceea ce știu să facă elevii tăi. Suntem frecvent tentați să afirmăm că măsura competențelor noastre este activitatea didactică, lecția pe care o propunem. Lecția este însă un cadru, un context creat de cadrul didactic în care elevii trăiesc experiențe de învățare. Dacă elevii nu ajung să trăiască aceste experiențe de învățare, întreg efortul de a construi o lecție este inutil.

Conștientizarea discordanței evaluative și consilierea elevilor aflați în această situație. Discordanța evaluativă, înțeleasă ca incongruență a relației evaluare–autoevaluare generează dezvoltarea, la nivelul elevilor, a unor strategii specifice situațiilor de discordanță evaluativă. Aceste strategii sunt dezvoltate în cazul iminenței eșecului școlar, eșec ce generează consecințe atât la nivel cognitiv, cât și afectiv și motivațional.

Am lăsat intenționat la final poate cel mai important principiu al evaluării didactice: **principiul corectitudinii și imparțialității evaluatorului**. Acest principiu vizează evitarea fraudării evaluărilor, atât a celor interne, la nivelul clasei sau al școlii, cât mai cu seamă a celor externe, la nivel regional și național. Indiferent de forma de evaluare, de instrumentul de evaluare ales, de tipul de evaluare didactică, fraudarea examenului/concursului duce implicit la anularea autenticității lui și la descalificarea celor implicați.

Lucrarea de față s-a dorit a fi o încercare de sensibilizare a cadrelor didactice cu privire la evaluarea didactică considerată drept componentă nu doar a procesului de învățământ, ci și a activității didactice curente. Am încercat să subliniem cele mai importante principii ale deontologiei evaluării didactice, cu insistență pe riscurile acestui demers.

Evaluarea, alături de predare, ar trebui să fie o măsură a competenței noastre didactice.

Bibliografie:

1. Cucos, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 1998.
2. Ionescu, Mircea, *Demersuri creative în predare și învățare*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2000.
3. Manolescu, Mircea, *Evaluarea școlară; metode, tehnici, instrumente*, Editura Meteor Press, București, 2005.
4. Stan, Cristian, *Autoevaluarea și evaluarea didactică*, Editura Presa Universitară, Clujeană, Cluj-Napoca, 2000.
5. Stoica, Adrian, Mihail, Roxana, *Evaluarea educațională. Inovații și perspective*, Editura Humanitas, București, 2006.
6. Vogler, Jean, (coord.), *Evaluarea în învățământul preuniversitar*, Editura Polirom, Iași, 2000.

Escaperoomland - A Magic Realm of Learning **Proiect eTwinning, an școlar 2021-2022**

Prof. înv. primar **Godja Adina Veronica**
Școala Gimnazială „Dr. Ioan Mihalyi de Apșa”, Sighetu Marmăției

Jocurile educaționale de evadare oferă studenților de toate vârstele o abordare validă și captivantă a învățării. Prin joc, elevii învață mai ușor, sunt mai motivați, iar lecțiile se transformă în adevărate provocări! Din acest motiv, acest proiect s-a concentrat pe utilizarea și crearea de jocuri de evadare. Acest tip de jocuri se pretează la învățarea unei game de abilități trans-curriculare transferabile - cum ar fi colaborarea și formarea echipelor, abilitățile sociale, rezolvarea de probleme, gândirea laterală și creativitatea - datorită designului lor intrinsec care implică lucrul împreună pentru a rezolva puzzle-uri, ghicitori, mistere.

Obiectivele educaționale ale proiectului au marcat trezirea interesului pentru anumite discipline prin utilizarea gamificării și implicarea efectivă a elevilor în crearea de resurse pentru antrenarea și dezvoltarea competențelor digitale. Utilizarea unor aplicații digitale unice și crearea de jocuri de evadare conferă inovație și multă creativitate. În cadrul acestui proiect, elevii au fost încurajați să lucreze atât frontal, realizând diverse produse, cât și în echipă, pentru a realiza afișul colectiv, diverse prezentări, dar și pentru a sărbători evenimente. Repartizarea sarcinilor în funcție de potențialul fiecărui copil, utilizarea aplicațiilor digitale, crearea de contexte diverse pentru a învăța despre coordonate, siguranța pe internet sunt doar câteva elemente care au sporit valoarea proiectului. Implicarea elevilor a fost asigurată de caracterul ludic al metodelor folosite, de jocurile digitale și de organizarea activităților. Elevii și-au îmbunătățit abilitățile de comunicare cu semenii lor atât în limba română cât și limba engleză. Ei s-au bucurat de produsele de colaborare împreună, dobândind abilități legate de înțelegerea lecturii, auto-exprimare și utilizarea corectă a tehnologiei. Au fost create produse colaborative și comune pe tot parcursul procesului, în care, toate țările participante și-au dezvoltat scrierea creativă, gândirea critică, rezolvarea problemelor și încrederea în sine.

Metodele activ-participative au fost problematizarea, experimentarea, modelarea, simularea, metoda proiectului, metode de dezvoltare a gândirii critice, jocul de evadare, puzzle, quiz, iar ca evaluare s-au folosit metode alternative precum portofoliul, jurnalul reflexiv, observarea sistematică a comportamentului elevilor, investigația.

Acest proiect a fost selectat conform vârstei elevilor participanți. Elevii de 7-11 ani s-au descurcat minunat la fiecare etapă a acestui proiect. Proiectul a fost integrat în programa școlară prin diferite discipline școlare, precum limba română, științe, dezvoltare personală, educație plastică, educație tehnologică, limba engleză, educație moral-spirituală. În timpul acestor activități s-a încercat instruirea elevilor în abilități de comunicare orală și scrisă, în relații de grup, să aibă încredere în a se exprima pe un subiect dat, vorbind în engleză folosind vocabularul în sine. Elevii și-au exersat abilitățile de vorbire și ascultare în engleză atunci când au comunicat cu profesorii și elevii altor școli partenere în timpul întâlnirilor online organizate, exercitarea algoritmilor, pașii în jocurile de evadare.

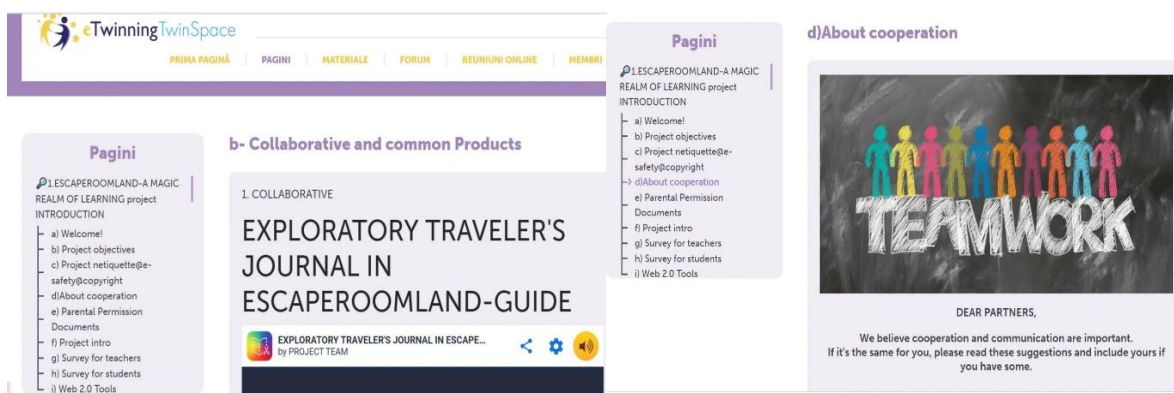
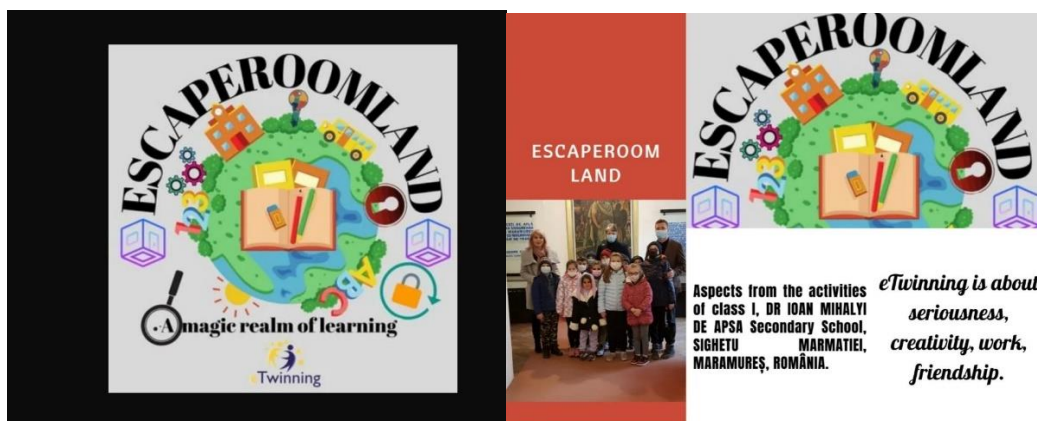
La educația plastică și tehnologică - logo, design de afiș, implicarea în jocul de culori și dimensiuni. La dezvoltarea personală și educația moral-spirituală au analizat principalele valori care trebuie împărtășite și respectate. Competențe digitale - prin jocuri și aplicații utile pentru a-i învăța să se organizeze, sau să realizeze diverse produse în echipă - de exemplu Canva - crearea afișului și lucrul pentru Logo în echipă.

Folosirea tehnologiei a fost o parte importantă a proiectului nostru. Elevii și profesorii au lucrat în colaborare prin intermediul TIC, folosind TwinSpace-ul proiectului pentru încărcarea lucrărilor

și în scopuri de comunicare și colaborare. Pentru prezentarea școlii și orașului s-au folosit, youtube, Animoto pentru a realiza videoclipuri și pentru a ne prezenta lucrările, padlet, formulare google pentru prezentarea produselor obișnuite și pentru procesul de evaluare. Studenții au folosit smartphone-uri și tablete pentru a face fotografiile și a înregistra întâlnirile online. Proiectul a avut o secțiune specială cu pagini create pentru a-i învăța pe copii să navigheze pe internet în siguranță. Fiind un proiect axat pe utilizarea internetului, prin crearea de jocuri, a fost necesară instruirea elevilor și profesorilor, explicându-le prin jocuri noțiunile de cyberbullying, despre utilizarea corectă a parolilor. A fost organizat evenimentul SAFE INTERNET DAY și care a avut ca probă un pașaport digital pe care elevii îl aveau dacă răspundeau corect la întrebări. A fost creat un joc despre utilizarea corectă a internetului, fiecare partener propunând împreună cu elevii o întrebare. S-a pus accentul pe însușirea noțiunilor de copyright și protecția datelor.

Proiectul este centrat pe studenți, adecvat vârstei lor, din viața pe care o pot face făcând și trăind. Cunoașterea studenților cu instrumentele tehnologice care pot fi utilizate diferit în educație la o vârstă fragedă a sporit interesul în proiect. Le-au plăcut instrumentele Web2 și s-au distrat. Elevii au fost foarte mulțumiți de proiect, am văzut acest lucru în răspunsurile pe care le-au dat la întrebările adresate în sondaje. De asemenea, părinții au adoptat proiectul și l-au urmărit îndeaproape și au aflat despre eTwinning. Părinții au afirmat, de asemenea, că proiectul a fost benefic pentru copiii lor.

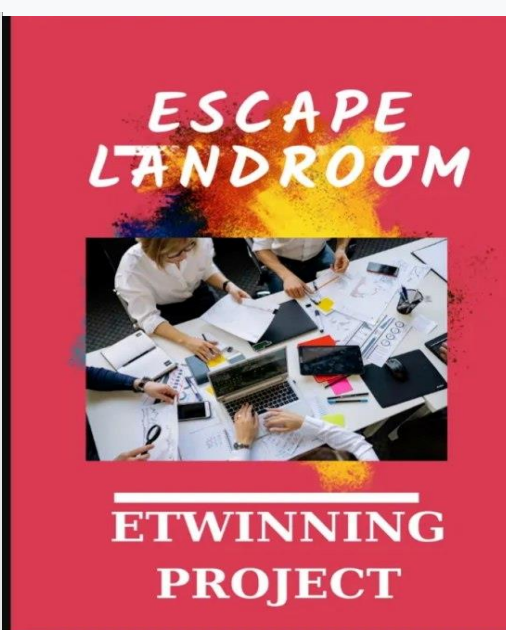
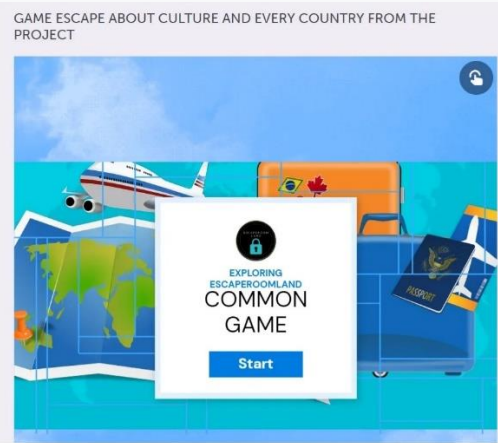
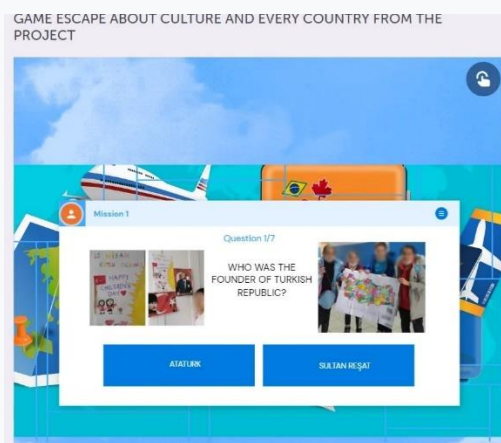
La finalul proiectului, am pregătit expoziția noastră virtuală și produsul proiectului nostru, cartea noastră digitală, Instagram, Facebook, blog și site-ul web pentru a partaja și disemina activitățile pe pagina personală de Facebook a proiectului.

ESCAPEROOMLAND-A MAGIC REALM OF LEARNING, a fost și este un proiect eTwinning inovator, premiat în țări participante în proiect, în Portugalia, Ungaria.

eTwinning este o comunitate consacrată profesorilor și altor categorii de cadre didactice din domeniul educației și formării profesionale inițiale, începând cu educația și îngrijirea copiilor preșcolari și până la instituțiile de învățământ superioare care pregătesc viitoare cadre didactice.

eTwinning e prietenie, colaborare, muncă în echipă, susținere

Basmul și valoarea lui formativă

prof. **Codruța Halas**,
Colegiul de Arte Baia Mare

Într-o lume a realității virtuale, a calculatorului și a digitalizării, a timpurilor contradictorii, în care se pare că au fost uitate valori precum modestie, respect, toleranță, curaj, bunătate, de cele le-am mai citi basme copiilor noștri?

Basmul este o specie epică amplă, care dezvoltă categoria estetică a fabulosului/a miraculosului, având un singur plan narativ, cu o acțiune convențională, la care participă personaje sau forțe supranaturale, purtătoare ale unor valori morale, prezența acestora din urmă imprimând scrierii caracterul moralizator.

„*Oglindire... a vieții în moduri fabuloase*” (George Călinescu), basmul propune o lume idealizată, unde se consumă aventura eroică a protagonistului care luptă pentru apărarea, recuperarea și impunerea unor valori morale precum binele, adevărul, dreptatea, frumosul, curajul etc.

În studiul „*Estetica basmului*”, George Călinescu definește această creație populară sau cultă ca „*un gen vast, depășind cu mult romanul, fiind mitologie, etică, știință, observare morală etc.*” În această accepțiune, basmul devine un instrument deosebit de valoros în predarea inter - și transdisciplinară, devenite coordonate fundamentale în contextul actual al dinamicii învățământului românesc, deoarece această specie literară are un evident caracter formativ.

Valoarea formativă a basmelor constă în faptul că ele stimulează procesele cognitive și afective ale copiilor, contribuind la formarea trăsăturilor de voință și de caracter. Conținutul lor impresionează tocmai prin problematica majoră a existenței, prezentată într-o formă accesibilă: nașterea și moartea, bogăția și sărăcia, timpul și spațiul, valoarea conduitei morale etc.

Citind basme, copiii își formează prezentări și noțiuni despre dreptate, cinste, curaj, vitejie, perseverență, hărnicie etc. Captați de dinamica acțiunii, de perspectiva amplă pe care le-o deschide miraculosul din basm, cititorii sunt influențați de frumusețea morală a personajelor.

Desfășurarea succesivă și trepidantă a peripețiilor le dezvoltă atenția și memoria, imaginația și spiritul de observație. De asemenea, ei își dau seama de consecințele nefaste ale minciunii și ale îngâmării.

Desigur, copilul care a ascultat sau a citit o poveste frumoasă, un basm - cult sau popular- nu a rămas identic cu cel de dinaintea lecturii, gândirea, simțirea și voința lui fiind ușor modificate după contactul cu textul, pentru că el trăiește, adeseori inconștient, „cumulativ și condensat”, emoții și procedee mintale determinate de stăruința eroului din basm, de a trece piedicile ivite în cale și puse de alții.

Pe plan imaginar, el se substituie eroului și participă afectiv la peripețiile acestuia, considerându-se implicat în conflictul dintre Făt-Frumos și opozanții săi. Din punct de vedere psihologic, micul cititor trăiește o situație analogică jocului, subconștientul său fiind antrenat și frământat în cursul povestirii, provocându-i încântare și cucerindu-l, ca orice alt joc.

Identificându-se imaginar cu eroul, copilul îi adoptă țelurile, participă la luptă, la acțiunea epică; trăiește, în funcție de circumstanțe, sentimente de dezamăgire, regret, revoltă sau suferință - în situațiile în care eroul este temporar înfrânt - sau sentimente de satisfacție, atunci când eroul triumfă.

Ca o consecință a contactului cu lumea fascinantă, fabuloasă a basmului, în mintea și în memoria copilului, se sedimentează figuri și fapte încărcate de un fond emotiv impresionant. Acestea formează un univers distinct de cel în care trăiește fizic, granița dintre lumea reală și cea imaginară fiind labilă, oscilantă. De aceea, în conștiința infantilă, „sunt răspântii în care realitatea și ficțiunea,

adevărul și miticul se ating, se împletesc și riscă să se confunde”. Tocmai aici se află terenul de contact, de interferență între narațiune și joc. De multe ori, pentru copil, narațiunea acceptată devine pretext al jocului, „înscenare” de tip teatral.

Privindu-se comparativ cu adultul, copilul își descoperă - firesc - deficiențe și neîmpliniri, simțindu-se apăsător de inferioritatea sa organică. De aceea, alături de un Făt-Frumos ori chiar substituindu-i-se acestuia, el caută în lumea din basm un mediu în care să scape, fie și temporar, de complexul inferiorității; caută evenimente și personaje care îl bucură și a căror fericire o savurează măcar într-o lume fictivă.

Pe de altă parte, basmul are și funcția de educare a simțului civic, încurajând o atitudine etică, prin care îl determină pe cititor să caute dreptatea. Se știe că atenția micului cititor nu este constantă, ci fluctuantă. Atenția prelungită se menține doar prin succesiunea peripețiilor și a impresiilor consecutive, legate între ele printr-un fir logic, care trebuie completat și susținut de „absorbirea” atenției involuntare a ascultătorului/ a cititorului de către basmele care îl subjugă prin vraja faptelor narate.

Pe parcursul citirii basmului, atenția copilului este atrasă și de răspunsul la anumite întrebări, care îl determină să caute fie cauza, fie efectul unei acțiuni întreprinse de protagonist. „De ce-ul?” stăruie mereu în mintea lui și îi sporește curiozitatea.

De asemenea, basmul îi sugerează cititorului aflat la o vârstă fragedă o conduită orientată spre atitudini pozitive, fapte bune și comportamente empaticе, urmând ca ele să fie răsplătite. Voind, după modelul eroilor din basme, să construiască imaginativ o lume așa cum și-ar dori-o, adeseori, copiii sunt înclinați să corecteze cursul evenimentelor, să le retușeze și să le aranjeze după bunul plac, într-o formă naivă și alături de logica obișnuită a faptelor.

Din perspectiva literaturii beletristice, din care face parte basmul, citirea asiduă a acestuia la o anumită vârstă, ajută nu numai la formarea gustului estetic, ci și la dezvoltarea limbajului. Copiii rețin expresii din limba vie, populară, atât proverbe și zicători, cât și figuri stilistice care le încântă auzul și mintea prin înțelepciunea conservată în ele.

Cu toată invazia tehnologiei moderne, basmul rămâne o lectură plăcută și accesibilă pentru copii, o alternativă educațională sănătoasă, un exercițiu de provocare a imaginației amorțite, parcă, de lumea ficțională propusă de game-uri.

DEZVOLTARE DURABILĂ

Una dintre cele mai desconcertante probleme pentru Adam Smith, tatăl economiei moderne, a fost că nu putea rezolva problema evaluării în preferințele umane. El a descris această problemă în *Avuția Națiunilor* comparând valoarea ridicată a unui diamant, care nu este esențial pentru viața umană, cu valoarea scăzută a apei, fără de care oamenii ar muri.

Sigur un diamant reprezintă o fereastră spre lumea primordială. Formate sub Krotoanle continentale acestea au fost create acum 4 miliarde de ani la o adâncime de 100 km și explică raritatea lor. Adam Smith nu putea explica atracția oamenilor pentru acel lucru rar, dar neesențial pentru societatea umană. Inițial se credea că abundența de apă, aer, etc. implica lipsa de valoare ale acelor bunuri. Astfel în teoria liberală și mai târziu teoria marginalistă încercau să explice de ce lucrurile abundente sau ce se regăseau în natură și care nu implicau munca omenească nu aveau cum să fie valoroase deși ele erau esențiale omului.

Astăzi în când populația planetei a depășit 8 miliarde de locuitori nimic nu mai este abundent și privim cum resursele planetei se epuizează în ritm alarmant. Dezvoltarea societății duce la dezechilibre atât în natură prin exploatarea resurselor de orice tip fără ca acestea să se regenereze.

Pentru a împiedica un dezastru omenirea a început să facă eforturi pentru a restabili echilibru și au apărut concepte și acțiuni care au ca scop restaurarea echilibrului cu natura.

Conceptul de dezvoltare durabilă desemnează totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică care se axează în primul rând pe asigurarea unui echilibru între aspectele sociale, economice și ecologice și elementele capitalului natural.

Astfel Europa a adoptat [Pactul ecologic european](#): o nouă strategie de creștere pentru ca UE să devină o societate echitabilă, favorabilă incluziunii și prosperă, cu o economie modernă, bazată pe cunoaștere, eficiență din punctul de vedere al utilizării resurselor și competitivă, fără emisii nete de gaze cu efect de seră până în 2050 și care protejează, conservă și consolidează capitalul natural al UE și protejează sănătatea și bunăstarea cetățenilor împotriva riscurilor legate de mediu.

Dezvoltarea durabilă se bazează pe trei piloni în sfera **economică, de mediu și socială**. sau, altfel spus, dezvoltarea durabilă se referă la **profit, planetă și comunitate**. La susținerea acestor trei piloni trebuie să contribuie omenirea în ansamblul său și în parte, fiecare persoană, afacere, organizație, instituție a statului, într-o legătură permanentă, de profunzime, rațională și eficientă. Astfel au fost fixate obiective pentru a putea asigura această dezvoltare durabilă.

Care sunt aceste obiective dezvoltării durabile și ce reprezintă?

- 1. Fără sărăcie** - eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.
- 2. Foamete "zero"** – eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile
- 3. Sănătate și bunăstare** – asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor cetățenilor, indiferent de vârstă.
- 4. Educație și calitate** – garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții
- 5. Egalitate de gen** – realizarea egalității de gen
- 6. Apă curată și sanitație** – asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și a sanitației pentru toți
- 7. Energie curată la prețuri accesibile** – accesul la energie, la prețuri accesibile, într-un mod sigur durabil și modern
- 8. Muncă decentă și creștere economică** – promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă, precum și a unei munci decente pentru toți
- 9. Industrie inovație și infrastructură** – construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea

industrializării durabile și încurajarea inovației

10. Reducerea inegalităților – Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta

11. Orașe și comunități durabile – dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

12. Consum și producție responsabile – asigurarea unor tipare de consum și producție durabile

13. Acțiune climatică – luarea unor măsuri urgente pentru combaterea schimbărilor climatice și a impactului acestora

14. Viață acvatică – conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine

15. Viață terestră – protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și protejarea biotopurilor naturale

16. Pace, justiție și instituții eficiente – promovarea unor societăți pașnice și incluzive, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

17. Parteneriate pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă – consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

România are nevoie de o schimbare a paradigmei prezente de dezvoltare pentru a face față provocărilor secolului XXI. Trăim o perioadă marcată de procesul de globalizare, de accentuare a inegalităților și de agravare a problemelor de mediu. Dezvoltarea durabilă este soluția.

România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și Uniunii Europene (UE), și-a exprimat adevărată aderență la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1, în cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă din septembrie 2015. Concluziile Consiliului UE, adoptate în data de 20 iunie 2017, „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă” reprezintă documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă. (<https://dezvoltaredurabila.gov.ro/>)

Ing. Șerban Robert

Bibliografie

<https://dezvoltaredurabila.gov.ro/>

<http://romania-durabila.gov.ro/en/>

<https://www.edu.ro/educatie-pentru-dezvoltare-durabila>

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/sustainable-development-goals/eu-whole-government-approach_ro

<https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2018/10/SNDD-2030--varianta-dup%C4%83-Comitet-interministerial-4-octombrie-2018.pdf>

<https://www.adrbi.ro/dezvoltare-regionala/proiecte-in-implementare/pro-sme/b2transition-tranzitia-catre-o-afacere-sustenabila-si-digitala/24-decembrie-2020-cele-17-obiective-ale-dezvoltarii-durabile-pentru-profit-planeta-si-comunitate/>

<https://sdgs.un.org/2030agenda>

https://ec.europa.eu/info/strategy/international-strategies/sustainable-development-goals/eu-approach-sustainable-development_en

DEZVOLTAREA DURABILĂ ȘI LEADERSHIP

*Breban Mircea
Colegiul de Arte Baia Mare*

Un lider este acel om pe care ceilalți simt dorința de a-l urma, indiferent că este vorba despre o echipă care practică un sport, o activitate profesională, la serviciu, sau colectivul de la școală. Liderul este persoana pe care ceilalți o ascultă și care poate coordona grupul pentru atingerea unui obiectiv. Acesta are capacitatea de a prelua conducerea, fiind susținut de ceilalți din propria lor inițiativă și are abilitatea de a atinge un scop comun.

În contextul noilor paradigme vechiul mod de coordonare și conducere trebuie modificat. De la orientarea spre maximizarea profitului, dezvoltarea maximă și exesul de produse la dezvoltarea sustenabilă.

Astfel o înțelegere a leadership și implicațiile pe termen lung conduce la noi metode de coordonare, conducere și implementare a politicilor de dezvoltare durabilă. Astfel analizăm liderii, pot fi clasificați în două mari tipologii: lideri formali și lideri informali.

Lider formal vs lider informal

A conduce este o artă cu două mari categorii de lideri: unii sunt cei numiți formali, ceilalți, informali. În esență, niciuna dintre aceste tipologii nu trebuie privită ca fiind varianta ideală. Cei mai buni lideri pot să fie, în egală măsură, formali sau informali, iar o structură de conducere poate să fie formată din ambele tipologii. Fiecare tip de lider poate conduce un grup, poate coopera, dar se consideră că varianta unui lider informal este mai eficientă și capabilă să aducă mai multe beneficii grupului.

Liderii formali sunt cei desemnați oficial, numiți. Calitatea de conducător le este recunoscută de membrii colectivului din care fac parte. Exemple de acest tip de conducere sunt CEO-ul unei companii, un profesor la o școală, căpitanul unei echipe sportive și șeful unui departament. Sarcina acestora este de a organiza resursele disponibile (materiale și umane), de a rezolva logistica și de a motiva membrii echipei să își îndeplinească sarcinile în funcție de abilitatile, funcțiile și rolul lor.

Liderul informal este cel ales de colectiv în mod natural, ca parte a dinamicii grupului. Spre deosebire de liderul formal, acesta nu are autoritatea oficială de a conduce grupul. În ciuda acestui fapt, grupul îl urmează. De exemplu, un lider informal dintr-o clasă este elevul care dă tonul atmosferei din casă, chiar dacă profesorul este liderul oficial al clasei. Liderul informal direcționează grupul pentru a îndeplini o serie de obiective.

În arta leadership-ului, liderii informali sunt considerați cei mai buni, pentru că au capacitatea de a mobiliza și de a imprima o strategie. Sunt mai ușor acceptați decât liderii formali, sunt carismatici și au abilitatea de a se face ascultați. Liderii informali plac, au ușurință în comunicare, au idei utile și ușor acceptate de colaboratori.

Diferențe și asemănări

Înțelegerea rolului celor două tipologii de lideri vine din diferențele și asemănările dintre ei. Liderii formali sunt cei care ajung în poziții superioare de conducere, prin numire. Cu toate acestea, nu trebuie omis faptul că liderii formali iau decizii, cu scopul îndeplinirii obiectivelor companiei, organizației sau echipei, în timp ce liderii informali nu pot face acest lucru, deoarece nu sunt investiți cu autoritatea necesară. De asemenea, faptul de a fi într-o poziție de autoritate nu înseamnă automat că ai câștigat statutul de lider.

Un grup are mereu un lider informal și unul formal, față de care grupul manifestă atașament și loialitate diferite. De regulă, membrii grupului sunt mai fideli liderului informal, mai ales pentru că este unul dintre ei.

Liderii formali au putere asupra grupului și anumite drepturi și privilegii care, uneori, lipsesc liderilor informali. Au autoritatea de a disciplina, sancționa sau recompensa. Liderul informal se bazează pe o comunicare deschisă, o viziune comună, îndrumare și carismă și are abilitatea de a conduce mai ales prin puterea exemplului, comportament și personalitate.

Diferența dintre un lider formal și unul informal stă doar în autoritatea oficială conferită primului. Uneori, cei doi pot fi în conflict, fapt ce aduce mari dezavantaje în ceea ce privește performanțele grupului. De aceea, este foarte important ca liderul formal să găsească mijloacele pentru a colabora și comunica eficient cu liderul informal. Un lider formal abil va colabora și va lucra cu liderul informal. Parteneriatul dintre cei doi este baza unei conduceri solide și eficiente.

Cum devii un lider informal

Un lider informal este cel care merită ascultat și urmat, ca urmare a experienței și reputației pe care le-a dobândit. Conducerea informală se referă la credibilitate și autoritate, înainte de orice, și influențează deciziile altora, deși nu presupune o poziție reală.

Liderii formali sunt capabili să exercite atât puterea informală, cât și pe cea formală, dar liderii informali nu se pot baza pe autoritate pentru a conduce.

Primul pas pentru a deveni lider informal este acela de a fi credibil. Asta înseamnă corectitudine, abordare autentică a problemelor, bazată pe soluții, urmărind un rezultat. Liderii informali descoperă probleme și le rezolvă. Sunt creativi, morali și își asumă erorile atunci când (inevitabil) apar. Liderul informal nu spune niciodată „știu tot” și este mereu dispus să se perfecționeze, să învețe. Despre el se poate spune că este acela care gândește *outside the box*.

Dacă vrei să fii un lider informal în grupul tău, trebuie să construiești relații de încredere, care au un scop comun. În plus:

- învață încontinuu;
- construiește-ți relații profesionale;
- relaționează cu liderii formali;
- stabilește-ți obiective pe termen scurt, mediu și lung;
- lucrează în echipă;
- anticipează;
- fii inovator;
- învață-i pe alții;
- rezolvă problemele și ia decizii;
- asumă-ți responsabilități.

Dezvoltarea liderului informal

Oamenii care au o carieră personală sunt, în același timp, lideri informali. Dezvoltarea se face pas cu pas și începe cu stabilirea unui plan solid, care urmărește acumularea de experiență și instruirea continuă. Un lider informal are mentori care-i pot oferi sfaturi și abordări practice în momentele dificile sau atunci când lucrurile nu evoluează în sensul dorit. În plus, acceptă opinii diferite de cele proprii, de regulă, din partea unor alți lideri formali și informali, care se bucură de credibilitate, autoritate și multă experiență.

Automotivația și inițiativa sunt alte trăsături specifice liderului informal, dar și capacitatea de a face singur ceva important. Un lider de acest tip este mereu dispus să ofere asistență, sfaturi și ajutor, dar nu-și arogă meritele rezultatelor obținute de cei pe care i-a susținut.

Una dintre trăsăturile pe care un lider informal le dezvoltă este aceea de a conecta oamenii din grupul său, pentru a încuraja comunicarea, schimbul de idei, munca în echipă și colaborarea în interesul unui scop comun.

Un alt demers util este acela de a face din succesele personale o reușită a echipei. Liderul informal acordă credit și este empatic. Un lider autentic câștigă încredere și influență în rândul coechipierilor nu promovându-se pe sine, ci ajutând atunci când lucrurile merg prost și își depășește mereu zona de confort, fiind foarte atent la feedback-ul primit.

Una dintre cele mai importante dovezi ale capacității de lider autentic este aceea a asumării riscului pentru o cauză. În paralel, are talentul de a evita tipul de comportament care ar putea fi perceput ca fiind orientat exclusiv în interesul propriu.

Liderul informal știe că încrederea și influența sunt pașii care duc, în timp util, la poziția de lider formal. Totodată, un lider informal care este mereu pus la punct cu toate informațiile necesare domeniului său de activitate și care reușește să-și dezvolte aptitudini de organizare poate deveni liderul formal ideal.